

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Måndag 27 november, kl. 18.30

Plats: Kommunhusets sessionssal

Protokollsjustering: Digital justering, torsdag 2023-11-30

Björn Wilhelmsson
Ordförande

Markus Larsson
Sekreterare

<i>Nr</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Kommentar</i>
	Sammanträdets öppnande		
	Upprop		
	Val av 2 justerare		
1	Allmänhetens frågestund	KS 2023/46	
2	Svar på medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden	KS 2023/172	KS 231113
3	Budget och verksamhetsplan 2024 för Herrljunga kommun	KS 2023/32	KS 231113
4	Fastställande av skattesats som ingår i den preliminära inkomstskatten	KS 2023/32	KS 231016
5	Äskande om investeringsmedel för ombyggnation av Altorpskolan	KS 2023/380	KS 231113
6	Information från revisionskollegiet	KS 2023/24	
7	Redovisning av granskningsrapport av kvalitetsarbetet i grundskolan	KS 2023/383	
8	Begäran om dispens från policy för intern kontroll avseende fastställande av internkontrollplan för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun	KS 2023/35	KS 231113
9	Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel	KS 2023/371	KS 231113
10	Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet	KS 2023/372	KS 231113

- 11 Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun KS 2023/375 KS 231113

	Meddelanden	DNR	Kommentar
1	Styrelseprotokoll från Mediapoolen Västra Götaland AB 2023-10-30	KS 2023/235	
2	Delårsrapport januari-september 2023 från Mediapoolen Västra Götaland AB	KS 2023/235	
3	Granskningsrapport av kvalitetsarbete inom Grundskolan	KS 2023/383	
4	Månadsuppföljning 2023-10-31 för Herrljunga kommun	KS 2023/30	

KS § 201

DNR KS 2023/172

Svar på medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden

Sammanfattning

2023-03-30 inkom ett medborgarförslag om att kommunen ska definiera och sammanställa en förteckning över grönområden i kommunen och att kommunen sedan ska bjuda in Naturskyddsföreningen och andra sakkunniga till ett möte gällande hur kommunen bäst vårdar dessa grönområden. Förslagsställaren efterfrågar också samarbete med Naturskyddsföreningen där man pekar ut särskilda skyddsvärda biotoper och arter. Kommunen har ett GIS-system där alla kommunens grönområden finns identifierade och som används som ett underlag vid planering av röjning för de tätortsnära grönområdena. Det är flertalet kriterier som bedöms viktiga vid röjning av tätortsnära grönområden utöver biologisk mångfald. Olika intressekonflikter är inte ovanliga när röjning och gallring skall göras vilket gör att det är ett flertal aspekter att ta hänsyn till utöver biologisk mångfald. Vid röjning sker beaktanden kring biologisk mångfald och naturvärden. Kommunen sparar och gynnar äldre träd med höga naturvärden genom att friställa dom. Bärande träd och buskar sparas, diversitet genom att gynna så många trädslag som möjligt samt tvåskiktande bestånd för kontinuitet. Kommunen bedömer att erforderlig kompetens inom skogs- och naturvård finns i organisationen. De tätortsnära grönområdena sköts utifrån ett flertal kriterier där hänsyn tas till bl.a. naturvärden och biologisk mångfald, säkerhet och trygghet för att på ett så bra sätt som möjligt utveckla områdena.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsnämnden § 79/2023-10-04
Kommunstyrelsen § 119/2023-07-07
Kommunfullmäktige § 76/2023-04-04
Medborgarförslag inkommet § 2023-03-30

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden förslag till beslut:

- Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
- Medborgarförslaget avslås.

Emma Blomdahl Wahlberg (C), med bifall av Mats Palm (S), Gunnar Andersson (M), Andreas Johansson (M) och Johannes Luiga (M), yrkar att medborgarförslaget ska anses vara besvarad.

Beslutsgång

Ordföranden ställer samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut om Emma Blomdahl Wahlbergs förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enighet med Emma Blomdahls Wahlbergs förslag.

Forts. § 201

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget besvaras.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 79

DNR SB 2023/191 366

Svar på medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden

Sammanfattning

2023-03-30 inkom ett medborgarförslag om att kommunen ska definiera och sammanställa en förteckning över grönområden i kommunen och att kommunen sedan ska bjuda in Naturskyddsföreningen och andra sakkunniga till ett möte gällande hur kommunen bäst vårdar dessa grönområden.

Förslagsställaren efterfrågar också med Naturskyddsföreningen där man pekar ut särskilda skyddsvärda biotoper och arter. Kommunen har ett GIS-system där alla kommunens grönområden finns identifierade och som används som ett underlag vid planering av röjning för de tätortsnära grönområdena.

Det är flertalet kriterier som bedöms viktiga vid röjning av tätortsnära grönområden utöver biologisk mångfald. Olika intressekonflikter är inte ovanliga när röjning och gallring skall göras vilket gör att det är ett flertal aspekter att ta hänsyn till utöver biologisk mångfald. Vid röjning sker beaktanden kring biologisk mångfald och naturvärden. Kommunen sparar och gynnar äldre träd med höga naturvärden genom att friställa dom. Bärande träd och buskar sparas, diversitet genom att gynna så många trädslag som möjligt samt tvåskiktande bestånd för kontinuitet.

Kommunen bedömer att erforderlig kompetens inom skogs- och naturvård finns i organisationen. De tätortsnära grönområdena sköts utifrån ett flertal kriterier där hänsyn tas till bl.a. naturvärden och biologisk mångfald, säkerhet och trygghet för att på ett så bra sätt som möjligt utveckla områdena.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-09-04
Medborgarförslag inkommit 2023-03-30
Kommunfullmäktige § 76/2023-04-04

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:
1. Medborgarförslaget avslås.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 119

DNR KS 2023/173

Överlämning av medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden till samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

2023-03-30 inkom ett medborgarförslag om att kommunen ska definiera och sammanställa en förteckning över grönområden i kommunen och att kommunen sedan ska bjuda in Naturskyddsföreningen och andra sakkunniga till ett möte gällande hur kommunen bäst vårdar dessa grönområden. Kommunfullmäktige beslutade genom § 76/2023-04-04 att överlämna förslaget till kommunstyrelsen.

Då ansvaret för kommunens grönområden vilar på gata- och parkenheten föreslår kommunstyrelsens förvaltning att kommunstyrelsen överlämnar medborgarförslaget till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-05-16
Kommunfullmäktige § 76/2023-04-04
Medborgarförslag inkommet 2023-03-30

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Ärendet överlämnas till samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet överlämnas till samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

Expedieras till:

Samhällsbyggnadsnämnden

KF § 76

DNR KS 2023/172

Medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden**Sammanfattning**

Följande medborgarförslag inkom 2023-03-31 från Torbjörn Palmberg:

"Jag har haft en korrespondens med med gatu-, och parkchefen angående hur det går till när de kommunala "grönområdena" gallras och röjs. Ett aktuellt exempel är vid gångvägen mellan Hjortgatan och Harabergsgatan där man har röjt utan tanke på djur och fågelliv. Detta är ett område där bl.a. svarthätta, ärtsångare och trädgårdssångare har häckat vilket är ytterst osäkert om det i fortsättningen kommer att ske eftersom deras förutsättningar nu så radikalt har förändrats. Man har förmodligen röjt som man brukar göra och det är det jag skulle vilja ha en översyn av. Jag efterlyser en noggrannare planering och samverkan med t.ex. Naturskyddsföreningen eller liknande expertis för att anpassa röjningen efter de lokala förutsättningarna vad gäller flora och fauna. Att bara göra som man alltid har gjort duger inte längre.

Det behövs en översyn och modernisering av rutinerna vad gäller naturvårdshänsyn och bevarande av biologisk mångfald i praktisk tillämpning. Det borde för övrigt kunna gälla alla kommunala skogs-, och grönområden..."

"Mitt förslag är att man från kommunens sida definierar och sammanställer en förteckning över grönområden och sedan bjuder in Naturskyddsföreningen och gärna även andra sakkunniga till ett möte för att diskutera hur man bäst skall vårda dessa. Det bästa är nog om kommunen, som ju trots allt har ansvaret i egenskap av markägare, tar initiativet. Hoppas att det inte blir någon långbänk utan att arbetet kan sättas igång snarast. Därför kan jag om så önskas vara behjälplig att i ett initialt skede forma ett forum för att få igång arbetet."

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet ska överlämnas till kommunstyrelsens för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden.

Herrljunga 2023-03-30

Jag har haft en korrespondens med med gatu-, och parkchefen angående hur det går till när de kommunala "grönområdena" gallras och röjs. Ett aktuellt exempel är vid gångvägen mellan Hjortgatan och Harabergsgatan där man har röjt utan tanke på djur och fågelliv. Detta är ett område där bl.a. svarthätta, ärtsångare och trädgårdssångare har häckat vilket är ytterst osäkert om det i fortsättningen kommer att ske eftersom deras förutsättningar nu så radikalt har förändrats. Man har förmodligen röjt som man brukar göra och det är det jag skulle vilja ha en översyn av. Jag efterlyser en noggrannare planering och samverkan med t.ex. Naturskyddsföreningen eller liknande expertis för att anpassa röjningen efter de lokala förutsättningarna vad gäller flora och fauna. Att bara göra som man alltid har gjort duger inte längre.

Det behövs en översyn och modernisering av rutinerna vad gäller naturvårdshänsyn och bevarande av biologisk mångfald i praktisk tillämpning. Det borde för övrigt kunna gälla alla kommunala skogs-, och grönområden.

Jag har talat med ordföranden i Naturskyddsföreningen i Herrljunga och enligt honom ställer de sig mycket positiva till en aktiv samverkan med de kommunala instanserna i syfte att inventera naturvärden i kommunens grönområden. Naturskyddsföreningen förfogar över relevant kompetens inom naturvård och biologisk mångfald vad gäller både flora och fauna och kan därför peka ut särskilt skyddsvärda biotoper och arter samt ge råd i bevarandet av dem.

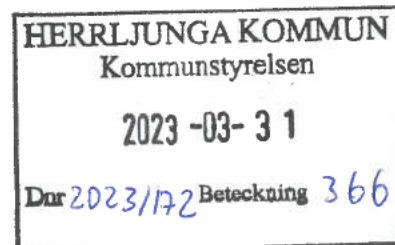
Det som är helt grundläggande för att kunna förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald i vår närmiljö är att viljan finns. Om man från den kommunala ledningens sida inte är intresserad lär det inte bli någon förändring. Som jag skrev i mitt medborgarförslag/synpunkt, som jag skickade in i slutet av januari, duger det inte längre att bara göra som man alltid har gjort. Observera att detta inte är en politisk fråga utan en fråga om praktisk naturvård i vårt närområde. Därför ser jag det som självklart att de tjänstemän och utförare som är involverade kan förväntas vara delaktiga och drivande.

Mitt förslag är att man från kommunens sida definierar och sammanställer en förteckning över grönområden och sedan bjuder in Naturskyddsföreningen och gärna även andra sakkunniga till ett möte för att diskutera hur man bäst skall vårda dessa. Det bästa är nog om kommunen, som ju trots allt har ansvaret i egenskap av markägare, tar initiativet. Hoppas att det inte blir någon långbänk utan att arbetet kan sättas igång snarast. Därför kan jag om så önskas vara behjälplig att i ett initialt skede forma ett forum för att få igång arbetet.

Med förhoppningsfulla hälsningar,

Torbjörn Palmberg

KS § 186

DNR KS 2023/32

Budget och verksamhetsplan 2024 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2023 om rambudget för 2024–2026 omfattande ekonomisk budget (resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget och kommunbidrag) samt skattesats.

Det förslag som nu presenteras innehåller förändringar jämfört med junibeslutet. Följande förändringar finns i budgetförslaget:

- Skatteintäkter baseras på Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteprognos publicerad i oktober 2023, där högre generella statsbidrag ger 9,1 miljoner kronor mer i intäkter under 2024.
- Kommunbidragsramen ökar med 2,9 miljoner kronor. Ökat anslag delas till socialförvaltningen om 2,1 miljoner kronor och till kommunstyrelsens verksamheter om 0,8 miljoner kronor.
- Kommunens resultatnivå beräknas uppgå till 10,4 miljoner kronor motsvarande 1,5 procent under 2024.
- Finansiell reserv införs om 0,5 miljoner kronor.
- Pensionskostnader revideras med 1,6 miljoner kronor i ökade kostnader.

Övriga förändringar som föreslås i kommunbidraget består av ramväxlingar inom kommunbidragets uppdelningar. Skattesats föreslås vara oförändrad på 21,94 procent. Nämnderna har tagit fram en verksamhetsplan och strategi för målen utifrån kommunfullmäktiges junibeslut. Dessa redovisas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06

Budget och verksamhetsplan 2024–2026 för Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättad budget och verksamhetsplan för perioden 2024–2026 samt att fastställa ram för nyupplåning till 64 000 000 kr

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

M, KD och SD avstår från att delta i beslutet i detta ärende.

Forts. § 186

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Budget och verksamhetsplan för perioden 2024–2026 godkänns.
2. Ram för nyupplåning fastställs till 64 000 000 kr.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige, revisionen
Samtliga nämnder

Budget och verksamhetsplan 2024–2026 Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2023 om rambudget för 2024–2026 omfattande ekonomisk budget (resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget och kommunbidrag) samt skattesats.

Det förslag som nu presenteras innehåller förändringar jämfört med junibeslutet. Följande förändringar finns i budgetförslaget:

- Skatteintäkter baseras på SKR:s skatteprognos publicerad i oktober 2023, där högre generella statsbidrag ger 9,1 mnkr mer i intäkter under 2024.
- Kommunbidragsramen ökar med 2,9 mnkr. Ökat anslag delas till socialförvaltningen om 2,1 mnkr och till kommunstyrelsens verksamheter om 0,8 mnkr.
- Kommunens resultatnivå beräknas uppgå till 10,4 mnkr motsvarande 1,5 procent under 2024.
- Finansiell reserv införs om 0,5 mnkr
- Pensionskostnader revideras med 1,6 mnkr i ökade kostnader

Övriga förändringar som föreslås i kommunbidraget består av ramväxlingar inom kommunbidragets uppdelningar. Skattesats föreslås vara oförändrad på 21,94 procent.

Nämnderna har tagit fram en verksamhetsplan och strategi för målen utifrån kommunfullmäktiges junibeslut. Dessa redovisas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06

Budget och verksamhetsplan 2024–2026 för Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättad budget och verksamhetsplan för perioden 2024–2026 samt att fastställa ram för nyupplåning till 64 000 000 kr

Kaisa Lundqvist
Ekonomichef

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Kaisa Lundqvist

Ärende 3

Tjänsteskrivelse

2022-09-22

DNR KS 11/2022 942

Sid 2 av 2

Expedieras till: kommunens revisorer

För kännedom till: Kommundirektör, Samtliga nämnder, kommunledningsgruppen

Budget och verksamhetsplan 2024-2026

Herrljunga kommun

Underlag till beslut med diarienummer:
KS 32/2023

**Herrljunga
kommun**

Innehåll

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	8
Samhällsekonomisk utveckling	9
Befolkningsutveckling	10
Planeringsförutsättningar budget 2024-2026	11
Vision och övergripande mål	13
Kommunfullmäktiges mål utifrån God ekonomisk hushållning	13
Fokusområden och kommunövergripande mål 2024	13
Ekonomisk analys	14
Budget	18
Resultaträkning	18
Balansräkning	19
Kassaflödesanalys	20
Investeringsbudget	21
Nämndernas kommunbidrag	23
Förändringar kommunbidrag	24
Gemensamma kostnader/intäkter	25
Nämndernas verksamhet	26
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd	26
Kommunstyrelsen	26
Bildningsnämnd	27
Socialnämnd	28

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Att i politisk majoritet få vara med att leda kommunens utvecklingsresa är en fantastisk förmån. Att utifrån att omvärlden ställer upp stora utmaningar framför oss, ändå med duktiga, engagerade och drivande tjänstepersoner och politiker med engagemang, kunskap och framsyn, få utveckling i vår kommun känns fantastiskt.

Att efter ett år med flera jobbiga ärenden att hantera, ändå se fram mot ett troligtvis lika jobbigt år med glädje och tillförsikt, det är en stor förmån att få vara en del av.

Redan i vårt rambeslut i juni, kunde vi hitta möjlighet för skolans verksamheter att behålla sin överkompensation på 1.4 miljoner 2024 för att inte tvingas till stora förändringar. Vi kunde också prioritera, vid sidan av andra ej kostnadsdrivande förslag, den särskilda satsning som krävs för att behålla vår skolstruktur inom kommunens geografi.

Vi har under året stärkt "Livet mellan husen" genom att inrätta ett Fritids och Kulturutskott för att lyfta dialogen och samarbetet med föreningslivet och genom att finansiera det våldspreventiva arbetet som nu långsiktigt får leva vidare.

Folkbildning är ett annat viktigt område där vi nu ser möjlighet att till delar kompensera för det indragna statliga stödet till denna för demokratin så viktiga verksamhet.

Nu går vi vidare i den fossilfria utvecklingen genom att finansiera ett arbete inom Energi/Miljö/Klimatområdet, för att rusta oss inför den gröna omställning vi står inför och välkomnar. Vårt arbete inom den sociala sektorn är finansiellt hårt belastat, här skapar vi nya möjligheter till ett bättre omhändertagande inom bland annat LSS-området. Vi ser också att vi nu kan lägga tillbaka den första halva av de 4,2 miljoner som tidigare budgetbeslut tog bort inom äldreomsorgen genom att vi tillskjuter 2,1 miljoner i två steg.

Seniorkort inom kollektivtrafiken är en väldigt viktig aspekt för målgruppen. Här har vi sett möjlighet att sänka åldern för detta erbjudande från 75 till 70 år i vår budget. Feriearbete för våra ungdomar i de kommunala verksamheterna har ofta varit föremål för tvekan. Här har vi säkerställt detta i en egen finansiering för 2024.

Vårt budgetförslag förhåller sig i en för väldigt många ansträngd ekonomisk tid till en oförändrad skattesats för 2024.

Vi, den politiska majoriteten i Herrljunga, bestående av Socialdemokrater, Centerpartister, Vänsterpartister och Liberaler, levererar här vårt förslag till Budget och Plan för 2024–2026. Rambudgeten antogs efter de förutsättningar som fanns i våras, och ett mindre tillägg har kunnat adderas och fördelas efter regeringens Höstbudget under oktober.

Det är med stolthet vi nu lämnar över majoritetens budgetförslag för Kommunfullmäktige att besluta om.

Mats Palm.
Kommunstyrelsens ordförande.

Budget och plan för Herrljunga kommun 2024 – 2026

Budget och plan för Herrljunga kommun 2024 – 2026

Efter ett antal ekonomisk mycket gynnsamma år med stora statliga stöd, går vi nu mot ett drastiskt förändrat budgetläge, precis som för många privata hushåll så påverkas även kommunens ekonomi av världsläget. Invasionskriget i Ukraina, stora prisökningar på energi och flera basvaror, vid sidan om en markant ökad inflation ställer oss i ett nytt utgångsläge i budgeten. En stor förändring i våra pensionsåtaganden efter ett nytt pensionsavtal mellan SKR och arbetstagarnas organisationer har spätt på detta svåra läge. Ett markant högre ”märke” för delar av personalgrupperna kommer ytterligare belasta den kommunala ekonomin. Med detta som bakgrund, kan majoritetspartierna Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Liberalerna här ändå presentera en hållbar och ansvarstagande budget och plan för de kommande tre åren.

Barnomsorg och bildning

Vi väljer att ta avstamp i våra yngsta, barnen och ungdomarna. Dessa år är i många fall det som formar oss och ger oss förutsättningar för ett gott liv. En givetvis viktig del i dessa år är den tillgång till en nära och välfungerande barnomsorg och skola som kommunen kan erbjuda. En skola där alla bemöts med respekt och alla blir en del av gemenskapen. Här är möjlighet till studiero, stödfunktioner och kunniga pedagoger viktiga. För att stärka studieron vill vi öka närvaron av vuxna i skolan detta genom att se över möjligheten att använda oss av seniorer som volontärer i skolan. Liknande projekt har bland annat genomförts i Ronneby och Karlskrona kommuner och vi tror att detta kan bidra positivt både till skolan, men också för våra seniorer. Majoriteten vill även understryka att skolan är viktig för den sociala gemenskapen och möjlighet till återkommande rörelse och lek under dagen. Rapporter pekar på vikten av daglig rörelsen under skoldagen, och att detta har positiva effekter på elevers mående och koncentrationsförmåga. Projekt kring ökad rörelse bör bli en del av den ordinarie verksamheten framåt.

En anpassning till elevantal är ständigt pågående på skolenheterna för att uppnå en likvärdig skola. Vi behöver arbeta för att anpassa budgeten utifrån elevantal och vår skolstruktur där vi ser vikten av närheten till skolan och den lokala närvaron av barnomsorg. Här har vi sett att vi under budgetperioden har en skolstruktur anpassad för elevantal och vår geografi.

Vårt Gymnasium, Kunskapskällan är en viktig del i vår kommun och vi vill att den ska vara en central plats i våra ungdomars liv. De senaste åren har dock skolan haft ett minskat söktryck, mycket på grund av att utbuden i angränsande större städer blir mer tillgängligt. Det innebär att skolan behöver anpassa sig därefter. Det är också viktigt att de efterfrågade programmen fortsätter att leverera den goda kvalité som hålls idag.

Gymnasiet är viktig del i vår kommun och vi vill att det ska vara en central plats i våra ungdomars liv.

Samhällsbyggnad och fritid

Vi talar ofta om något vi kallar ”livet mellan husen”. Det är här vi bygger möjligheterna för ett gott liv i kommunen. De ansträngningar som gjorts inom våldsprevention, föreningsstöd, kultursatsningar, lekparkar och andra trivselskapande åtgärder är viktiga och ska försvaras. Dock kan vi inte för de närmaste åren se möjligheter till nya stora satsningar inom området. Vi vill emellertid redan nu stärka arbetet mellan vårt nya kultur- och fritidsutskott och vårt föreningsliv genom att inrätta ett föreningsråd för att stärka goda relationer och regelbunden dialog mellan kommun och föreningar.

Inom området samhällsutveckling sker idag väldigt mycket. Miljö och klimat ställer krav på oss som kommun att hantera nya uppdrag och också att samverka med regionala och statliga aktörer. Länsstyrelse, Naturvårdsverk, Försvarsmakt och MSB är sådana aktörer som ställer ökade krav på oss som kommun att förbereda oss för olika väntande eller möjliga scenarier.

Klimatförändringar, civilt försvar och krisberedskap är nya områden där vi behöver vara aktivare i vår samhällsplanering. Här behöver vi behålla eller stärka dessa strategiska funktioner i takt med att omvärldens krav på oss ökar. Vi vet också att vi som kommun är en viktig aktör för att vi ska nå våra klimatmål och skapa goda förutsättningar för en god tillvaro för framtida generationer. Därför understryker vi vikten av att vi som kommun fortsätter det aktiva klimatarbete som vi under de senaste åren startat upp, där vi även har som mål att intensifiera detta arbete på sikt.

Vård och omsorg

Liksom andra kommuner och Sverige i stort, står vi nu och för framtiden inför en förändrad demografi. Fler blir äldre och behöver olika typer av omsorg, samtidigt som den arbetsföra delen i befolkningen inte ökar i samma omfattning. Olika typer av tekniska och digitala lösningar är redan, och kommer fortsätta bli, mer av ett naturligt inslag i olika omvårdnadsformer. Trygghetskameror, medicinautomater i hemmen och nya sätt att få hem sin mat kommer vi som kommun kika på i ökande omfattning. Vi behöver också beakta gränsen när vi inte i praktiken kan leverera tillräcklig medicinsk omvårdnad i hemmen utan i stället erbjuda ett boende med omvårdnad och medicinsk kompetens i den direkta närheten.

Flera kommuner runt om oss har lyckade projekt där man arbetat med husdjur som en del av omsorgsarbetet, det finns också en rad forskning som stödjer att djur kan ha en positiv påverkan på välbefinnandet. Därav önskar majoriteten undersöka möjligheten till att använda tjänstedjur som en guldkant i omsorgsarbetet även i vår kommun. Vår nya tillbyggnad på Hagens äldreboende står snart klart. Här ska vi hitta och behålla rätt kompetens i personalen och hitta vårdmiljöer och inslag av nya funktioner som stimulerar och är till glädje för de boende.

Kommunala bolag

Kommunen är ägare till en rad bolag, och har också över dessa bolag en skyldighet att styra. Herrljunga bostäder är ett av dessa bolag som vi ser har jobbat hårt de senaste åren med att bygga fler attraktiva lägenheter i våra tätorter. I takt med pandemin ser vi dock att strömningarna i att flytta ut på landsbygden blir allt fler. Där tror vi att Herrljunga har goda möjligheter att locka nya medborgare, men då krävs en ökad blandning av boendeformer även på landsbygden. Därför vill vi under kommande budgetperiod (2024-2026) uppdra åt Nossan förvaltning, som är moderbolaget till Herrljunga bostäder (Herbo), att ge Herbo i uppdrag att undersöka möjligheterna för att etablera hyreslägenheter även utanför våra tätorter så som exempelvis Molla och Hudene. Samverkan med externa parter kan här bli en nyckel till framgång.

Organisationen

Vid sidan av allt detta kommer vi som kommun för egen del behöva göra ett uppdrag i att genomlysna vår egen organisation. Ett ökat inslag av digitalisering och i flera fall en svårighet att rekrytera kommer kontinuerligt pressa oss att vara i framkant och en attraktiv arbetsgivare.

Här måste vi kunna svara på nya krav från arbetsmarknaden för att kunna erbjuda en kompetent och modern kommunorganisation. Olika strukturer och ledningsfunktioner kommer alltid behöva omprövas. Här behöver vi kontinuerligt arbeta med rätt personalstyrkor i förhållande till chefsleden och rätt kvalitetsnivåer i våra erbjudanden, för att få ut mest effekt till dem vi i slutändan är till för. Alla medborgare, barnen, brukarna och våra äldre.

Budgetöverlämning

Avslutningsvis är vår samlade bild att vi nu lägger en grund för en budget som möjliggör för oss att bibehålla en god nivå av service och välbefinnande till våra medborgare, samtidigt som vi säkerställer en stabil nivå för att lämna vidare en god ekonomi till våra barn. Det är precis det vårt arbete som politiker handlar om i en budgetprocess. Att använda de medel vi har klokt och göra det bästa vi kan utifrån detta för våra medborgare.

Med dessa ord lämnar majoriteten i Herrljunga över vårt budgetförslag för fullmäktige att besluta om.

Mats Palm (S)

Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Magnus Jonsson (V)

Charlotta Norén (L)

Tillägg till budget 2024 efter uppdaterade höstprognoser.

En del har hänt sedan budgetarbetet och budgetbeslutet från i våras och försommar.

Somligt positivt och somligt negativt.

Att vår kommun fick en förstärkning på cirka 6,1 miljoner i budgetpropositionen var ju positivt, men i andra ändan tappar vi kostnadstäckning i och med den stora inflation vi haft under året och fortfarande har, stigande räntor och de ökande kostnaderna för pensionsåtagandet.

Då pensionerna bestäms av KPI i juni, kan vi tyvärr se ökande kostnader för pensioner även 2024, vilket starkt påverkar vår ekonomi.

Vår kommun har en ganska låg skuldsättning, men då vi under 2023 satt om vår låneportfölj, har det givetvis också inneburit ökande kostnader för såväl innevarande år som för 2024.

Under 2023 har vi inte hittills ökat i befolkning på det sätt som förutsattes i budgeten, en minskning på cirka 20 personer i stället för en ökning på 25 som låg i vår prognos. Detta brukar öka under årets sista månader och även om det sker, är det befolkningsantalet den första november som avgör utfallet i skatteutjämning.

Utifrån dessa förutsättningar har majoriteten ändå kunnat enas om följande gemensamma satsningar, förutom att överkompensationen för Bildningsnämnden på 1.4 miljoner ligger kvar för 2024.

Majoriteten har samlats kring att använda de tillgängliga 3,4 miljoner för 2024 enligt följande:

- 2,1 miljoner till Äldreomsorg vardera 2024 (och 2025). Som kompensation för tidigare nerdragning. Vår demografi pekar på en ökning bland de äldre äldre och en tidigare nerdragning behöver återställas för att klara äldreomsorgens uppdrag.
- 0,1 miljon till Folkbildningens aktörer, som kompensation för det kraftigt nerdragna statliga stödet i regeringens budgetproposition. Folkbildning är en viktig resurs i vår kommun som måste tillförsäkras medel för sin fortlevnad och till gagn för våra innevånare.
- 0,1 miljon till seniorkort inom kollektivtrafiken.
- 0,3 miljon till KS för EL/Klimat/Miljö och samhällsplanering. Förstärkning i plan och utredningskapacitet i första hand inom området grön omställning och effektkapacitet.
- 0,3 miljon för att säkerställa feriearbete 2024. För att långsiktigt försäkra fortsatt stöd till elever för feriearbetet, som tidigare varit ett ettårigt åtagande.
- 0,5 miljon till KS Finansiell reserv/Buffer. En minsta nivå av säkerhet för att hantera det oväntade. En större buffert hade varit önskvärd, men andra mer akuta åtaganden måste finansieras inom de ordinarie verksamheterna.

Mats Palm (S)

Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Magnus Jonsson (V)

Lotta Norén (L)

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Prognos för konjunkturutveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) analyserar kommuners budgetförutsättningar i cirkulär publicerad i oktober 2023. SKR:s bedömning är att inflationstoppen ligger bakom oss och inflationen minskar även om den fortfarande är väldigt hög, den ligger ännu klart över Riksbankens mål om en inflation på 2 procent. Detta hänger säkerligen ihop med att arbetsmarknaden hittills har varit förhållandevis stark, vilket i viss grad motverkar en snabbare nedgång för inflationen. Under nästa år kommer lågkonjunkturer, driven av den åtstramande penningpolitiken, sätta allt tydligare avtryck på arbetsmarknaden, med lägre sysselsättningsandel och högre arbetslöshet som följd. Detta accelererar nedgången i inflationen. SKR:s bedömning är att inflationen kommer ligga något över målet om 2 procent under 2024.

Lägre inflationstakt nästa år innebär att räntenivån kommer sänkas under nästa år. Räntenivåerna de kommande åren väntas dock förbli varaktigt högre än vad som gällt de senaste åren, innan den branta ränteuppgång som inleddes 2022. Successiva räntesänkningar framöver bidrar till en långsam återhämtning av svensk ekonomi. Sammantaget befinner sig svensk ekonomi i lågkonjunktur 2024. BNP ökar men endast svagt. Återhämtningen får bättre fart under 2025 och 2026 när även konjunkturer i vår omvärld antas repa sig.

Skatteunderlaget bromsar in under 2023–2024

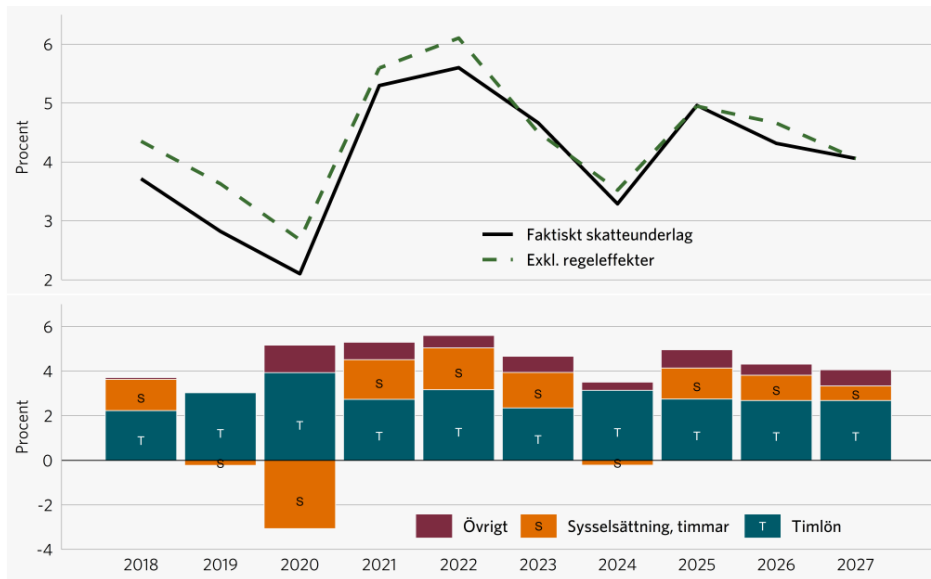
Skatteunderlaget ökade starkt 2022, främst till följd av en stark ökning av lönesumman. Även höjningen av garantipensionerna (från och med augusti 2022) bidrog till ökningen. Under det första halvåret i år har lönesumman fortsatt att öka starkt, med drygt 5 procent jämfört med samma period 2022.

SKR bedömer att en svagare arbetsmarknad andra halvåret 2023 kommer att leda till en inbromsning av lönesumman. Faktorer som motverkar avmattningen i löneinkomsterna är den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt den höjning av pensionerna som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023.

Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman. Under 2022–2024 håller uppräknings- och grundavdragen tillbaka skatteunderlagstillväxten. Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Sänkta reallöner innebär allt starkare drivkrafter för att arbeta.

Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu i stället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. 2023 står också ut som ett historiskt unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med drygt 2 procent. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget på 0,5 procent. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft.

Diagrammet nedan visar skatteunderlagstillväxt och dess komponenter och är hämtad från SKR:s cirkulär 23:41

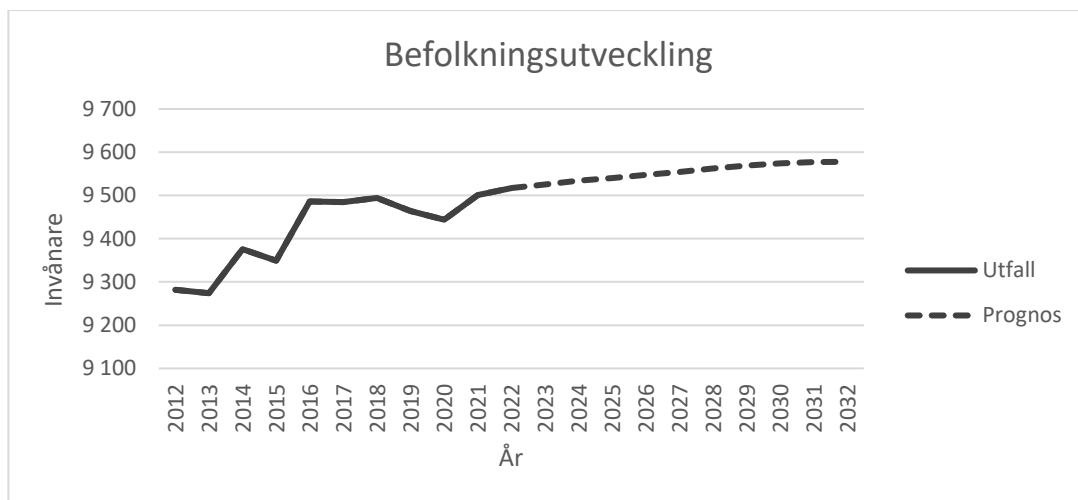

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Befolkningsutveckling

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 235 personer (2012–2022). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2022 till 9 517 personer. Det är en ökning av invånarantalet med 16 personer jämfört med 2022.

Enligt långtidsprognos från Statisticon AB i mars 2023 är det beräknade antal personer 9 578 år 2032 vilket motsvarar en ökning om 1 procent mot antalet personer 2022.

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Utveckling i åldersgrupper

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Förändring i antal 2022-2032	Förändring 2022-2032, %
0-5	567	557	560	553	548	529	523	522	524	525	527	-40	-7%
6-9	455	440	416	413	390	401	410	407	405	388	382	-73	-16%
10-12	353	366	360	345	350	340	331	312	307	326	328	-25	-7%
13-15	325	304	333	345	357	351	339	342	334	326	309	-16	-5%
16-18	290	327	321	319	303	329	340	350	345	333	337	47	16%
19-24	559	546	531	543	561	544	547	551	563	571	573	14	3%
25-44	2 146	2 163	2 191	2 179	2 194	2 196	2 190	2 189	2 196	2 185	2 190	44	2%
45-64	2 423	2 410	2 391	2 387	2 364	2 365	2 358	2 335	2 305	2 309	2 286	-137	-6%
65-79	1 769	1 761	1 737	1 720	1 713	1 703	1 699	1 702	1 724	1 718	1 728	-41	-2%
80-100	630	652	695	735	767	797	826	858	873	896	919	289	46%
Totalt	9 517	9 526	9 534	9 541	9 547	9 555	9 562	9 569	9 575	9 577	9 578	61	1%

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun per åldersgrupp. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Ovanstående tabell är hämtad ur den långtidsprognos över Herrljunga kommuns befolkningsförändring som beställts från Statisticon AB i mars 2023. Prognosen är trendbaserad.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur för tioårsperioden 2022–2032. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun ökar befolkningen med 61 personer under perioden. Ökningen återfinns framför allt i åldersgruppen 80 år och äldre, där befolkningen väntas öka med 46 procent, medan befolkningen under 18 år förväntas minska med 5 procent.

Minskning sker främst i åldersgruppen 6–9 år, som minskar med 16 procent. En ökning syns även i åldersgruppen 16–18 år, om 16 procent. Den största förändringen sker dock i åldersgruppen 80–100 år med en utveckling på 46 procent mellan åren 2022 och 2032. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader särskilt för de äldre åldrarna och ett svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar budget 2024–2026

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2024 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2023.

Skatteintäkter för åren 2024 - 2026 är baserad på SKR:s skatteprognos publicerad i april 2023. SKR:s modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna. Antagande har gjorts om att befolkningen i Herrljunga kommun kommer att öka med 25 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd per 1 november 2022.

Den 1 november 2022 hade Herrljunga kommun 9 490 kommuninvånare. Med den utgångspunkten har antagande gjorts att befolkningen ökar med 25 personer årligen.

- 1/11 2023 är 9 515 personer
- 1/11 2024 är 9 540 personer
- 1/11 2025 är 9 565 personer.

Antal invånare i kommunen uppgick den 30 juni 2023 till 9 504 personer, vilket innebär att kommunens invånarantal måste öka ytterligare för att det budgeterade invånarantalet per 1 november 2023 ska uppnås.

Ärende 3

Statisticon AB har lämnat en befolkningsprognos för Herrljunga kommun i mars 2023. Uppgifterna om antal invånare i prognosen ligger till grund för beräkning av volymförändringar inom utbildning och äldreomsorg. Kommunen tillämpar en modell för att beräkna kostnadseffekter i rambudget för förskola, skola, gymnasieskola och äldreomsorg till följd av förändringar i demografistrukturen mellan budgetåren. I modellen beräknas en rörlig ersättning för förskolebarn, barn i fritids, grundskoleelever, gymnasieelever samt brukare inom äldreomsorgen. Ersättningen multipliceras med volymändringar för respektive verksamhet och redovisas i kommunbidragsmallen.

Lönekostnadsökning för 2024 är satt till 3,7 procent och avser ökade kostnader i samband med löneöversynen 2024. Detta i enlighet med den nivå SKR rekommenderar.

SKR har rekommenderat kommuner att lägga ut personalomkostnader (PO) år 2024 motsvarande 45,75 procent av bruttolönerna, vilket innebär en höjning från 42,75 procent. I PO ingår förutom lagstadgade arbetsgivaravgifter även särskild löneskatt, avtalsförsäkringar och avtalspensioner inklusive förmånsbestämd ålderspension. Utifrån SKR:s rekommendation ingår PO för 2025 motsvarande 40,5 procent och för 2026 motsvarande 39,5 procent. SKR:s beräkningar för 2025 och 2026 bygger på en snabb nedgång i inflationstakten.

Övriga intäkter och kostnader räknas upp med 3,4 procent vilket är den nivå som SKR rekommenderar för prisindex i kommunal verksamhet (PKV).

För internpriser inom hyror, lokalvård och vaktmästeri samt kost används olika index. Förutom lönerevision kommunals avtalsområde används olika KPI, delar av fastighetsförvaltarindex samt livsmedelsprisindex.

I kommunerna har nyupplåningskostnaden under flera år varit lägre än de lån som förfaller, vilket lett till att den genomsnittliga upplåningskostnaden sjunkit. Räntenivån har ökat och lånen som förfaller och omsätts kommer att bidra till att kommunens genomsnittliga räntenivå ökar. SKR rekommenderar en höjning av internräntan 2024 till 2,5 procent. Utifrån SKR:s rekommendation är den budgeterade internräntan 2,5 procent under hela budgetperioden.

Kapitalkostnaderna baseras på investeringsutfallet 2022, budgeterade investeringar 2023, vilket även ombudgeteringar från 2022 till 2023, samt beslutade investeringsramar för åren 2024 – 2026.

Vision och övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål utifrån God ekonomisk hushållning

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar.

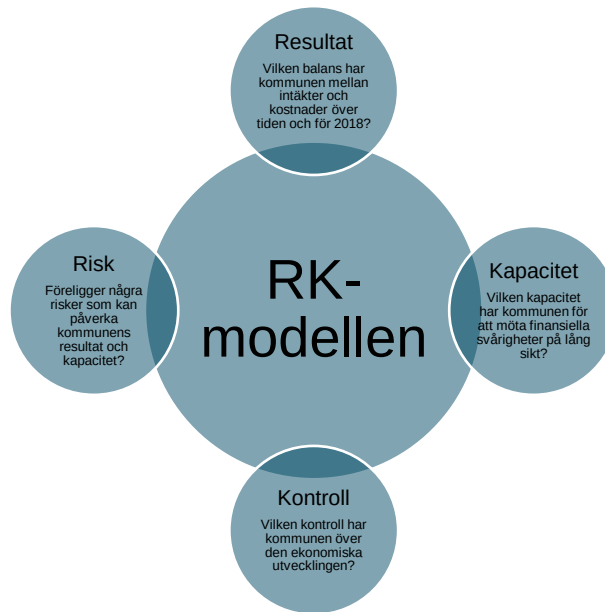
Fokusområden och kommunövergripande mål 2024

Under 2020 gjordes en översyn av kommunens övergripande mål. I det här arbetet var kommunens presidier och kommunledningsgrupp representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 identifierades och tre kommunövergripande mål per fokusområde formulerades, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar har utifrån dessa mål utvecklat och gemensamt tagit fram nämndsmål som alla bidrar till de kommunövergripande målen. Nämndsmål och måлиндikatorer kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Växtkraft 10 000			
Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
	Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.	Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadssidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!	Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande
Kommun- övergripande mål	- Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. - Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. - Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.	- Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. - Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i. - Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.	- Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. - Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv - Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Ekonomisk analys

Utifrån perioden 2024–2026 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys, vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt RK-modellen.

Inledning ekonomisk analys

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet, men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Måluppfyllelsen i de finansiella mål som kommunfullmäktige har antagit har varit god, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om "God ekonomisk hushållning".

Kommunen står inför stora utmaningar budgetperioden 2024 till 2026. Dämpad konjunktur till följd av inflationsbekämpning leder till att de finansiella målen inte kommer att uppfyllas fullt ut. En åtgärd för att möta dessa utmaningar är att planerade investeringsutgifter kommer att ligga på en lägre nivå under budget- och planperioden jämfört med tidigare år. Investeringsutgifterna har i stort sett halverats och detta leder till att kommunen kommer att uppnå målet att finansiera sina investeringar med 70 procent av egna medel.

Herrljunga kommun valde i budget 2019 att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen, vilket medför att det egna kapitalet minskade med skuldens storlek. Soliditetsmålet i samband med införandet minskades från drygt 70 procent till drygt 35 procent. Införandet av pensionsskulden tillsammans med höga investeringsnivåer har bidragit till det lägre soliditetsmålet. Målet om minst 35 procents soliditet kan komma ändå att kunna uppnås på grund av de goda resultaten de senaste åren.

Den kommande budget- och planperioden har ett genomsnittligt resultat på 2,5 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Det innebär att kommunen kommer att ha en budget i balans.

Budget och planperioden för åren 2024 – 2026 är en budget med utmaningar på grund av den förhållandevis låga befolkningsutvecklingen och konjunkturläget i Sverige. De budgeterade skatteintäkterna kommer under den kommande treårsperioden att ha en högre utvecklingstakt än kostnaderna. Demografiförändringen tillsammans med en fortsatt svag konjunktur kommer ändå att

utmana de finansiella målen. Åtgärder och effektiviseringar i verksamheterna kommer att ligga i fokus under de kommande åren.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagen 11 kap 1§ anges att "Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget." Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader.

En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar och finansiering av framtida pensionskostnader.

Resultat

Resultatutveckling

Resultatutvecklingen under den senaste treårsperioden 2020 till 2022, visar ett genomsnittligt resultat på 5,4 procent och prognostiserat resultat för år 2023 uppgår till -1,4 procent (prognos i april 2023).

De relativt höga resultaten beror på högre skatteintäkter och generella bidrag främst beroende på extra tillskott från staten och att den förväntade lågkonjunkturen år 2020 stannade av under pandemiåren 2020 till 2022.

Resultatutveckling	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat mnkr	8,7	46,2	0,0	10,4	20,6	22,4
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	1,5	7,4	0,0	1,5	2,9	3,1

Tabell: Resultatutveckling

Det genomsnittliga resultatet för budget och planperioden 2024 till 2026 uppgår till 2,5 procent och uppfyller därmed resultatmålet för God ekonomisk hushållning.

Andel av skatteintäkter

En grundläggande förutsättning för att uppnå balans i ekonomin och nå god ekonomisk hushållning är att intäkterna är större än kostnaderna. Tabellen nedan visar att kommunen under de senaste åren har haft en lägre utveckling av nettokostnader i förhållande till utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. En orsak till detta är statsbidrag som kommunen fått i samband med covid-pandemin och kriget i Ukraina.

Under budget och planperioden kommer kommunen att uppnå en budget i balans. En yttre förutsättning för att nå målet är att nuvarande inflationstakt dämpas och minskar.

Förändring i procent	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Nettokostnader inkl kapitalkostnader	3,2	3,2	8,9	5,2	2,0	3,3
Skatter & generella statsbidrag	3,8	5,3	0,9	7,2	3,4	3,4

Tabell: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent. Förändring nettokostnader och skatter&generella bidrag 2023, är förändring jämfört med bokslut 2022

Ett mått på att uppnå budget i balans är driftkostnadsandel. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme

som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar eller sparande.

Verksamhetens nettokostnader har de tre senaste åren visat på god ekonomisk hushållning, då kostnaderna har varit på relativt låg nivå i förhållande till skatter och generella bidrag. Budget 2023 visar en hög kostnadsökning och låg intäktsökning jämfört med utfall 2022. Orsaken är att kommunen fick ett bättre skatteutfall än vad SKR:s prognos visade 2022 och höga pensionskostnader 2023 på grund av nytt pensionssystem och hög inflation år. För budget- och planperioden kommer kommunen att nå upp till målet om god ekonomisk hushållning.

Avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budget och planperioden. Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Ökningstakten stannar av något, då planerade investeringsutgifter halverats under budget- och planperioden jämfört med budget de senaste åren.

Driftkostnadsandel %	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Nettokostnad	-89,8	-88,2	-94,8	-93,5	-92,0	-91,6
Avskrivningar	-5,5	-4,5	-5,2	-4,6	-4,7	-5,0
Finansiellt netto	0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Totalt netto	-95,2	-92,6	-100,0	-98,5	-97,1	-96,9

Tabell: Förändring av kostnader i procent.

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna till 70 procent med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan finansiera investeringsutgifterna, vilket minskar behov av extern upplåning och räntekostnader.

Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2023 uppgå till 113,6 mnkr vilket är drygt 6,8 mnkr lägre än bokslut 2022. Självfinansieringsgraden prognostiseras till 21,3 procent, det innebär att kommunen inte kommer att kunna finansiera sina investeringar med egna medel. För åren 2024 och 2025 uppgår investeringsbudgeten till 64,2 respektive 57,6 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 154 mnkr.

Självfinansieringsgraden har minskat från 106 procent bokslut 2016 till 21,3 procent 2023. För budget- och planperioden 2024 till 2026 beräknas självfinansieringsgraden uppgå till 86,4 procent. Målet att självfinansiera investeringar under en femårsperiod kommer inte att uppnås och det innebär att kommunen behöver externa medel för att kunna genomföra sina investeringsbehov.

Kapacitet

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Kommunfullmäktige beslutade att lägga in pensionsskulden i balansräkningen inför budgetår 2019. Detta påverkar soliditeten negativt. De budgeterade resultatet för perioden 2024—2026 påverkar soliditeten negativt. De senaste årens goda resultat bidrar till att det finansiella målet om 35 procent soliditet ändå kommer att uppnås.

Soliditet %	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Soliditet inkl pensionsskuld	39,8	41,4	46,2	43,0	39,7	37,6
Skuldsättningsgrad	60,2	58,6	53,8	57,0	60,3	62,4

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

Risk

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2018 till 2022, har likviditeten pendlat mellan 65 och 104 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna varit relativt låga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2024 till 2026 ökar kassalikviditeten med hjälp av extern finansiering.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2022 uppgick till 512,8 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Kontroll

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla "God ekonomisk hushållning" är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Till dessa hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag. Under åren 2010–2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Från år 2014 har avvikelserna varit positiva, budgetföljsamheten har på ett påtagligt sätt förbättrats. Rutiner med kontinuerliga uppföljningar och snabbt agerande vid befarade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin.

Budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2021	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens nettokostnader	-551 616	-598 585	-612 485	-633 200	-644 505	-663 434
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-664 477	-677 588	-699 639
Skatteintäkter	472 390	483 240	484 340	501 416	526 580	549 316
Generella statsbidrag	153 317	148 406	153 910	175 585	173 669	174 861
Extra statsbidrag	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	45 807	-100	-7 396	12 524	22 661	24 538
Finansiella intäkter	1 112	900	900	900	900	900
Finansiella kostnader	-751	-800	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Finansiell kostnad införd pensionsskuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	46 168	0	-8 996	10 424	20 561	22 438
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	46 168	0	-8 996	10 424	20 561	22 438
Resultat i procent av skatteintäkter	7,4%	0,0%	-1,4%	1,5%	2,9%	3,1%
Investeringsnivå	-120 410	-117 825	-113 575	-64 185	-57 640	-56 365
Egna tillförda medel	74 452	33 161	24 165	41 701	53 644	58 643
Finansiellt över- resp underskott	-45 958	-84 664	-89 410	-22 484	-3 996	2 278
Ack Egna medel/Externa lån	25 000	122 764	114 410	136 894	140 890	138 612
Kommunbidrag	-581 993	-615 073	-628 973	-658 820	-682 083	-706 854
Återföring finansiella kostnader	-	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	28 284	33 161	33 161	31 277	33 083	36 205
Kapitalkostnad - Internränta	5 029	6 227	6 227	11 143	12 195	12 615
Gemensamma intäkter/kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 800	-7 700	-5 400
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-664 477	-677 588	-699 639
Gemensamma kostnader						
Finansiell reserv	-	-	-	-500	-	-
Försäljning mark, exploatering m.m.	5 684	-	-	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-916	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	2 282	-	-	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt	-8 425	-14 000	-13 691	-14 800	-6 200	-3 900
Övriga pensionskostnader	-	-7 400	-8 562	-	-	-
Satsningar	-1 717	-	-	-	-	-
Övrigt	156	-	853	-	-	-
Gemensamma kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 800	-7 700	-5 400

Balansräkning

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	209	-	-	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	542 100	639 925	622 514	672 833	697 390	717 550
Mark, byggnader o tekn anlägg.	400 800					
Maskiner och inventarier	34 800					
Övriga materiella anlägg	106 700					
Finansiella anläggningstillgångar	58 841	28 713		58 841	58 841	58 974
Summa anläggningstillgångar	601 150	668 638	681 355	731 674	756 231	776 524
Bidrag till statlig infrastruktur	1 874	1 750	1 750	1 625	1 500	1 375
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	2 904	4 000	3 000	4 000	5 000	5 000
Fordringar	111 359	72 550	98 918	123 480	135 945	208 261
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	51 599	14 441	23 933	43 270	50 622	53 132
Summa omsättningstillgångar	165 862	90 991	125 851	170 750	191 567	266 393
SUMMA TILLGÅNGAR	768 886	761 379	808 956	904 049	949 298	1 044 292
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	46 168	-	-8 996	10 424	20 561	22 438
Resultatutjämningsreserv	24 476	24 476	24 476	44 476	44 476	44 476
Övrigt eget kapital	278 380	302 557	324 548	295 552	305 976	326 537
Summa eget kapital	349 024	327 033	340 028	350 452	371 013	393 451
Avsättningar						
Avsättningar för pension	178 776	178 549	181 179	183 048	174 904	167 562
Övriga avsättningar	20 812	20 000	21 000	19 800	18 600	17 400
Summa avsättningar	199 588	198 549	202 179	202 848	193 504	184 962
Skulder						
Långfristiga skulder	63 174	150 000	176 749	240 749	297 749	352 749
Kortfristiga skulder	157 100	85 797	90 000	110 000	87 032	113 130
Summa skulder	220 274	235 797	266 749	350 749	384 781	465 879
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	768 886	761 379	808 956	904 049	949 298	1 044 292

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Den löpande verksamheten						
Inbetalningar från kunder	93 701	92 668	92 668	92 668	92 668	92 668
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	601 998	631 646	638 250	677 001	700 249	724 177
Inbetalningar av bidrag	55 528	90 000	90 000	109 000	90 000	90 000
Övriga inbetalningar	193	-	16 000	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-218 855	-264 888	-315 000	-304 366	-310 453	-325 976
Utbetalningar till anställda	-463 316	-525 000	-515 000	-540 750	-539 673	-552 463
Utbetalningar av bidrag	-16 182	-18 000	-12 000	-12 600	-13 356	-13 757
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1 112	900	900	900	900	900
Ränteutbetalningar	-273	-500	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Förändring avsättning	-7 434	-8 367	2 591	669	-9 344	-8 542
Kassaflöde från den löpande verksamheten	46 472	-1 541	-4 091	19 522	7 992	4 008
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-119 841	-117 825	-113 575	-64 185	-57 640	-56 365
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	89 606	29 867	30 000	-	-	-133
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-30 235	-87 958	-83 575	-64 185	-57 640	-56 498
Finansieringsverksamheten						
Upptagande av lån	9 760	60 000	60 000	64 000	57 000	55 000
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	9 760	60 000	60 000	64 000	57 000	55 000
Förändring av likvida medel	25 997	-29 499	-27 666	19 337	7 352	2 510
Likvida medel vid årets början	25 600	43 940	51 599	23 933	43 270	50 622
Likvida medel vid årets slut	51 600	14 441	23 933	43 270	50 622	53 132
Förändring av likvida medel	26 000	-29 499	-27 666	19 337	7 352	2 510

Investeringsbudget

Investering	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Markköp	2 000	2 000	2 000
Kommunövergripande förstudiemedel	500	500	1 000
Civil beredskap			1 500
Inventarier kommunhus	150	200	200
Ombyggnad kommunhus			15 000
Inventarier Kulturverksamhet	100	100	100
Tillbyggnad Bibliotekets entré		2 000	
Ombyggnad bibliotekets kontor			1 000
Idrottsmaterial/redskap	225	250	325
Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund		350	
Utveckling/Kvalitetssäkring av Vandringsleder		300	350
Reinvestering löparspår tätort	300	300	
Renovering belysning elljusspår	400	400	
Utbyte bryggor badplats		100	
Byggnation multisporthall			500
Upprustning utemiljöer		200	300
Reinvestering IT	2 500	2 500	2 500
Inventarier/Räddningsmaterial	250	300	300
Delsumma Kommunstyrelsen	6 425	9 500	25 075
Inventarier / Inventarier IT BN	1 900	1 900	2 000
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier Altorp	500	500	
Inventarier Renovering Altorp	1 000		
Digitala inventarier Altorp	1 000		
Delsumma Bildningsnämnden	4 700	2 700	2 300
Inventarier	500	500	500
Infrastruktur IT	200	300	300
Inventarier tvättenheten	200	200	200
IT konferensrum mm. IFO:s nya lokaler	100	100	
Ombyggnad IFOs lokaler för tillgänglighet och sekretess	SP		
Hotelllås och säkra läkemedel- o värdeskåp gruppbostad LSS		150	
Hjälpmedel	300	300	400
Inventarier Hemgården	1 400		
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV			100
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik SÄBO	150	300	100
Spoldesinfektorer SÄBO	240	240	240
Ombyggnation Hemgården	10 500	10 500	
Delsumma Socialnämnden	13 590	12 590	1 840
Asfaltering/reinvestering gata/gatuanl/GC-vägar	2 000	2 500	2 500
Juldekoration			100
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Latrin/gråvattentömningsstation för husbilar	600		
Delsumma Samhällsbyggnadsnämnd	2 800	2 700	2 800
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 500	1 500

Ärende 3

Investering	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Säkerhetshöjande åtgärder	800	800	800
Reinvesteringar fastigheter	7 500	7 500	9 000
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200
Inköp utrustning kök	600		200
Renovering simhall	5 000	10 000	
Renovering Hemgården	4 000		
Renovering Hudene skola		3 000	
Städ och tvättmaskiner	720	300	800
Inventarier måltid	350	350	350
<u>Beställningar enl lokalresursplan</u>			
Renovering lokal Altorp	10 000		
Delsumma Internservicenämnd	30 670	24 150	13 350
Summa skattefinansierade investeringar	58 185	51 640	45 365
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Furulund			
Skolvägen Mörlanda			10 000
Industrimark Hudenevägen	5 000	5 000	
Summa Exploatering	6 000	6 000	11 000
Summa totala investeringar	64 185	57 640	56 365

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelsernas kommunbidrag för 2024. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknning kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknning, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2024 gäller prisuppräknning med 3,4 procent och lönerevision med 3,7 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 655 920 tkr. Nya ekonomiska förutsättningar, däribland ny skatteunderlagsprognos i oktober, gör att kommunbidraget ökar med 2 900 tkr jämfört med junibeslut.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2022	Kommunbidrag 2023	Kommunbidrag 2024 (juni)	Kommunbidrag 2024 (dec)
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	2 009	1 893	1 957	2 215
Kommunstyrelsen	19 028	35 074	38 695	53 895
Servicenämnd It	6 121	11 628	11 346	9 178
Servicenämnd Ekonomi/Personal	11 705	11 852	12 124	12 186
Bildningsnämnden	257 854	266 157	272 902	283 353
Socialnämnden	225 086	234 510	243 145	255 849
Tekniska nämnden	25 075	-	-	-
Bygg- och miljönämnden	16 001	-	-	-
Samhällsbyggnadsnämnd		32 736	34 332	22 093
Internservicenämnd		2 344	1 154	2 672
Effektiviseringsprojekt	2 700			
Utvecklingsmedel	3 000	2 000	2 000	2 000
Lönerevidering	7 944	8 966	24 950	11 866
Lönesatsning prioriterade grupper	-	-	-	-
Ökat PO till 42,75%			9 800	utfördelat
Förändring kapitalkostnad	12 926	7 912	3 513	3 513
SUMMA	589 449	615 073	655 920	658 820

Tabell: Nämndernas kommunbidrag.

Förändringar kommunbidrag

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 658 820 tkr, vilket jämfört med 2023 års kommunbidrag är uppräknat med 43 747 tkr eller 7,1 procent.

Jämfört med föregående år innehåller kommunbidraget följande förändringar:

Förändringar i kommunbidrag 2024	tkr
	Nettoeffekt
Lönekostnader 2024	12 645
Ökning PO till 45,75%	9 800
Prisökning externt 3,4%	2 951
Prisökning internt 10,3%	7 483
Demografiförändringar förskola, skola, äldreomsorg	6 060
Kapitalkostnadsförändring	2 991
Driftkostnader p.g.a. investeringar	2 655
Nationella beslut	2 770
Tillfällig politisk prioritering 2022 (återställning)	-3 916
Tillfällig politisk prioritering 2023	2 567
Politiska prioriteringar permanenta ramhöjningar/minskningar	-5 598
Totalt	43 747

Kommunbidraget ökar med 2 900 tkr jämfört med junibeslutet. Av dessa har 2 100 tkr tillförts hemtjänsten. Kommunstyrelsens verksamheter förstärks med 800 tkr för bland annat samhällsplanering och feriearbete.

Jämfört med junibeslutet har följande ramväxlingar genomförts:

- Lönerevision för år 2023, 13 776 tkr tillförts nämnderna från lönepott.
- PO-justering, nämnderna tillförs 9 800 tkr för att täcka 2024 års ökning
- Datorkostnader ramväxlas från IT till nämnderna, totalt 2 796 tkr.
- Räddningstjänsten ramväxlas från samhällsbyggnadsnämnd till kommunstyrelsen, 13 476 tkr
- Minskad hyreskostnad för underhåll ramväxlas från internservicenämnd till övriga nämnder, 908 tkr
- Ramminskning bibliotek från bildningsnämnden till kommunstyrelsen, 100 tkr

Förändringar i kommunbidrag 2024	tkr
Ökning av kommunbidrag	2 900
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	258
Kommunstyrelsen	14 400
Servicenämnd It	-2 168
Servicenämnd Ekonomi/Personal	62
Bildningsnämnden	10 450
Socialnämnden	10 603
Samhällsbyggnadsnämnd	-12 239
Internservicenämnd	1 518
Totalt	25 784

Budgeterat kommunbidrag efter förstärkning och ramväxlingar uppgår till 658 820 tkr, vilket jämfört med 2023 års kommunbidrag är uppräknat med 43 747 tkr eller 7,1 procent.

Gemensamma kostnader/intäkter

Kommunövergripande kostnader och intäkter definieras i budget som gemensamma kostnader. Tabellen nedan visar de budgeterade gemensamma kostnader och intäkter för åren 2022—2024. Inför budget 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, så kallad fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Pensionsskuld och pensionskostnader inklusive löneskatt, som inte ingår i personalomkostnadspålägget redovisas som gemensamma personalkostnader. Pensionskostnaderna 2023--2024 ökar vilket beror på ett nytt pensionsavtal och ökning av prisbasbeloppet.

En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå.

Gemensamma kostnader/intäkter (tkr)	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Finansiell reserv	-	-	-500
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader	-5 500	-21 400	-14 800
SUMMA	-7 000	-22 900	-16 800

Nämndernas verksamhet

I detta avsnitt ges en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. För vidare läsning av nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna – se budget och verksamhetsplan för respektive nämnd.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation. Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, senaste valet ägde rum 2022.

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionssed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

I kommunen ska finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, kräver skyndsamma åtgärder.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan, och har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten.

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar, ett faktum som har varit känt under många år. Ökad efterfrågan och krav på välfärdstjänster som en naturlig konsekvens av demografiförändringar i kombination med en ökad försörjningskvot, tillsammans med räntehöjningar, inflation och allmän kostnadsutveckling och råvarubrist. Utmaningarna påverkar hela den offentliga sektorn men arbetet

måste utgå från Herrljungas förutsättningar och möjligheter när vi identifierar strategier och handlingsplaner.

För Herrljungas del innebär detta prioriterat att fortsätta utveckla och effektivisera verksamheterna med hjälp av digitalisering, arbete med att klara framtidens behov av kompetensförsörjning samt vidareutveckla infrastruktur. Kommunens strategiska läge inom regionen både vad det gäller väg- och spårbunden trafik gör Herrljunga till en självklar del av Västsveriges arbetsmarknad. Detta tillsammans med ökade möjligheter till bostadsbyggande gör att kommunen gynnas och skapar möjligheter till både tillväxt och arbetskraft.

Infrastrukturen till och från, men också inom kommunen är en viktig fråga för alla som bor och verkar i Herrljungabygden. Våra huvudtrafikleder är prioriterade områden och framför allt utvecklingen av Västra Stambanan och är av nationellt intresse, vilket också kräver resurser och engagemang från kommunerna längs stambanan. Under 2024 fortsätter arbetet med att identifiera behov av, och existerande kapacitet inom kommunen kraftnätsförsörjning för att förbereda inför framtida näringslivetableringar och kunna hantera detta behov preventivt.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld är fortsatt försämrat vilket gör att kommunens ansvar att bidra till uppbyggnaden av totalförsvaret fortsatt är i fokus. Även den förhöjda hotbilden mot Sverige bidrar till att det ställs högre krav på kommunens arbete med den civila beredskapsplaneringen. Samtliga verksamheter i kommunen berörs och måste medverka för att skapa trygghet för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare.

Kommunen har ansökt om medlemskap i räddningstjänsten Stor Göteborg (RSG) och arbete inför ett medlemskap kommer att pågå under 2024 med förväntad anslutning årsskiftet 2024/25.

Bildningsnämnd

Bildningsnämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat.

Bildningsförvaltningen arbetar fortsatt under 2024 systematiskt för att förbättra måluppfyllelsen i grundskolan. Detta görs genom kontinuerliga verksamhetsanalyser som tydliggör verksamhetens behov för att kunna planera rätt insatser i ett tidigt skede. Vi ser ett ökat behov av nya lärlingsplatser, APL-platser samt olika former av praktikplatser för våra elever inom gymnasiet och andra aktivitetsformer. Det har blivit svårare för våra verksamheter att hitta de platser vi har behov av då företagen inte har lika goda möjligheter att ta emot elever. Omvärlden och det ekonomiska läget påverkar även här vilket nu visar sig i vårt behov av fler praktikplatser. Gymnasieskolan har en marknadsföringsgrupp med fortsatt uppdrag att arbeta för att visa skolan ur flera perspektiv, under hela läsåret, för att bidra till att höja söktrycket och intresset för gymnasiet.

Fram till 2035 prognostiseras nationellt en omfattande lärarbrist inom både förskola, fritidshem och våra olika skolformer. Något som vi märker av i våra rekryteringsprocesser inom samtliga skolformer. Lärarbristen innebär en ökad konkurrens om antal sökande inom vårt geografiska område, vilket påverkar utvecklingen av lönekostnader och tillgång till legitimerade lärare de närmaste åren.

En nationell IT-strategi sätter mål för den digitala utbyggnaden och utvecklingen inom förskola, skola, fritidshem och gymnasiet. Ett beslut om digitalt genomförande av nationella prov 2024 finns nu och under läsåret 23/24 förbereder skolorna sig inför införandet av detta. Målet är att öka både likvärdighet och rättvisa i bedömning och betygssättning.

Omfattningen av barn och elevantal i Herrljunga kommun skiljer sig under åren och vi ser ett troligt ökat antal barn i ålder 1-5 år under kommande år. Vi ser även ett behov av att utöka vår anpassade grundskola i förvaltningen. Dessa lokaler behöver finnas i skolmiljö för yngre elever, i anslutning till en

F-åk 6. Flera skolor är i behov av om- och tillbyggnader för att anpassas till aktuella behov. Vi har ett kommande byggprojekt på Altorpskolan, där ett gediget underhållsarbete är av stor vikt för att vi ska kunna erbjuda lokaler som bidrar till både god studiemiljö samt arbetsmiljö för elever och lärare, utifrån aktuell standard i skolmiljöer. Arbete kring upphandling sker inom kort. Byggprojektet av Od skola och förskola avslutas med de sista detaljerna under hösten 2022. Byggprojektet av Mörlandaskolan samt Mörlanda förskola avslutades sommaren 2023. Ett kontinuerligt underhåll av yttre och inre miljöer på våra förskolor, skolor och kulturskola pågår.

Socialnämnd

Socialnämnden har en stor utmaning inför 2024 med minskad budgetram på 5 700 tkr (permanent budgetminskning på 0,9% samt budgetramminskning med 3 500 tkr). Då få drifttillägg har gjorts i socialnämndens budget inför 2024 kommer flera verksamheter inte att klara sin budget med nuvarande budgetram. Detta berör främst ny gruppbostad LSS, ny korttidsvistelse LSS, personlig assistans, placerade barn inkluderat ensamkommande barn, hemtjänst samt drift av nya Hagens demenscentrum. Även Hemgården kommer att drabbas av förlorade hyresintäkter under renovering. Detta kommer att kräva fortsatt stort fokus på ekonomistyrning och statsbidrag.

Under 2024 går förvaltningen in i utgången av upphandling av nytt verksamhetssystem. Förvaltningen kommer även under 2024 att fortsätta se över möjligheter där digitalisera kan effektivisera verksamheten. IFO kommer under 2024 att fortsätta det långsiktiga och strategiska arbetet med att skapa stabilitet och tillit inom verksamheten. IFO kommer också att fokusera på arbetet med att kvalitetssäkra biståndsbeslut med fokus på skälig levnadsnivå och beslut gällande hemtjänst. Fortsatt strategiskt arbete med utmaningarna så som ökad psykisk ohälsa, ökat missbruk och en ökad våldutsatthet. Verksamheten kan sedan 2021 se en generell och fortsatt ökning av våldsärenden och även när det gäller psykisk ohälsa finns det tecken på en viss ökning.

Vård och omsorg står inför stora utmaningar inom samtliga verksamheter. Från 1 oktober 2023 har Sverige inte längre dispens från EU gällande dygnsvila i allmänna bestämmelser (AB). Dispensen har tidigare tillåtit 9 timmars dygnsvila inom begränsningsperioden och kravet från 1 oktober 2023 är istället 11 timmars dygnsvila samt 47 timmars veckovila för medarbetare inom vård- och omsorg och socialt stöd. Det kommer bli stora utmaningar för verksamheten både bemanningsmässigt och ekonomiskt. Det kommer fortsatt kräva en stor arbetsinsats av enhetschefer kring schemaläggning under 2024. Effektiviseringsprojektet inom hemtjänsten kommer att fortgå 2024 för att komma ner i rimliga kostnader för hemtjänsten. Projektet syftar höja effektiviteten inom hemtjänsten samt identifiera utvecklingsmöjligheter. Under 2024 kommer renoveringar av Hemgården att planeras samt planering av flytt till Hagens nya demenscentrum etapp 2.

Inför år 2024 är det främst två delar som står i fokus för socialt stöd; uppstart av de två nya verksamheterna inom LSS, gruppbostad och korttidsvistelse samt planering och verkställande av daglig verksamhet i nya tillfälliga lokaler. Under år 2024 behöver en planering ske för hur/om personlig assistans går över i statlig regi från och med år 2026. En analys behöver genomföras vad detta betyder för Herrljunga.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen och förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt dessa lagstiftningar. Nämnden ansvarar för Gata och Park, Miljöenheten, Plan och Bygg samt Renhållning.

Då Samhällsbyggnadsnämnden är ny sedan 2023 har nya målkriterier tagits fram som gäller för nämndens nya mål och arbetet med dessa kommer att fortsätta under 2024. Verksamheten för Gata

Park löper på enligt de driftsavtal som finns för vinter, gatu- och grönytedrift. Fokus för Miljöenheten under 2024 är dels tillsyn av små avlopp, dels uppföljning av avvikelser vid hälsoskyddsverksamheter. Målet är även att sjösätta fler e-tjänster och att fortsätta arbeta med digitalisering generellt. För Plan och Bygg-enheten kommer det tillsynsarbete som påbörjades under 2023 att fortsätta även under 2024. Vidare kommer detaljplanering av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde att påbörjas vilket innebär att kommunen är bra förberedd på en vändning av inflationen och det rådande ränteläget. För verksamheten av Renhållning väntar flera förändringar framåt. En del av deponin på Tumberg ska sluttäckas under 2024. Vidare har kommunerna ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushållen från och med 1:a januari 2024. Detta ökade ansvar kommer Herrljunga kommun att ta genom att ta över driften av återvinningsstationerna. Även arbetet med att få ett nytt insamlingssystem på plats till den 1:a januari 2027 kommer att påbörjas under 2024 för att få klart de upphandlingar som krävs. På grund av ett ansträngt ekonomiskt läge inför 2024 har nämnden tilldelats en minskad ram som medför att effektiviseringar och besparingar behöver prioriteras under det kommande året.

Internservicenämnden

Internservicenämnden ansvarar för projektering, upphandling samt genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för kommunens verksamhetslokaler och för drift samt underhåll av dessa. Nämnden tillhandahåller även måltider, vaktmästeri samt lokalvård till kommunens förvaltningar.

Då nämnden är ny sedan 2023 kommer arbetet med att utveckla den nya organisationen att fortgå under 2024 med fokus på att så effektivt som möjligt hantera resurser, processer och personal för att uppnå de uppsatta målen. Under 2023 arbetade nämnden fram nya målkriterier och arbetet med dessa kommer att fortsätta under 2024. Fastighetsenheten kommer att fortsätta arbetet med den framtagna underhållsplanen under 2024. Behov finns att byta fönster på Hemgården i samband med den större renoveringen som ska utföras. Även ett arbete med att energieffektivisera fastigheterna utifrån förbrukning pågår. Måltidsenheten fortsätter att arbeta med att minska matsvinnet där mätningar utförs minst tre gånger per år. Vidare planeras implementering av ett kostdataprogram samt att utbildning inom brandskydd och ergonomi ska utföras under 2024. Lokalvårdsenheten arbetar med planering av förändrade städytor som beror på flertalet ombyggnationer som pågår eller ska påbörjas under 2024. Vidare fortsätter arbetet med att införliva robotar i verksamheten och att undersöka var dessa nyttjas bäst i verksamheten är en utmaning som enheten står inför. På grund av ett ansträngt ekonomiskt läge inför 2024 har nämnden tilldelats en minskad ram som medför att effektiviseringar och besparingar behöver prioriteras under det kommande året.

Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till ändring av den tidigare beslutade budgeten.

Så som de styrande i Herrljunga redan konstaterat har även vi observerat att en del förändringar och pengar har tillkommit som påverkar förutsättningarna något för kommunens budgetarbete.

Vi ser oss ha små möjligheter att förändra den redan beslutade budgeten till förmån för den vi presenterade tidigare vid junifullmäktige. Vi har dock förslag på fördelningen av det tillskott vi fått från staten.

Den befolkningsökning som vi hoppats på kan vi inte se ännu, så vi tvingas korrigera den något från vår tidigare bedömning inför 2024. Vi tror att kommunen snart kommer att se den ökning av innevånare som vi förväntar oss.

Den osäkerhet som råder i vår omvärld och som påverkar oss borde vår kommun beakta i sin budget. Med vetskap om att resurserna är begränsade vill vi ändå avsätta en mindre summa till detta arbete fördelat på följande sätt:

- 1 miljon till Bildningsnämnden.
- 1 miljon till Socialnämnden.
- 850 000 till Kommunstyrelsen för säkerhetsutvecklande arbete i kommunen.
- 550 000 till Kommunstyrelsen som någon form av reserv.

Gunnar Andersson (M)

Ove Severi (KD)

Resultaträkning 2024-2026

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens nettokostnader	-551 616	-598 585	-612 485	-639 400	-641 600	-663 400
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-670 677	-674 683	-699 605
Skatteintäkter	472 390	483 240	484 340	501 416	526 580	549 316
Generella statsbidrag	153 317	148 406	153 910	175 585	173 669	174 861
Extra statsbidrag	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	45 807	-100	-7 396	6 324	25 566	24 572
Finansiella intäkter	1 112	900	900	900	900	900
Finansiella kostnader	-751	-800	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Finansiell kostnad införd pensionsskuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	46 168	0	-8 996	4 224	23 466	22 472
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	46 168	0	-8 996	4 224	23 466	22 472
Resultat i procent av skatteintäkter	7,4%	0,0%	-1,4%	0,6%	3,4%	3,1%
Investeringsnivå	-120 410	-117 825	-113 575	-104 400	-88 090	-33 665
Egna tillförda medel	74 452	33 161	24 165	35 501	56 549	58 677
Finansiellt över- resp underskott	-45 958	-84 664	-89 410	-68 899	-31 541	25 012
Ack Egna medel/Externa lån	25 000	122 764	114 410	183 309	214 850	189 838
Kommunbidrag	-581 993	-615 073	-628 973	-665 520	-679 983	-706 854
Återföring finansiella kostnader	-	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	28 284	33 161	33 161	31 277	33 083	36 205
Kapitalkostnad - Internränta	5 029	6 227	6 227	11 143	12 195	12 615
Gemensamma intäkter/kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 300	-6 895	-5 366
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-670 677	-674 683	-699 605
Gemensamma kostnader						
Deponi Tumberg	-	-	-	-	-	-
Försäljning mark, exploatering m.m.	5 684	-	-	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-916	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	2 282	-	-	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt	-8 425	-14 000	-13 691	-14 800	-5 395	-3 866
Övriga pensionskostnader	-	-7 400	-8 562	-	-	-
Satsningar 2021	-1 717	-	-	-	-	-
Övrigt	156	-	853	-	-	-
Gemensamma kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 300	-6 895	-5 366

Ökning skatteintäkter o generella bidrag	7,2%	3,4%	3,4%
Ökning kommunbidrag	8,2%	2,2%	4,0%
Beräkningsunderlag befolkn 1/11 året innan	9 515	9 540	Ändrat invånarantal 9 565

Balansräkning 2024-2026

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	209	-	-	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	542 100	639 925	622 514	713 048	768 055	765 515
Mark, byggnader o tekn anlägg.	400 800					
Maskiner och inventarier	34 800					
Övriga materiella anlägg.	106 700					
Finansiella anläggningstillgångar	58 841	28 713		58 841	58 841	58 974
Summa anläggningstillgångar	601 150	668 638	681 355	771 889	826 896	824 489
Bidrag till statlig infrastruktur	1 874	1 750	1 750	1 625	1 500	1 375
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	2 904	4 000	3 000	4 000	5 000	5 000
Fordringar	111 359	72 550	98 918	125 780	123 915	205 333
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	51 599	14 441	23 933	29 555	23 687	12 439
Summa omsättningstillgångar	165 862	90 991	125 851	159 335	152 602	222 772
SUMMA TILLGÅNGAR	768 886	761 379	808 956	932 849	980 998	1 048 636
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-	-	-			
Eget kapital	-	-	-			
Årets resultat	46 168	-	-8 996	4 224	23 466	22 472
Resultatutjämningsreserv	24 476	24 476	24 476	44 476	44 476	44 476
Övrigt eget kapital	278 380	302 557	324 548	295 552	299 776	323 242
Summa eget kapital	349 024	327 033	340 028	344 252	367 718	390 190
Avsättningar						
Avsättningar för pension	178 776	178 549	181 179	183 048	174 904	167 562
Övriga avsättningar	20 812	20 000	21 000	19 800	18 600	17 400
Summa avsättningar	199 588	198 549	202 179	202 848	193 504	184 962
Skulder						
Långfristiga skulder	63 174	150 000	176 749	286 749	350 749	383 749
Kortfristiga skulder	157 100	85 797	90 000	99 000	69 027	89 735
Summa skulder	220 274	235 797	266 749	385 749	419 776	473 484
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	768 886	761 379	808 956	932 849	980 998	1 048 636
Soliditet	45,4	43,0	42,0	36,9	37,5	37,2
Skuldsättningsgrad	54,6	57,0	58,0	63,1	62,5	62,8
Kassalikviditet	103,7	101,4	136,5	156,9	213,8	242,7

Ärende 3

Självfinansieringsgrad	62%	28%	21%	34%	64%	174%
Självfinansieringsgrad exkl Hagen						

Ärende 3

Finansanalys

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
<i>Den löpande verksamheten</i>						
Inbetalningar från kunder	93 701	92 668	92 668	92 668	92 668	92 668
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	601 998	631 646	638 250	677 001	700 249	724 177
Inbetalningar av bidrag	55 528	90 000	90 000	109 000	90 000	90 000
Övriga inbetalningar	193	-	16 000	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-218 855	-264 888	-315 000	-317 866	-324 223	-340 434
Utbetalningar till anställda	-463 316	-525 000	-515 000	-540 750	-539 673	-552 463
Utbetalningar av bidrag	-16 182	-18 000	-12 000	-12 600	-13 356	-13 757
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1 112	900	900	900	900	900
Ränteutbetalningar	-273	-500	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Förändring avsättning	-7 434	-8 367	2 591	669	-9 344	-8 542
Kassaflöde från den löpande verksamheten	46 472	-1 541	-4 091	6 022	-5 778	-10 450
<i>Investeringsverksamheten</i>						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-119 841	-117 825	-113 575	-104 400	-88 090	-33 665
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	89 606	29 867	30 000	-	-	-133
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-30 235	-87 958	-83 575	-104 400	-88 090	-33 798
<i>Finansieringsverksamheten</i>						
Upptagande av lån	9 760	60 000	60 000	104 000	88 000	33 000
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	9 760	60 000	60 000	104 000	88 000	33 000
Förändring av likvida medel	25 997	-29 499	-27 666	5 622	-5 868	-11 248
Likvida medel vid årets början	25 600	43 940	51 599	23 933	29 555	23 687
Likvida medel vid årets slut	51 600	14 441	23 933	29 555	23 687	12 439
Förändring av likvida medel	26 000	-29 499	-27 666	5 622	-5 868	-11 248

Ärende 3

Nämnd	Investering	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Utanför planperiod
Kommunstyrelsen	Markköp	2 000	2 000	2 000	
Kommunstyrelsen	Kommunövergripande förstudiemedel	1 000	1 000	1 000	
Kommunstyrelsen	Civil beredskap			1 500	
Kommunstyrelsen	Inventarier kommunhus	150	200	200	
Kommunstyrelsen	Inventarier Kulturverksamhet	100	100	100	
Kommunstyrelsen	Tillbyggnad Bibliotekets entré	2 000			
Kommunstyrelsen	Ombyggnad bibliotektes kontor			1 000	
Kommunstyrelsen	Idrottsmaterial/redskap	225	250	325	
Kommunstyrelsen	Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund	350			
Kommunstyrelsen	Utveckling/Kvalitetssäkring av Vandringsleder	400		250	
Kommunstyrelsen	Reinvestering löparspår tätort	300	300		
Kommunstyrelsen	Renovering belysning elljusspår	400	400		
Kommunstyrelsen	Upprustning utemiljöer		200	300	
Kommunstyrelsen	Tillgänglighetsanpassad badplats	265			
Kommunstyrelsen	Reinvestering IT	2 500	2 500	2 500	
	Delsumma Kommunstyrelsen	9 690	6 950	9 175	-
Bildningsnämnden	Inventarier / Inventarier IT BN	1 900	1 900	2 000	
Bildningsnämnden	Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300	
Bildningsnämnden	Inventarier Altorp	500	500		
Bildningsnämnden	Inventarier Renovering Altorp	1 000			
Bildningsnämnden	Digitala inventarier Altorp	1 000			
Bildningsnämnden	Hudene utökade klassrum			3 000	
	Delsumma Bildningsnämnden	4 700	2 700	5 300	-
Socialnämnden	Inventarier	500	500	500	
Socialnämnden	Infrastruktur IT	200	300	300	
Socialnämnden	Inventarier tvättenheten	200	200	200	
Socialnämnden	IT konferensrum mm. IFO:s nya lokaler	100	100		
Socialnämnden	Ombyggnad IFO's lokaler för tillgänglighet och sekretess	SP			
Socialnämnden	Hotelllås och säkra läkemedel- o värdeskåp gruppbostad LSS		150		
Socialnämnden	Hjälpmedel	300	300	400	
Socialnämnden	Inventarier Hemgården	1 400			
Socialnämnden	Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV			100	
Socialnämnden	Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik SÄBO	150	300	100	
Socialnämnden	Spoldesinfektorer SÄBO	240	240	240	
Socialnämnden	Ombyggnation Hemgården	10 500	10 500		
	Delsumma Socialnämnden	13 590	12 590	1 840	
Samhällsbyggnadsnämnd	Inventarier/Räddningsmaterial	250	300	300	
Samhällsbyggnadsnämnd	Släckbil	6 000			
Samhällsbyggnadsnämnd	Asfaltering/reinvestering gata/gatuanl/GC-vägar	3 000	2 500	2 500	
Samhällsbyggnadsnämnd	Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200	
Samhällsbyggnadsnämnd	Latrin/gråvattentömningsstation för husbilar	600			
	Delsumma Samhällsbyggnadsnämnd	10 050	3 000	3 000	-
Internservicenämnd	Verksamhetsanpassningar	1 000	1 500	1 500	
Internservicenämnd	Säkerhetshöjande åtgärder	800	800	800	

Ärende 3

Internservicenämnd	Reinvesteringar fastigheter	9 200	9 200	9 000	
Internservicenämnd	Tillgänglighetsanpassning	500	500	500	
Internservicenämnd	Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200	
Internservicenämnd	Inköp utrustning kök	600		200	
Internservicenämnd	Renovering simhall	10 000	11 000		
Internservicenämnd	Renovering Hemgården	4 000			
Internservicenämnd	Renovering Hudene skola	3 000			
Internservicenämnd	Städ och tvättmaskiner	720	300	800	
Internservicenämnd	Inventarier måltid	350	350	350	
Internservicenämnd	<u>Beställningar enl lokalresursplan</u>				
Internservicenämnd	Renovering lokal Altorp	15 000	13 000		
Delsumma Internservicenämnd		45 370	36 850	13 350	-
Summa skattefinansierade investeringar		83 400	62 090	32 665	-
Exploatering	Exploatering	1 000	1 000	1 000	
Exploatering	Furulund		25 000		
Exploatering	Skolvägen Mörlanda	10 000			
Exploatering	Industrimark Hudenevägen	10 000			
Summa Exploatering		21 000	26 000	1 000	-
Summa totala investeringar		104 400	88 090	33 665	-

Sverigedemokraternas underlag för yrkanden på kommunbudget 2024-2026 efter uppdaterade höstprognoser

Målsättningar för Herrljunga kommun 2024-2026

Sedan Sverigedemokraterna presenterade sitt budgetförslag för fullmäktige i juni månad har mycket hänt både lokalt och i vår omvärld som påverkar kommunens budget.

Ekonomi i Sverige är fortsatt ansträngd under höga räntor och hög inflation. En ljusning kan dock börja skönjas där åtminstone inflationstakten verkar dämpas allt mer. Förhoppningsvis nås en räntetopp under vintern 2023/2024 för att sedan långsamt falla tillbaka under resterande del av perioden.

Sverigedemokraternas yrkanden på kommunbudgeten innehåller liksom i juni några offensiva satsningar inom skola och utbildning samt inom äldreomsorg som vi anser vara extra viktiga för medborgarna.

Vi vill liksom tidigare yrka på att dessa finansieras genom effektiviseringskrav och besparingar på kommunens administrativa överbyggnad.

Budgetförutsättningar

Sverigedemokraternas yrkanden på kommunbudgeten utgår från en oförändrad skattesats på 21,94%.

För år 2024 ser prognosen fortsatt rätt dystert ut likt i juni, men sedan verkar det ekonomiska läget enligt prognoserna ljusna väsentligt under 2025 och 2026.

I juni månads budgetförslag underfinansierade vi kommunens budget för 2024 då vi ansåg att kommunen samlat väsentliga reserver under flera goda år och vi antog att de dåliga tiderna skulle vara övergående redan till år 2025. De nya uppdaterade prognoserna för 2025 och 2026 tyder på att vårt antagande i juni var rätt.

Sverigedemokraterna anser att det fortsatt är en sund ekonomisk politik att försöka frysa den årliga höjningen av de interna debiteringarna. Ett sådant stopp skulle medföra att kommunens administration tvingas till att effektivisera för att hålla kostnaderna nere. Vi anser det fullt möjligt för kommunen att genomföra en sådan administrativ besparing. Vi önskar att en risk- och konsekvensanalys av ett stopp på "automatiska" höjningen av interndebiteringarna genomförs och presenteras inför vårbudgeten 2024.

Kommunal organisation

Sverigedemokraterna anser nu, liksom i juni, att den kommunala administrationen vuxit över tid. Vi anser fortsatt att en genomlysning av kommunens ekonomi behövs för att belysa hur våra skattemedel används samt för att finna effektiviseringar och administrativa besparingar.

Sverigedemokraterna vill se ett kommande projekt tillsammans med SKR eller annan extern part för att belysa hur kommunens skattemedel används.

Sverigedemokraterna vill anslå 0,7 miljoner kronor såsom reserv/buffert för kommunstyrelsen att använda för det oväntade.

Barnomsorg och utbildning

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att det finns fortsatta problem med hög frånvaro, otrygghet och låga betyg på vissa av kommunens skolor. Likt i juni vill vi därför anslå tre miljoner kronor till så kallade "fältare/fritidsledare" under bildningsförvaltningen för att hjälpa och stötta våra ungdomar.

Vi vill anslå 0,4 miljoner kronor till att finansiera ungdomars feriearbete under 2024.

Vård och omsorg

Sverigedemokraterna vill göra en ordentlig satsning på kommunens åldringsvård och föreslår därför flera offensiva projekt för kommunens äldre.

Vi vill återföra de fyra miljoner kronor till hemtjänsten som i tidigare budgetar och besparingar tagits bort.

Vidare satsar vi sex miljoner på vård och omsorg för att säkerställa humana scheman, vettiga löner och villkor samt en kraftigt förbättrad kontinuitet mot våra äldre.

Sverigedemokraterna vill vidare anslå de 3,4 miljoner kronor som behövs för att öppna Hagens äldreboende fullt ut.

Vidare vill vi anslå 0,4 miljoner kronor till seniorkort inom kollektivtrafiken för att möjliggöra för kommunens samtliga pensionärer från 65 år och uppåt möjlighet till gratis kollektivtrafikresor inom vår region.

KS § 179

DNR KS 2023/32

Fastställande av preliminär skattesats 2024

Sammanfattning

Av kommunallagen, 11 kap. 8 §, framgår att kommunstyrelsen före oktober månads utgång ska föreslå skattesats för det följande året. Enligt beslutad tidsplan ska budgetförslaget behandlas vid kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-13. Kommunfullmäktige beslutar om budgeten och fastställer skattesatsen för 2024 vid sammanträdet 2023-11-27.

Förslaget innebär oförändrad skattesats jämfört med 2023

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-01

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att fastställa 2024 års skattesats till 21,94.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 2024 års skattesats fastställs till 21,94.

Expedieras till:

Revisorer

Fastställande av preliminär skattesats 2024

Sammanfattning

Av kommunallagen, 11 kap. 8 §, framgår att kommunstyrelsen före oktober månads utgång ska föreslå skattesats för det följande året. Enligt beslutad tidsplan ska budgetförslaget behandlas vid kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-13. Kommunfullmäktige beslutar om budgeten och fastställer skattesatsen för 2024 vid sammanträdet 2023-11-27.

Förslaget innebär oförändrad skattesats jämfört med 2023

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-01

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att fastställa 2024 års skattesats till 21,94

Kaisa Lundqvist
Ekonomichef

Expedieras till: kommunens revisorer
För kännedom till:

KS § 203

DNR KS 2023/380

Äskande om investeringsmedel för ombyggnation av Altorpskolan

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har enligt beslut, KF 86§ 2022-06-22, beviljat investering om 32 mkr kronor för renovering av Altorpskolan. Projektet bedömdes då att kosta 32 mkr i enlighet med beslutade investeringsmedel. På grund av rådande omständigheter så har projektet ej startats i enlighet med beskriven plan som presenterades i DNR UN 222/2021 604. Bildningsförvaltning önskar att äska 11 mkr till renoveringsprojektet för Altorpskolan. Bakgrunden för detta äskande beskrivs mer utförligt i följande rapport: Altorpskolan rapport BN 2023-11-06. Bildningsförvaltningen ser att konsekvensen av att ej få ytterligare tilldelning av investeringsmedel till projektet skulle leda att renoveringen ej kommer att kunna genomföras. Bildningsförvaltningen ser att ytterligare framskjutning av projektet skulle leda till mer omfattande behov av underhåll och renovering.

Beslutsunderlag

Bildningsnämnden § 111/2023-11-06

Rapport Altorpskolan till bildningsnämnden 2023-11-06

Avskrivningsunderlag för Altorpskolan 2023–2024 med framtida estimering av kostnadsökning efter investering

Projektdirektiv för projekt Altorpskolan

Förslag till beslut

Bildningsnämnden förslag till beslut:

- Bildningsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
 - Kommunfullmäktige föreslås bevilja äskande om investeringsmedel på 11 mkr för ombyggnation av Altorpskolan.
 - Beslutsparagrafen justeras omedelbart.

Mats Palm föreslår att attsats två kring omedelbar justering utgår.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om bildningsnämndens förslag till beslut med Mats Palms ändringsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Äskande om investeringsmedel på 11 miljoner kronor för ombyggnation av Altorpskolan beviljas.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Bildningsnämnden

BN § 111

DNR UN 2023/147

Äskande om investeringsmedel för ombyggnation av Altorpskolan

Kommunfullmäktige har enligt beslut, KF 86§ 2022-06-22, beviljat investering om 32 mkr kronor för renovering av Altorpskolan. Projektet bedömdes då att kosta 32 mkr i enlighet med beslutade investeringsmedel. På grund av rådande omständigheter så har projektet ej startats i enlighet med beskriven plan som presenterades i DNR UN 222/2021 604.

Bildningsförvaltning önskar att äska 11 mkr till renoveringsprojektet för Altorpskolan. Bakgrunden för detta äskande beskrivs mer utförligt i följande rapport: Altorpskolan rapport BN 2023-11-06.

Bildningsförvaltningen ser att konsekvensen av att ej få ytterligare tilldelning av investeringsmedel till projektet skulle leda att renoveringen ej kommer att kunna genomföras. Bildningsförvaltningen ser att ytterligare framskjutning av projektet skulle leda till mer omfattande behov av underhåll och renovering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27

Projektdirektiv Projekt Altorp daterad 2021-12-13

Avskrivningsunderlag för Altorpskolan 2023–2024 med framtida estimering av kostnadsökning efter investering daterad 2023-10-20

Altorpskolan rapport BN 2023-11-06 daterad 2023-10-27

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja äskande om investeringsmedel på 11 mkr för ombyggnation av Altorpskolan.
- Beslutsparagrafen justeras omedelbart.

Ajournering!

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja äskande om investeringsmedel på 11 mkr för ombyggnation av Altorpskolan.
2. Beslutsparagrafen justeras omedelbart.

Fortsättning BN § 111

Protokollsanteckning

Följande personer är endast med på föredragning av ärendet och inte under beslutsgång:

- Mats Palm (S), kommunstyrelsens ordförande
- Gunnar Andersson (M); kommunstyrelsens 2:e ordförande
- Emma Blomdahl-Wahlberg (C), kommunstyrelsens 1:e ordförande
- Caroline Fridén, projektledare
- Emil Hjalmarsson, samhällsbyggnadschef
- Tobias Odsvik, fastighetschef

Expedieras till: Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: UN 147/2023
FASTSTÄLLD/INSTANS: Bildningsnämnden
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2023-10-27
GILTIG TILL: 2023-12-31
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Altorpskolan rapport BN 2023-11-06

Bildningsnämnden

**Herrljunga
kommun**

Våga vilja växa!

Projektprocessen

Förstudiearbetet med Altorpskolan startade slutet av 2021 med målet att ta fram en skiss och kalkyl som underlag till ett startbeslut. Arbetet med förstudien hade en kortare process än normalt för att möjliggöra projektet för Altorpskolans att inkluderas i budgeten år 2022. En konceptskiss togs fram i samarbete med arkitekt och verksamheten som kalkyl grundade sig på.

Vidare projektering följde efter startbeslut (KF §86/2021-06-22) då ett omfattande arbete med projekteringen startade. Tekniska utredningar så som brand, akustik, VVS, Miljö med flera utfördes.

Projektets omfattning efter projektering.

- Ny rumsbildning
- Ny centralt belägen entré.
- Separat entré till matsalen.
- Nya Hemkunskapssalar
- Nya ytskikt (vägg, tak och golv)
- Nya dörrar
- Nya armaturer och styrning samt uppdaterad kraftförsörjning
- Anpassning av befintliga tekniska system så som avlopp, vatten och ventilationskanaler.
- En centralt placerad städcentral för lokalvård.
- Nya radiatorer
- Ny utredningsstrategi. (nytt trapphus, ej utrymning på tak)
- Ny IT-miljö för att möta verksamhetens framtida behov. (digitala nationella prov etc.)
- Omfattning yta 659 m2 mer än förstudiens underlag.

Ny rumsbildning

Grupprum till alla lärosalar, fler och bättre placerade läroarbetsrum

Ny centralt belägen entré

Placeras i mitten av byggnaden där är det lättare för elever att fördelas ut till respektive hemvister.

Nya hemkunskapssalar

De gamla är i stort behov av renovering, layout på kök förändras och möjliggör bättre undervisning.

Nya ytskikt.

Väggar, nya undertak och golvbeläggningar. Befintliga stengolv behålls som besparingsåtgärd.

Nya dörrar

Ljudklassade dörrar anpassade efter undervisning och behov av sekretess inom pedagogiska verksamheter.

Nya armaturer och belysningsstyrning

Energibesparande armaturer, närvarostyrda.

Anpassning av befintliga tekniska system

När ny rumsbildning skapas behöver avlopp, ventilationskanaler och vatten anpassas till den nya planlösningen.

Nya radiatorer

Driftsäkra radiatorer anpassade efter ny rumsbildning.

Ny utrymningsvägar

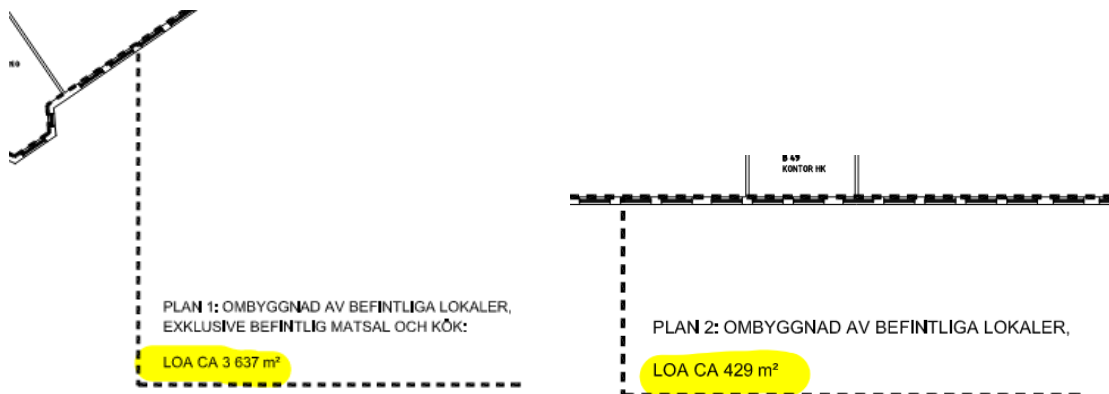
Befintlig utrymning på tak arbetas bort, nya brandcellsindelningar och dörrar samt nytt trapphus för utrymning.

Ny IT-miljö

Befintlig IT-utrustning är i bruk till år 2025-2026 därefter behöver accesspunkter bytas och i samband med ombyggnationen utökar man täckningen på det trådlösa nätverket i form av fler accesspunkter för att möta framtidens behov, exempelvis digitala nationella prov kommer införas 2026.

Omfattning yta

Under projekteringen identifierades att skalan på de underlag man hade för skolan inte stämde och en insats i att korrigera detta genom inmätningar på plats utfördes av Arkitekt. Då skalan var felaktig stämde inte de kvadratmeter som förstudiens skiss redovisade. LOA på 4066 m², ett fel på 659 m² från verkligheten.

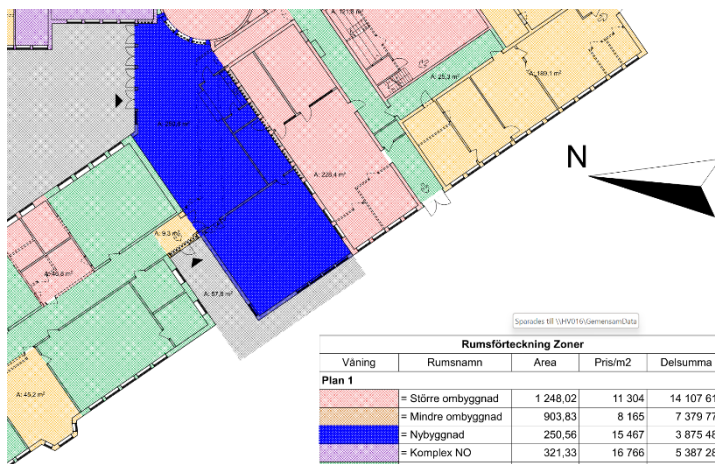

Verksamheten såg ett behov av att utöka skolans yta till sociala ytor till elever samt bibliotek med ett elevcafé beläget i anslutning till innergården och därmed förändrades skissen som man hade arbetat fram i förstudien. Tillbyggnadsytorna var då 250 kvm.

En ny kalkyl upprättades när verksamhetens önskemål och krav var uppfyllda. I samband med detta identifierades en budget på 48,7 MKR.

Ett omtag påbörjades för att hålla budget och tillbyggnadsytor togs bort och ytterligare besparingar genomfördes såsom att inte flytta på salar som innebar komplex ombyggnad. Efter dessa korrigeringar på ritningen kunde man fastställa att projektet beräknas kosta **9 280kr/m²** index september 2022.

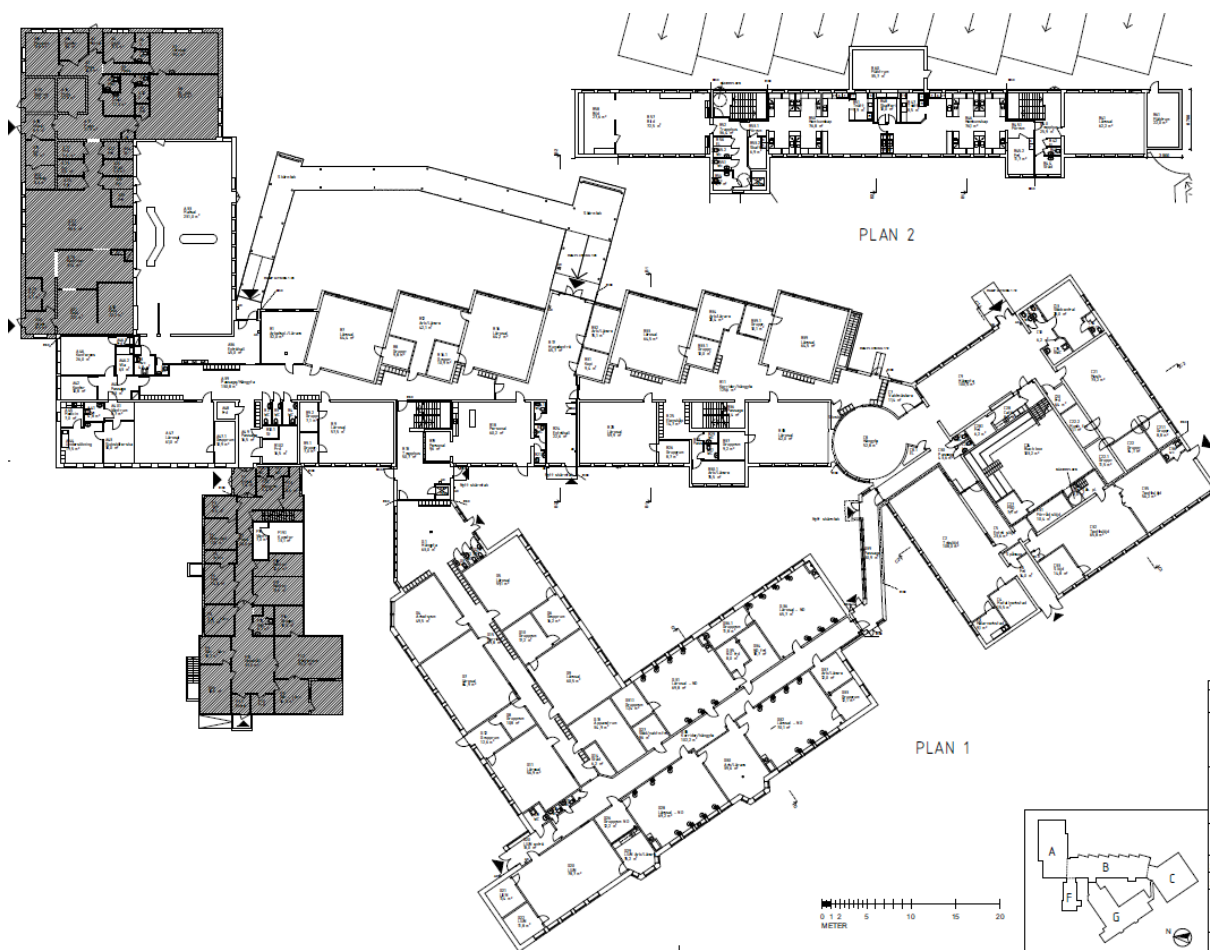
Ärende 5

Rumsförteckning Zoner				
Våning	Rumsnamn	Area	Pris/m2	Delsumma
Plan 1				
	= Större ombyggnad	1 248,02	11 304	14 107 618
	= Mindre ombyggnad	903,83	8 165	7 379 772
	= Nybyggnad	250,56	15 467	3 875 484
	= Komplex NO	321,33	16 766	5 387 285
	= Ytskikt	1 832,08	6 000	10 992 480
	= Markätgärder	700,80	1 602	1 122 770
Plan 2				
	= Komplex HK	239,28	15 119	3 617 682
	= Större ombyggnad	16,30	11 304	184 255
	= Mindre ombyggnad	190,28	8 165	1 553 636
	= Ytskikt	84,28	6 000	505 680
		5 786,76 m²		48 726 662 kr

- Priserna är angivna exkl. moms
 - Byggherrekostnader med 30% ingår.
 - Indexreglering för framtida investering ingår ej.
 - Övriga förutsättningar för kostnadsbedömningen enligt Bilaga

Ilbyggnad

Ritning förfrågningsunderlag dat. 2023-05-22, skafferade ytor berörs ej av ombyggnaden.

Anbudsförfarandet

Entreprenadsumma

Anbudsöppning ägde rum 2023-09-01, projektet lades ut på anbudsförfrågan i början av juni, efter att förfrågningsunderlag upprättades och är stämplade för räkning 2023-05-22.

Fem anbud inkom, varpå ett anbud ströks. Entreprenadsumman för det lägsta giltiga anbudet uppkom till 35 873 000 kr för totalentreprenad, då ingår detaljprojektering i anbud.

Byggherrekostnader

Utöver entreprenadens kostnad har beställaren byggherrekostnad, vilket innefattar beställarens kostnader. Dessa poster ingår i byggherrekostnader.

- Kostnader för beställarens egna projektledare
- Kontrollansvarig
- Besiktningsgrupp
- Myndighetsavgifter så som bygglov, slutsamråd.

Riskbudget

En totalentreprenad och i synnerhet ombyggnadsprojekt ingår inte kostnader i den entreprenadsumma som nämndes tidigare omständigheter som entreprenören ej kan råda över. Ett exempel kan vara uppkomst av miljöfarliga ämnen som inte har kunnat konstaterats tidigare, eller andra omfattningar som är nya för entreprenören. Detta är en kostnad som bifaller beställare och som beställare måste ha med som en risk i sin projektkalkyl.

Sammanfattning och kalkylering av projektkostnaden.

Projektkostnad innefattar Entreprenadsumma och Byggherrekostnader samt risk.

Entreprenadsumma	35 873 000 kr (lägsta anbud)
Byggherrekostnader	1 701 857
Risk (oförutsedda kostnader)	3 500 000
IT-kostnader	925 143
Inventarier	1 000 000
Total projektkostnad	43 000 000

Jämförelse projektkostnad

Projekt	Budget	Area	kr/m2
Altorpskolan	32 000 000	4825	6 632
Myråsskolan Borås	80 000 000	6800	11 765
Hössna skola Ulricehamn	33 000 000	1728	14 800

Nyligen startade och avslutade projekt i närområdet enligt ovan. En budget på 43 MKR hamnar Altorpskolans projekt på **8909 kr/m2**.

Entreprenörens kostnad steg med 4,2% från mars 2022 till april 2023. Med indexreglering skulle prognosen vara **9 553 kr/m2** i april månad 2023 baserat på den kalkyl som togs fram i september 2022. En faktor till att anbudet låg lägre än prognos tros vara den konkurrenssituation och lågkonjunktur som byggbranschen står inför.

Planerat underhåll Altorpskolan

Fastighetsenheten har trots en framskjuten renovering utav Altorpskolan det sista tio åren gjort omfattande underhållsarbeten på fastigheten. Under det sista decenniet har såväl papptak som fönster och delar av fasaden byts ut (klätts in med skivor).

Detta i ett led att säkra upp fastighetens skal innan man gör större åtgärder i lokalerna, så att man inte får problem med ex fukt och vattenskador. Det är nödvändiga åtgärder som även följer branschens sedvana vad det gäller större planerade underhåll utav fastigheter.

Allt inre planerat underhåll som varit aktuell i en underhållsplan har dock framskjutits för att få med det i ett större renovering och att undvika från att man river ut och monterar ner relativt nyare komponenter i fastigheten.

Planerat underhåll som genomförts och avslutats

Nedanstående tabell visar på investeringarna för planerat underhåll som gjorts för Altorpskolan vilket uppgår till ca 9 505 tkr inom tidsintervallet från 2018-01-01 till 2023-12-31. Tabellen begränsas till detta tidsintervall då integrationen som gjordes i samband med bytet av ekonomisystemet försvårar analysen av information innan 2018 utifrån anläggningsregistret. Det totala anskaffningsvärdet för investeringar som slutförts är det som visas nedan således tar inte tabellen hänsyn till eventuella avskrivningar som genomförts över tid efter att dessa avslutats.

År	Investering (tkr)
2018	3983
Asfaltering	373
Byte av ventiler och tappn.kranar	479
Hiss	91
Ombyggnad kök Freetime	140
Ombyggnation	283
Säkerhetshöjande åtgärder	389
Ventilation	2228
2019	815
Altorpsskolan	619
Golvatta	69
Målning	126
2020	303
Trappblock	303
2021	512
Altorpsskolan	31
Belysning utomhus	59
Övrigt (Gräsklippare)	102
Utemiljö o lekutrustning	320
2022	1666
Byte papptak Altorpsskolan	1586
Säkerhetshöjande åtgärder	67
Tak Altorp	13
2023	2227
Inventarier köken	513
Renov omkl+dusch Altorpshall	1708
Säkerhetshöjande åtgärder	6

För att ge en förståelse för större underhåll som genomförts under innan 2018 så har större leverantörsfakturer granskats. Denna utredning visar på att 2017 gjordes planerat underhåll gällande ventilationen på Altorpsskolan för en kostnad motsvarande 1 973 tkr. Det finns även fakturer som tyder på en reinvestering och planerat underhåll gällande fasad och fönsterbyte från 2017–2018 till en kostnad om 1 585 tkr.

Pågående investeringar för Altorpsskolan

Nedanstående tabell visar på investeringar som är pågående och som ej avslutats vilket uppgår till 2255 tkr, avrundat till närmsta heltal. Det totala anskaffningsvärdet för de fakturer som inkommit för dessa pågående investeringar är det som visas nedan.

År	Investering (tkr)
2020	23
2022	155
2023	2077
Totalt	2255

Ärende 5

För att tydliggöra vad dessa pågående investeringar hänförs till så visar nedanstående tabell en kategorisering av dessa pågående investeringar.

Projekt	Investering (tkr)
Altorskolans renovering inkl förstudie	1 337
Reinvestering Altorskolans kök	66
Hissbyte Altorp	30
Golv kök Altorp	822
Totalt	2255

Sammanfattningsvis så utgör 1 337 tkr om totalt 2 255 tkr kostnaden som redan förbrukats inom projekteringen för renoveringen av Altorskolan. De kostnader som inkommit är bland annat förstudiekostnad, projektering, upphandling och kostnad för arkitektur. Resterande av de pågående investeringarna klassificeras som underhåll vilket totalt uppgår till 918 tkr. Underhållsarbetet som pågår omfattar Altorskolans kök i form av ny utrustning, golvbyte för Altorskolans kök samt hissbyte på Altorskolan. Golvbytet för Altorskolans kök har färdigställts och skall aktiveras innan årsskiftet 2023. Men tills investeringen har aktiverats så ses detta som en pågående investering.

DIARIENUMMER: UN 147/2023
FASTSTÄLLD/INSTANS: Bildningsnämnden
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2023-10-20
GILTIG TILL: 2023-12-31
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Avskrivningsunderlag för Altorpskolan 2023–2024 med framtida estimering av kostnadsökning efter investering

Bildningsnämnden

**Herrljunga
kommun**

Våga vilja växa!

Innehållsförteckning

Syftet med denna rapport.....	3
Planenliga avskrivningar och andra kapitalkostnader för Altorpskolans inventarier	3
Planenlig avskrivningar och andra kapitalkostnader för skolfastigheten	3
Hur debiteras bildningsnämnden för ökade kapitalkostnader	4
Översikt och nedbrytning av hyran 2023 och 2024.....	4
Scenarion för ökade kapitalkostnader på grund av renoveringen av Altorpskolan	5
Påverkan på hyreskostnad för Altorpskolan 2025	7

Syftet med denna rapport

Syftet med denna rapport är att redogöra för den verkliga kapitalkostnaden för Altorpskolan, i form av Altorpskolans inventarier och skolfastighet. Utöver detta så ämnar denna rapport skapa en förståelse för hur Altorpskolans renovering påverkar verksamhetens fasta driftkostnader genom ökade kapitalkostnader. Detta gör att rapport avgränsas till att behandla hur ökade kapitalkostnader påverkar driftkostnader. För att bibehålla ett helhetsperspektiv över Altorpskolans fasta kostnader så presenteras dock även estimat för skolmåltider, städ, vaktmästeri och lokalvård utöver estimerade scenarion för ökad hyra inför 2025.

Planenliga avskrivningar och andra kapitalkostnader för Altorpskolans inventarier

Bildningsnämnden har ett anskaffningsvärde på inventarier för Altorpskolan om ca 4 599 tkr per 2023-01-01. Bildningsnämnden restvärde per 2023-12-31 estimeras till ca 1 649 tkr då planenliga avskrivningar följs och reinvesteringar genomförs enligt plan.

Nedanstående tabell presenterar kapitalkostnader för Altorpskolan hänfört till kostnader för inventarier. I denna kapitalkostnad innefattas (1) planenlig avskrivning och (2) räntekostnad. Primärt består kapitalkostnaden för 2023 och 2024 av planenlig avskrivning där endast en mindre andel är baserad på räntekostnader.

Enhet (tkr)	Kapitalkostnad 2023	Kapitalkostnad 2024**
Altorpskolans inventarier	283	298
Totalt	283	298

*Exklusive tilläggsanslag för kapitalkostnadspotten för aktiveringar som genomförs i innevarande år.

**Kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Planenlig avskrivningar och andra kapitalkostnader för skolfastigheten

Bildningsnämnden har ett anskaffningsvärde för Altorpskolan, endast skolfastigheten exkluderat kök, per 2023-01-01 motsvarande ca 47 102 tkr.

Bildningsnämndens restvärde per 2023-12-31 på Altorpskolan, endast skolfastighet exkluderat kök, estimeras till 21 216 tkr då planenlig avskrivning för fastigheten följs, bestämd strykning och reinvestering görs.

Nedanstående tabell visar kapitalkostnaderna för Altorpskolan 2023 samt preliminärt 2024. I denna kapitalkostnad innefattas (1) planenlig avskrivning och (2) räntekostnad. Primärt består kapitalkostnaden för 2023 och 2024 av planenlig avskrivning där endast en mindre andel är baserad på räntekostnader. Förståelsen om att andel som räntekostnaderna utgör av kapitalkostnaderna ökar vid ökat ränteläge är viktig. Denna fördelning är således dynamisk baserad på det rådande ränteläget. Andel som räntekostnaden utgör kan också öka vid ökad skuldsättningsgrad.

Kapitalkostnader för Altorpskolan (tkr)*		
Enhet	Kapitalkostnad 2023	Kapitalkostnad 2024***
Altorpskolan	1 472	1 744
Altorpskolans kök**	96	113
Totalt	1 568	1 858

*För jämförbarhet så redovisas kapitalkostnaden för Altorpskolan utan eventuella aktiveringar som sker under året där tilläggsanslag ges genom kapitalkostnadspotten för att täcka denna ökade kapitalkostnad under innevarande år.

** Altorpskolans kök redovisas separat då denna inte skall sammankopplas med skolfastigheten. Bildningsnämnden debiteras för den planenliga avskrivningen indirekt genom skolmåltidspriset där den planenliga avskrivningen utgör en del av skolmåltidsprisets fasta kostnad.

***Kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Ökning av kapitalkostnader mellan 2023 och 2024 om ca 290 tkr beror på reinvesteringarna samt ökad räntenivå.

Hur debiteras bildningsnämnden för ökade kapitalkostnader

För att förstå hur bildningsnämnden debiteras för ökade kapitalkostnader så behövs det först redogöras för vad syftet är med internservicenämndens verksamhet. Huvudsyftet för internservicenämndens verksamhet är att tillhandahålla kommunala tjänster till andra kommunala verksamheter. Detta handlar om att tillhandahålla tjänster som exempelvis fastighetsskötsel men även fundamentala funktioner som el och värme i fastigheter. Kostnaden för denna tjänst debiteras sedan till beställande verksamhet genom internfakturering. Höjs kostnaden för internservicenämnden kommer detta även leda till höjda priset för beställande verksamhet.

Bildningsnämnden debiteras för kapitalkostnader genom en helårshyra. Denna hyra består av två delar (1) täckning för kapitalkostnader relaterade till fastigheten och (2) övriga kostnader relaterade till tjänster el, värme, sophantering och underhåll av fastigheten. Varje år sker en höjning av priserna utifrån indexbaserade uppräknings, antingen genom interna indexuppräknings eller externa indexuppräknings (KPI). Utöver den indexbaserade höjningen så kan en höjning av hyran för en fastighet orsakas av en ökning av kapitalkostnaderna för fastigheten då det ökar de planenliga avskrivningar samt räntekostnader.

Översikt och nedbrytning av hyran 2023 och 2024

Nedanstående tabell redogör för den hyra som betalas av bildningsnämnden för 2023 och 2024. I nedanstående tabell så bryts hyran ned i två beståndsdelar (1) kostnaden som utgörs av kapitalkostnaden och (2) kostnaden som hänförs till andra fastighetsrelaterade tjänster som tillförsel av el, värme, sophantering och annat underhåll.

Enhet (tkr)	Kapitalkostnad 2023	Hyra 2023 exkl kapitalk.	Kapitalkostnad 2024 **	Hyra 2024 exkl kapitalk. **	Totalt 2023	Totalt 2024	Diff
Altorpskola	1 472	3 655	1 744	3 912	5 128	5 656	528
Altorpskolans kök*	96	237	113	254	333	367	34
Totalt	1 568	3 893	1 858	4 165	5 461	6 023	562

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

** Hyran och kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Scenarion för ökade kapitalkostnader på grund av renoveringen av Altorpskolan

Utifrån den projekterade tidsplanen så skall renoveringen starta 2023. Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden gör bedömningen att aktiveringen av kapitalkostnaden som hänförs till denna renovering kommer ske 2025. Nedanstående tabell presenterar en grov estimering av de ökade kapitalkostnaderna baserat på ett antagande om en genomsnittlig avskrivningstid av 33 år samt en estimerad räntekostnadsökning motsvarande 2,5% av anskaffningsvärdet för renoveringen. Nedanstående tabell antar också att kostnaden hålls inom ramen för 32 miljoner. Tabellerna nedan avrundas till närmsta hundratal.

Scenario 1: Investering och renovering för en ram om 32 miljoner (inklusive 1 miljon för inventarier)

Kapitalkostnadsökning för skolfastighet

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd	
		interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	31 000	33	1 000
Ränteökning	31 000	2,5%	700
Totalt			1 700

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig. För denna renovering genomförs dock komponentavskrivningsmetod vilket gör att avskrivningstiden kommer att variera för de

olika komponenterna som ingår i renoveringen för fastigheten. Denna estimering skall således endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats.

Kapitalkostnadsökning för inventarier

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	1 000	10	100
Ränteökning	1 000	2,5%	25
Totalt			125

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 10 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig för inventarier. Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Scenario 2: Investering och renovering för en ram om 43 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier)

För att tydliggöra effekten av en utökad ram för renoveringen av Altorpskolans verksamhet så presenteras nedanstående tabell med en reviderad kostnadsram om 43 miljoner.

Kapitalkostnadsökning för skolfastighet

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	42 000,00	33,00	1 300,00
Ränteökning	42 000,00	2,5%	1 100,00
Totalt			2 400,00

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig. För denna renovering genomförs dock komponentavskrivningsmetod vilket gör att avskrivningstiden kommer att variera för de olika komponenterna som ingår i renoveringen för fastigheten. Denna estimering skall således endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Kapitalkostnadsökning för inventarier

Ökade kostnader (tkr)	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	1 000	10	100
Ränteökning	1 000	2,5%	25
Totalt			125

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 10 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig för inventarier. Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Påverkan på hyreskostnad för Altorpskolan 2025

För att tydliggöra hur dessa scenarier av ökade planenliga avskrivningen och ökade räntekostnaden påverkar Altorpskolan verksamheten så presenteras två grovt skattade scenarier för hyrespriser efter aktivering av relaterade kapitalkostnader för Altorpskolan i samband med renoveringen.

Scenario 1: Investering och renovering för en ram om 32 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier) påverkan på hyran 2025

Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av hyreskostnaden för 2025 baserat på nuvarande tillgänglig information.

Prognos för hyror 2025: 31 miljoner	Kapitalkostnad 2025	Hyra 2025 exkl kk	Totalt
Altorpskolan	3 444	3 912	7 356
Altorpskolans kök*	113	254	367

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

Den ökade kostnaden för planenliga avskrivningar och räntekostnad på inventarier bekostas ej genom hyran utan denna fasta kostnad kommer verksamheten att få betala men där täckning ges från kommunbidrag.

Scenario 2: Investering och renovering för en ram om 43 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier) påverkan på hyran 2025

Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av hyreskostnaden för 2025 baserat på nuvarande tillgänglig information.

Prognos för hyror 2025: 42 miljoner	Kapitalkostnad 2025	Hyra 2025 exkl kk	Totalt
Altorpskolan	4 144	3 912	8 056
Altorpskolans kök*	113	254	367

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

Den ökade kostnaden för planerliga avskrivningar och räntekostnad på inventarier bekostas ej genom hyran utan denna fasta kostnad kommer verksamheten att få betala men där täckning ges från kommunbidrag.

Summerad översikt över historiska interpriser, preliminära interpriser och scenarier

För att bevara helhetsperspektivet för Altorpskolans fasta kostnader så presenteras nedanstående tabell som innefattar alla kommunala tjänster som bildningsnämnden köper från internservicenämnden där alla aspekter har estimerats.

Kostnad (tkr)	Scenario 1			Scenario 2		
Interpriser						
Altorpskolan	2 022	2 023	2024	2 025*	2 025*	Diff
Hyra**	4 909	5 128	5 656	7 356	8 056	700
Hallar	655	703	765	799	799	0
Städ	1 300	1 386	1 506	1 558	1 558	0
Vaktmästeri	200	212	230	237	237	0
Kost	1 698	2 279	2 316	3 441	3 441	0
Totalt	8 762	9 708	10 473	13 391	14 091	700
Förändring	0	946	765	2 918	3 618	700

*Preliminära interpriser baserad på grov trendmässig estimering genom extrapolering.

Denna estimering baseras på en statisk räntenivå samt en extrapolering av den trendenlig förändring av interpriserna mellan perioden 2022–2023. Detta skall därmed endast ses som en preliminär estimering av effekten för Altorpskolans renovering där effekten kan ändras baserat på flertalet faktorer. Exempelvis faktorer som slutkostnad för projektet, sluttid för projektet, delar av fastigheten som renoveras, räntenivån och KPI förändring.

Denna förändring av hyran och ökad kapitalkostnad från inventarier innebär ej att Altorpskolan behöver anpassa sin verksamhet och planera för att kunna bära denna ökade fasta kostnaden som estimeras inför 2025 då denna förändring kompenseras genom kommunbidrag efter aktivering. Men detta kommer påverka Herrljunga kommuns ekonomi i sin helhet då kommunens fasta kostnader ökar och därmed, utifrån ett kommunövergripande perspektiv, alla verksamheter för kommunen.

Fördelning av investeringsbudget över tid för renovering av Altorpskolan

Nedanstående ger en översikt om de budgetmedel som tilldelats för att genomföra renoveringen av Altorpskolan.

Ärende 5

År	Genom tekniska nämnden	Bildningsnämnden	Totalt
2022	6		
2023	15		
2024	10	1	
Totalt	31	1	32

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektleddare: Caroline Fridén

Projektdirektiv

Projekt Altorpskolan

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Projektbeskrivning:

Kommunen har vid flera tillfällen, senast 2015, genomfört utredning kring behovet av en renovering samt uppdatering av Altorpskolan, en skola byggd 1962. Skolan har varit aktuell för en grundlig renovering samt standardhöjning utifrån pedagogiska behov för att bli en ändamålsenlig skola samt arbetsplats för både elever och lärare. Behoven av denna karaktär kvarstår då projektet ännu inte blivit genomfört. Det mesta av fast inredning och material i skolan är kvar sedan skolan byggdes – det har skett viss uppdatering av ventilation och styr-och reglersystemet för VVS, som bla är utbytt hösten 2005.

Effektmål:

Projektet omfattar ombyggnadsytor på 3751 m2 LOA samt tillbyggnadsytor 202 m2 BTA. Till projektet hör en yta på 987 m2 BTA för anläggning av ny utemiljö och innergård.

Målet med projektet är att skapa:

- En skola som bidrar till fortsatt lust att lära och ger eleven kunskaper för framtida studier.
- En skola som står sig väl i konkurrensen och är ett attraktivt val för elever, föräldrar och pedagogisk personal.
- En hållbar lärmiljö som är anpassad till dagens krav på en modern skola, med väl anpassade lokaler och en uppdaterad It-miljö, på hela skolan.
- en välfungerande och modern skola som ökar attraktionen för blivande kommuninvånare med höga krav på skolans verksamheter.
- En skola av god standard som lever upp till de miljö- och ventilationskrav som ställs på verksamheten samt säkerställer en god arbetsmiljö för både elever och personal.
- Tillräckligt med klassrum med tillhörande grupprum i anslutning för att bedriva den undervisning verksamheten vet gör skillnad och ger bästa effekt.
- Möjlighet för mindre undervisningsgrupper.
- Undervisningsytor ska vara anpassade till verksamhetens olika pedagogiska behov för att vara tillgänglig och utmanande för våra elever.
- Entréer, hemvister och övriga ytor utformas så att trängsel och förflyttningar av elever i skolan under skoldagen minimeras.
- En miljö som möjliggör god tillsyn och bidrar till att förhindra olika former av kränkningar samt minskar risk för smittspridning – en miljö som skapar trygghet och bidrar till studiero.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektleddare: Caroline Fridén

- Lektionssalar fördelas så det finns 3 hemvister med tillhörande entré, sociala ytor, ökat antal toaletter samt elevskåp vilket innebär färre förflyttningar under skoldagen. Skapar ökad tillhörighet.
- Rätt placering av toaletter bidrar till elevers trygghet och integritet.
- En inbjudande utemiljö i anslutning till samtliga entréer som inbjuder till rast och planerade utomhusaktiviteter.
- Uppdatera behovet av arbetsplatser samt aktuella förråd för samtliga funktioner på skolan.
- En lokalmässigt sammanhållen elevhälsa.
- Fritidsgård och uppehållsrum utformas så att "innergården" får en mer attraktiv position för skolans verksamheter samt att dessa miljöer synliggörs för elever att användas på raster.
- Fritidsgård utformas så den bjuder in till olika aktiviteter.
- Möjliggöra ett bättre flöde i matsalen för att minska trängsel och bidra till ökad matro. Ny entré utifrån byggs in till den nuvarande matsalen, möjliggör uthyrning.

Projektmål:

Projektmål

- 22 klassrum, renovering av 21 klassrum samt ett nybyggt.
- Antalet WC samt RWC (tillgängliga toaletter) enligt gällande riktlinjer och rekommendationer skapas i samband med ombyggnaden.
- Nya utrymningsvägar skapas. Kopplas ihop med befintligt skalskydd.
- Grupprum till varje klassrum skapas.
- Fler lärararbetsplatser skapas, 55 totalt (nya och befintliga)
- Estetiska ämnen samlas.
- Nya ytskikt på väggar, golv och tak i ombyggnadsytor som motsvarar dagens standard. Ytskikt kan som alternativ till utbyte – renoveras.
- Akustikåtgärder i samtliga utrymmen till dagens standard.
- Ny AV-utrustning installeras i klassrum.
- Antal eluttag tillskapas efter dagens standard.
- Elevcafé med tillhörande kök placeras så att dessa funktioner går att använda även efter skoldagens slut i olika former av aktiviteter.
- Storlek på salar anpassas för praktisk-estetiska ämnen så möjlighet till undervisning i helklass finns samt att dessa funktioner kan användas i alla skolans verksamheter, även efter skoldagens slut.
- Material och inventeringar som är möjligt att återbrukas skall återbrukas i projektet.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

- Samtliga undervisningssalar (NO, Hemkunskap, mm.) utformas efter dagens riktlinjer och standard.
- Undertak pendlas ned i klassrum och döljer synliga ventilationsrör.
- Anpassad arbetsmiljö utifrån rådande riktlinjer när det gäller belysning – skapa en väl fungerande ljusmiljö.
- Ny tillgänglig entré utifrån, in till matsal skapas.
- Väl placerade städcentral för aktuella städmaterial och maskiner.
- Nya material väljs med stor hänsyn till städbarhet, hög slitageförmåga, tillgänglighet och god hållbarhet.
- Ytor utformas med hög tillgänglighet

Uppföljning:

Projektet som helhet redovisas till styrgrupp enligt styrgruppens beslutade mötesplan.

Styrgruppen redovisar projektets gång löpande till bildningsnämnd och samhällsbyggnadsnämnd, samt avger slutrapport till respektive nämnd efter projektets slut.

Ekonomi följs upp tillsammans med controller och rapporteras till nämnd i samband med delår och årsredovisning, samt vid projektets slut. Styrgruppen får löpande rapportering vid styrgruppsmötet om det ekonomiska läget.

Styrgrupp

Till projektets styrgrupp utses:

Bildningschef

Rektorer för Altorpskolan

Projektledare

Fastighetschef

Sammanställande är projektledare.

Styrgruppen träffas i enlighet med styrgruppens eget beslutade mötesplan.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Projektledarens befogenheter / avgränsningar:

Projektledaren kan sammankalla referensgrupp för projektet i den omfattning som projektledaren finner nödvändigt för ändamålet. Referensgruppens sammansättning beslutas av styrgrupp. Projektledaren har i övrigt tillgång till förvaltningarnas personal i den omfattning som projektledaren behöver för att kunna leda projektet.

Projektledare har befogenhet att fatta nödvändiga metodval för att driva projektet.

Projektledare har befogenhet att fatta nödvändiga beslut gällande material och färgval – så att det lämpar sig väl för en pedagogisk verksamhet och har elevens och arbetsmiljön i fokus.

Styrgruppen beslutar om projektets etapper och i vilken ordning renoveringen ska ske.

Styrgrupp ansvarar att projektet hanteras inom investeringsram.

- Projektets avgränsningar:
- Fasader, utvändiga, utvändiga markarbeten som ej återfinns på ritningsförslag samt befintliga tak omfattas ej av förstudien. Dock kommer planerade underhåll enligt underlag från fastighetsenheten utföras i samband med projektets genomförande.
- Administrativ del som nyligen renoverats har avgränsats.
- Matsal och tillagningsytor.
- Hissar.

Politiska beslut som ligger grund för genomförandet:

Beslutet att genomföra projekt Altorp bygger på följande beslut

Kommunfullmäktiges beslut KF § 86, 2021-06-22 - Rambeslut för budget 2022-2024 för Herrljunga kommun.

Startbeslut projekt Altorp §149 2021-12-06

Tidsmässiga förutsättningar:

Här anges när projektering kan påbörjas och när tillträde för genomförandet kan ske. Även den önskade tidpunkten för överlämningen av projektet till verksamheten, tas fram i samråd med projektledaren.

2022

Projektering 6 månader – start Q4 2021

Inklusive programprojektering, och projektering av VVS, el etc

Upphandling

Startar under Q2 2022 – tilldelningsbeslut sker i september 2022.

Start byggnation Q4 2022

2023

Byggnation

Etapper inom projektet beslutas av styrgrupp

2024

Byggnation Q1 och Q2

Slutbesiktning slutet Q2 2024

Ekonomiska förutsättningar:

Utifrån den förstudie som är gjord beräknas att hela den beslutade investeringen om 32 mkr nyttjas. Utöver det kommer extra driftkostnader i form av framförallt byggstöd. Personalkostnader för befintlig personal som medverkar i projektet i form av styrgrupp, referensgrupp eller liknande kommer inte att belasta projektkostnaderna

Investeringen sker över 3 år om en kostnad om 6 mkr 2022, 15 mkr 2023 och 11 mkr 2024.

Kalkyl för projektet:

Investeringsutgift	32 000 000
fördelat på följande	
<i>Projektering</i>	1 350 000
<i>Byggnation</i>	26 590 000
<i>Markarbeten (ingår i byggnation)</i>	
<i>Byggherrekostnad</i>	1 160 000
<i>Oförutsett (ÅTA)</i>	1 900 000
<i>Myndighetsavgifter (ingår i Byggherrekostnader)</i>	
<i>Inventarier / IT</i>	1 000 000

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Övriga kommentarer:

I första hand kommer verksamheten bedrivas inom befintliga lokaler. Om behov finnes kommer Altorpskolan att nyttja andra närliggande lokaler inom förvaltningen för undervisning. Beslut om detta tas av förvaltningschef i samråd med berörda rektorer.

Underskrifter:

projektdirektivet skrivs under av beställande förvaltningschef, samhällsbyggnadschef

Beställare

Datum:

Uppdragstagare

Datum:

Annica Steneld
Bildningschef

Joakim Strömdal
Samhällsbyggnadschef

KS § 193

DNR KS 2023/35

Begäran om dispens från policy för intern kontroll avseende fastställande av internkontrollplan för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns policy för intern kontroll ska kommunstyrelsen inför nytt verksamhetsår senast under oktober månad besluta om en särskild plan för den interna kontrollen inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelsen ska även senast i november fastställa den övergripande internkontrollplanen för Herrljunga kommun inför kommande verksamhetsår. Kommunstyrelsen har under 2023 utvidgat sin verksamhet genom inrättandet av en kultur och fritidsenhet i januari samt genom att styrelsen i juli övertog ansvaret för räddningstjänsten från samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsens förvaltning har med anledning av organisationsförändringarna inte haft möjlighet att ta fram en internkontrollplan för 2024 med kontrollpunkter för de nya verksamheterna. Då policyn för intern kontroll är antagen av kommunfullmäktige ber förvaltningen kommunfullmäktige om dispens att inkomma med internkontrollplaner för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde i december.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27
Policy för intern kontroll

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kommunstyrelsens förvaltning ges dispens att inkomma med internkontrollplan 2024 för kommunstyrelsen och internkontrollplan 2024 Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde den 11 december.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Mats Palm yrkar att att-sats två ”paragrafen justeras omedelbart” tas bort då. Protokollet från dagens sammanträde justeras idag i sin helhet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med Mats Palms (S) ändringsyrkande antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förvaltning ges dispens att inkomma med internkontrollplan 2024 för kommunstyrelsen och internkontrollplan 2024 Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde den 11 december.

Begäran om dispens från policy för intern kontroll avseende fastställande av internkontrollplaner 2024 för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns policy för intern kontroll ska kommunstyrelsen inför nytt verksamhetsår senast under oktober månad besluta om en särskild plan för den interna kontrollen inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelsen ska även senast i november fastställa den övergripande internkontrollplanen för Herrljunga kommun inför kommande verksamhetsår.

Kommunstyrelsen har under 2023 utvidgat sin verksamhet genom inrättandet av en kultur- och fritidsenhet i januari samt genom att styrelsen i juli övertog ansvaret för räddningstjänsten från samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsens förvaltning har med anledning av organisationsförändringarna inte haft möjlighet att ta fram en internkontrollplan för 2024 med kontrollpunkter för de nya verksamheterna. Då policyn för intern kontroll är antagen av kommunfullmäktige begär förvaltningen kommunfullmäktige om dispens att inkomma med internkontrollplaner för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde i december.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27
Policy för intern kontroll

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kommunstyrelsens förvaltning ges dispens att inkomma med internkontrollplan 2024 för kommunstyrelsen och internkontrollplan 2024 Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde den 11 december.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Katja Saari
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 194

DNR KS 2023/371

Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel.

Sammanfattning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Gällande taxa är i stort behov av revidering då den senast fastställdes § 105/2020-06-15. Nämndens kostnader för verksamheten har inte beräknats sedan dess. Kommunstyrelsen arbetsutskott i Lidköpings kommun återremitterade då till social- och arbetsmarknadsnämnden frågan om delegation till ansvarig nämnd för indexuppräkningsgrund för taxan på grund av att det inte fanns en tillräcklig utredning och beräkningsgrund för taxan. Detta är nu gjort. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att "kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller". Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan. Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintliga avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd. Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01. Indexuppräkningsgrund av timavgiften kommer att ske i december 2023 respektive 2024.

Socialnämnden beslutade genom § 123/2023-10-24 att föreslå kommunfullmäktige att fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel under förutsättningen att även kommunfullmäktige i Lidköpings kommun fastställde de föreslagna bestämmelserna med bilagor. Kommunfullmäktige i Lidköpings kommun beslutade genom § 119/2023-10-30 att fastställa föreslagna bestämmelser och bilagor.

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 123/2023-10-24

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn

Bilaga 1 Avgifter serveringstillstånd

Bilaga 2 Avgifter tobak, e-cigarett, folköl, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige i Lidköpings kommun § 119/2023-10-30

Forts. § 194

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
- Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Bestämmelser och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel fastställs.
2. Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Socialnämnden

SN § 123

DNR SN 2023/133

Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om receptfria läkemedel

Sammanfattning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Gällande taxa är i stort behov av revidering då den senast fastställdes 2020-06-15 105 §. Nämndens kostnader för verksamheten har inte beräknats sedan dess. Kommunstyrelsen arbetsutskott i Lidköpings kommun återremitterade då till social- och arbetsmarknadsnämnden frågan om delegation till ansvarig nämnd för indexuppräknings av taxan på grund av att det inte fanns en tillräcklig utredning och beräkningsgrund för taxan. Detta är nu gjort. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att ”kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”.

Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan. Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintliga avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd. Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01. Indexuppräknings av timavgiften kommer att ske i december 2023 respektive 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-17

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn, inklusive bilaga 1 och 2.

Fortsättning SN § 123

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
- Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Jäv

Patrich Hållfärdsson (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning eller beslut i ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige föreslås att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
2. Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2023-10-30

Kommun	Lidköpings kommun	
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige	
Tid och plats	Måndagen den 30 oktober 2023, klockan 10:00 till 10:15 i fullmäktigesalen, Lidbeckska huset. Detta protokoll innehåller omedelbar justering av § 119. Övriga ärenden vid kommunfullmäktiges sammanträde, protokollförs i separat protokoll.	
Utses att justera	Carina Ohlsson (S)	Pär Johnson (L)
Justeringens plats och tid	Lidbeckska huset, Hamngatan 1, 2023-10-30, klockan 13:15.	
Justerade paragrafer	§ 119	
Underskrifter		
Sekreterare	Linda Mattila	
Ordförande	Carl Rudbeck (M)	
Justerare	Carina Ohlsson (S) Pär Johnson (L)	

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2023-10-30

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Kommun	Lidköpings kommun
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Datum för sammanträdet	2023-10-30
Datum då tillkännagivandet publiceras	2023-10-30
Datum då publiceringen av tillkännagivandet upphör	2023-11-21
Förvaringsplats av protokollet	KLK kansli, stadshuset, Skaragatan 8
Sekreterare	Linda Mattila

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2023-10-30

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter

Carl Rudbeck (M), ordförande
Ann-Carin Landström (V), 1:e vice ordförande
Kajsa Ezeliuss (S), 2:e vice ordförande
Roger Ahlén (S)
Tomas Lidberg (S)
Frida Nilsson (C)
Andreas Bill (C)
Kenneth Lundell (S)
Diana Svensk (S)
Christina Klasson (M)
Jörgen Blomqvist (SD)
Christina Ulfström (S)
Thomas Karlsson (C)
Tomas Persson (SD)
Carina Ohlsson (S)
Karl Wiktorsson (S)
Claes-Göran Borg (V)
Irena Rodic (S)
Lena Jenemark (S)
Christian Poucette (M)
Mathias Andersson (M)
Kenneth Svensson (M)
Mario Melani (S)
Pär Johnson (L)
Jenny Hallström (V)
Jonas Sundström (S)
Jonas Krantz (S)
Veronica Berling (L)
Roberth Andersson (SD)
Linda Lundström (M)
Jörgen Svederberg (SD)
Ewa Sunnercrantz (L)
Patrick Pilhagen (L)
Ulrika Gartman Blom (M)
Curt Johansson (SD)
Marisa Chéfe Conde (MP)
Mikael Kaufmann (KD)
Helena Börjesson (C)
Maria Edström (KD)

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2023-10-30

Roger Persson (SD)
Anna Wallgren (KD)
Per Gunnar Lindahl (M)
Mats Joräng (M)

Tjänstgörande ersättare

Marianne Bonnevier (MP) ersättare för Petra Karlsson Tigerberg (MP)
Lisebritt Karlsson (S) ersättare för Camilla Lundgren (S)
Ulrika Wernersson (V) ersättare för Mattias Pettersson (V)
Marita Lantz (S) ersättare för Gustav Edvinsson (S)
Olly Swärd Poucette (M) ersättare för Christoffer Järkeborn (M)
Rolf Blomqvist (S) ersättare för Manuel Melani (S)
David Fredriksson (SD) ersättare för Josefine Nordström (SD)

Övriga närvarande

Övriga

Linda Mattila, kommunsekreterare
Marika Norrman Kron, kommunsekreterare

Justerare

Utdragsbestyrkande

Ärendelista

Paragraf	Ärende	Darienummer	Sida
§ 119	Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel	KS 2023/402	6 - 8
§ 120	Allmänpolitisk debatt		
§ 121	Strategisk plan och budget 2024-2026	KS 2023/8	
§ 122	Delårsrapport 2 2023	KS 2023/12	
§ 123	Startbeslut för projektering av ny förskola Majåker	KS 2023/459	
§ 124	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Tun	KS 2022/509	
§ 125	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Otterstad	KS 2022/508	
§ 126	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Örslösa	KS 2022/510	
§ 127	Svar på motion (C) om förskola i Lovene/Mellby	KS 2022/513	
§ 128	Svar på motion (SD) om vänort i Ukraina	KS 2022/161	
§ 129	Svar på motion (SD) uppdragen som kommunal- och oppositionsråd borde ha reglementen som reglerar ansvar och förväntningar	KS 2022/277	
§ 130	Svar på motion (S) om textilinsamling för återvinning	KS 2023/433	
§ 131	Redovisning av obesvarade motioner KF 30 oktober 2022	KS 2023/96	
§ 132	Valärenden - Entledigande och fyllnadsväl KF 30 oktober 2023	KS 2023/2	
§ 133	Val av ledamöter och ombud till TABA Invest AB	KS 2023/723	
§ 134	Val av lekmannarevisorer till TABA Invest AB	KS 2023/718	
§ 135	Anmälan om ny ersättare i kommunfullmäktige i Lidköping	KS 2023/61	
§ 136	Anmälningar KF 30 oktober 2023	KS 2023/68	

§

Diarienummer KS 2023/402

Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa bestämmelser och bilagor för uttag av avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Förändringen kommer att ske stegvis under två år.

Ansvarig nämnd får för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Bestämmelser och bilagor 1 och 2 träder i kraft 2024-01-01.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Roberth Andersson (SD), Tomas Persson (SD), Jörgen Svederberg (SD), David Fredriksson (SD), Jörgen Blomqvist (SD), Curt Johansson (SD) och Roger Persson (SD), reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om återremiss.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet återremitterades av kommunfullmäktige §84 den 2023-06-09, med motiveringen.

”En tydligare redovisning av vad avgifterna avser samt en redovisning av hur tillsynsmyndighetens verksamhet i andra kommuner påverkar avgifterna för Lidköpings restaurangföretagare.”

Tjänsteskrivelsen har kompletterats med svar på återremissen med text i kursiv stil.

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§ lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om vissa receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för provning och tillsyn enligt taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Gällande taxa beslutades av kommunfullmäktige 2020-06-15. Nämndens kostnader för verksamheten är därmed inte beräknad på flera år och taxan är i behov av revidering.

Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan.

Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att ”kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”.

För att taxan ska motsvara nämndens kostnader för verksamheten har en beräkning av nämndens alla kostnader per timme har gjorts, enligt mall som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. En bedömning av tidsåtgång för varje ärendetyp är gjord. Kostnaderna täcks genom avgifter till verksamheterna, och inte genom skattefinansiering. Lidköping är värdkommun för 15 kommuner i samverkan där Lidköpings kommuns taxa är styrande och en förutsättning för avtalet. Lidköpings kommun fakturerar alla verksamheter och står för alla kostnader, och därmed är det av stor vikt att verkliga kostnader tas ut genom avgifter.

Enligt 5 kap 2§ i kommunallagen får kommunfullmäktige uppdra åt nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i visst ärenden. Enligt föreslagna bestämmelser får ansvarig nämnd besluta om förändrad timavgift enligt årlig indexuppräknings av taxan enligt PKV (kommunalt prisindex). Detta anges i 2 3 §§ 3 i bestämmelserna. Uppräkningen sker enligt index från och med år 2024 med utgångspunkt i den timavgift som anges i bestämmelserna 3 §, timavgiften är 1136 kr och basår är 2023.

I bilagorna anges beräknad tidsåtgång för respektive ärende, istället för en avgift i kronor. Syftet är att vara tydliga med beräknad tidsåtgång gentemot verksamhetsutövarna och att underlätta administrationen med taxan när ny timavgift årligen beslutas. Revidering av beräknad tidsåtgång sker vid behov, timavgift uppräknas årligen enligt index.

Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintlig avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd.

Tidsåtgången kommer därför att reduceras år 1 (2024) med motsvarande ca 50 % av totala höjningen. Från och med 2025-01-01 kommer ingen reduktion av tidsåtgång att ske. Detta innebär att full kostnadstäckning inte kommer att ske via taxan 2024, utan finansieras med skattemedel. Totalt för alla kommuner i samverkan innebär det 926 tkr. För Lidköping innebär 200 tkr. Beräkningen grundar sig på underlag från 2021.

Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01.

Indexuppräknings av timavgiften kommer att ske i december 2023 och därefter årligen.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Anna Wallgren (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Tomas Persson (SD) yrkar på att ärendet återremitteras.

Tomas Persson (SD) lämnar följande motivering till återremissen:

”Att ta fram ett förslag på bland annat att särskilja kostnader för resor så att den verkliga kostnaden debiteras kunden i respektive kommun”.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras i dag.

Ordföranden ställer proposition bifall mot avslag på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Beslut KS 2023-10-11 § 236 Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Tjänsteskrivelse - Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Beslut MBN 2023-09-05 § 98 Allmänna bestämmelser och taxa gällande serveringstillstånd tobak folköl tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel

Förslag. Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn inkl bilaga 1 och 2

MBN § 64 Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Beslutet ska skickas till

Mona Wrethman, chef Miljö och Hälsa

Samtliga kommuner i samverkan

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn

TIS, Tillståndsenheten i Samverkan

- Alkohollag (2010:1622)
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Antagen av kommunfullmäktige
Lidköpings kommun

2023-10-30

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2023-10-30
Dokumentsansvarig:	Mona Wrethman
Ansvarig för revidering:	Chef för område miljö- och hälsoskydd
Gäller för:	Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
Inledning och bestämmelser	4
Avgifter stadigvarande serveringstillstånd.....	5
Avgifter för extra tillsyn och sanktion, servering	5
Avgift för kunskapsprov.....	5
Avgift för tobakstillstånd	6
Avgift för extra tillsyn och sanktion, tobak	6
Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotin- produkter, folköl och vissa receptfria läkemedel	7
Avgift för extra tillsyn, försäljning.....	7
Bilagor.....	8

Inledning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om handel med vissa receptfria läkemedel 23 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2024.

Bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter i Lidköping kommun. Taxan baseras på kommunallagens bestämmelser och kostnadstäckning enligt självkostnads- och likställighetsprincipen, och gäller för prövning, handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och läkemedelslagen, eller enligt bestämmelser meddelade med stöd av dessa lagar. Med handläggning avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, tillsynsbesök och kontroller i övrigt, restid, handläggning och beredning av ärenden, administration, samt föredragning i nämnd.

2 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Ansvarig nämnd får för varje kalenderår därefter besluta att höja timavgifter och fasta avgifter med den procentsats för prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året föret avgiftsåret.

3 § Vid tillämpningen av denna taxa tas en avgift ut enligt timtaxa beslutad av kommunfullmäktige. Avgift per timme är 1136 kr och basår är 2023. Årlig uppräknings av timavgift sker enligt 2 §.

4 § Ansvarig nämnd får besluta om avgift, nedsättning eller efterskänkning.

5 § Avgifter enligt taxan ska betalas för varje enskilt ärende. Avgift för prövning av tillståndsansökan och prövning vid anmälan ska ske innan handläggning påbörjas. Övriga avgifter ska betalas inom den tid som anges. Om tillstånd inte beviljas eller om ansökan återtas efter att handläggningen påbörjats, återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

6 § Om ändringar görs i lag eller förordningar som denna taxa omfattar får ansvarig nämnd göra motsvarande ändringar i bilagorna till denna taxa. Ansvarig nämnds beslut enligt denna taxa kan överklagas till förvaltningsrätten.

Avgifter stadigvarande serveringstillstånd

7 § Årlig fast avgift för tillsyn baseras på tillåten serveringstid som meddelats i tillståndet.

8 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

9 § Årlig fast avgift debiteras även om tillfälligt uppehåll i verksamheten sker.

10 § Rörlig årlig avgift baseras på omsättningen som redovisas i restaurangrapporten. Avgift baseras på föregående års omsättning och slutregleras året efter. Avgiften ska betalas från och med det året som verksamheten har meddelats tillstånd.

11 § Restaurangrapporten som är underlag för beräkning av den rörliga avgiften, ska årligen vara inlämnad senast det datum som anges av folkhälsomyndigheten. Om inte rapporten inkommer i tid skickas två påminnelser ut. Avgift för påminnelse faktureras.

12 § Om inte restaurangrapporten inkommer senast det datum som anges i sista utskickade påminnelsen, debiteras maximalt belopp enligt taxan för den rörliga delen.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

13 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med stadigvarande serveringstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

14 § Om beslut om erinran, varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av stadigvarande tillstånd, tas en avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för kunskapsprov

15 § Avgiften för varje kunskapsprov ska betalas med fast avgift enligt taxa. Man får tre försök att klara godkänt prov. Om man inte gör godkänt prov återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

Avgift för tobakstillstånd

16 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

17 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med tobakstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

18 § Om beslut om varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av försäljningstillståndet, tas avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel

19 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

20 § Avgift för försäljning av folköl ingår i avgift för serveringstillstånd.

Avgift för extra tillsyn

21 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med försäljning av e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

Bilagor

Bilaga 1: Avgifter serveringstillstånd

Bilaga 2: Avgifter tobak, e-cigaretter, folköl, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel

Serveringstillstånd

Stadigvarande serveringstillstånd

Allmänheten, slutet sällskap, catering, paus	10 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd (till exempel serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck)	5 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd tillfälligt (till exempel enstaka tillfällen, serveringstid, utökad serveringsyta)	3 tim
Provsmakning vid tillverkning	5 tim
Ansökan från konkursförvaltare (max 3 mån)	5 tim
Prövning av anmälan om ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim
Minskning av tillstånd (till exempel serveringsyta, serveringstid)	1 tim

Tillfälliga serveringstillstånd

Allmänheten	5 tim
Slutna sällskap	3 tim
Paustillstånd	5 tim
Provsmakning vid arrangemang eller tillverkning	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim

Övrigt

Kunskapsprov, max 3 prov/ansökan	2 tim per prov
Anmälan om cateringlokal inklusive prövning	1 tim
Anmälan om cateringlokal i privatbostad	Utan avgift
Avgift för sanktion, beredning och handläggning mot tillståndshavare	Avgift enligt verklig tid
Påminnelse för restaurangrapport som inte skickats in i tid	1 tim/ påminnelse

Tillsynsavgifter

Årlig fast avgift (baseras på serveringsställets öppettider)

Grupp A: Föreningar med stadigvarande tillstånd som inte driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 22:00	2 tim	
Grupp B: Restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 02:00	2024	2025
	7 tim	9 tim

Rörlig avgift utifrån omsättning, kr/år

(årsomsättning av alkoholdrycker redovisas i restaurangrapporten)

	2024	2025
0 - 50 000	2 tim	2 tim
50 001 - 100 000	2 tim	3 tim
100 001 - 250 000	4 tim	5 tim
250 001 - 500 000	7 tim	8 tim
500 001 - 1 000 000	9 tim	10 tim
1 000 001 - 5 000 000	12 tim	14 tim
5 000 001 - 10 000 000	14 tim	16 tim
10 000 001 - 15 000 000	16 tim	18 tim
15 000 001 - 20 000 000	18 tim	20 tim
20 000 001 - eller mer	20 tim	22 tim

Avgifter för tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor, folköl, receptfria läkemedel

Tobak, ansöknings- och prövningsavgifter

Detaljhandel/partihandel:	
Ansökan om försäljningstillstånd	8 tim
Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd	6 tim
Prövning av anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	5 tim

Tillsynsavgift

Årlig fast avgift

Detaljhandel/partihandel/servering av:		
Folköl (finns serveringstillstånd ingår avgift för folköl)	2 tim	
Vissa receptfria läkemedel	2 tim	
E-cigarettor och påfyllningsbehållare	2 tim	
Tobaksfria nikotinprodukter	2 tim	
Tobak	2024	2025
	7 tim	8 tim
Avgift för sanktion mot tillståndshavare för tobak, handläggning och beredning	Avgift verklig tid	

KS § 196

DNR KS 2023/372

Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet**Sammanfattning**

En revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning ska göras vid behov eller minst var 5:e år och förslag på förändringar ska fastställas av kommunfullmäktige. Socialförvaltningen har enligt fattat beslut gjort en översyn av riktlinjen för handläggning enligt beslut av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet. Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i kommunfullmäktige. Översynen föranleder inget behov av revidering och förvaltningen föreslår därmed inga förändringar i riktlinjen utöver den årliga justeringen av taxor och avgifter.

Socialnämnden beslutade genom § 124/2023-10-24 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 124/2023-10-24

Riktlinje för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige
- Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med PKV.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Socialnämnden

SN § 124

DNR SN 2023/147

Årlig översyn av riktlinjer – taxor och avgifter**Sammanfattning**

En revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och förslag på förändringar ska fastställas av Kommunfullmäktige. Socialförvaltningen har enligt fattat beslut gjort en översyn av riktlinjen för handläggning enligt beslut av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Översynen föranleder inget behov av revidering och förvaltningen föreslår därmed inga förändringar i riktlinjen utöver den årliga justeringen av taxor och avgifter.

Justering av avgifter och taxor för 2024

Justering av taxor och avgifter för 2024 år föreslås bli i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-16

Riktlinjer – Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med PKV.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med PKV.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER:	KS 2023/264
FASTSTÄLLD:	2016-11-21
VERSION:	7
SENAST REVIDERAD:	KF § 129/2023-09-11
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Verksamhetschef IFO

Riktlinje

Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Gäller för handläggning och beslut om avgifter till personer som har insatser från
Socialnämnden

Gäller från 2023-09-11

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

1. Allmänt om avgifter.....	3
Bakgrund/lagstiftning.....	3
1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar	3
1.2 Allmänt om handläggning.....	4
2. Huvudprinciper i avgiftssystemet.....	5
2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå	5
2.2 Högkostnadsskydd	5
2.3 Avgiftsutrymme	5
3. Avgifter.....	5
3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet.....	5
3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet.....	7
3.3 Avgiftsfria insatser	9
4. Avgiftsberäkning.....	10
4.1 Avgiftsgrundande inkomster	10
4.2 Insamling av inkomstuppgifter.....	10
4.3 Inkomstuppgift lämnas inte.....	10
4.4 Underskott i avgiftsunderlaget	10
4.4 Beslut	10
5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper.....	11
5.1 Ensamboende.....	11
5.2 Makar och registrerade partner.....	11
5.3 Sammanboende.....	11
6. Bostadskostnader	11
6.1 Förbehåll för bostadskostnad.....	11
6.2 Beräkning av boendekostnad	11
7. Förbehållsbelopp – minimibelopp	12
7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet.....	12
7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibeloppet.....	12
7.3 Individuell prövning av minimibeloppet.....	13
8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse.....	14
8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader.....	14
8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar	14
9. Debitering av avgifter.....	15
10. Omprövning och ändring av avgifter.....	15

Ärende 10

10.1	Årlig omprövning.....	15
11.	Överklagande.....	15
11.1	Överklagande av kommunens avgiftssystem.....	15
11.2	Överklagande av enskilt avgiftsbeslut.....	15

Ordbok

Make/maka – Personer som ingått äktenskap med varandra

Registrerade partner – Två personer av samma kön som låtit registrera sitt partnerskap

Sambo – Två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll

1. Allmänt om avgifter

Bakgrund/lagstiftning

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) får kommuner ta ut avgifter för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) (kapitel 8 SoL). För insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) får kommunen däremot inte ta ut avgifter.

Avgifter för hemtjänst och dagverksamhet får inte, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov, boendekostnader och andra normala levnadsomkostnader.

När avgiften fastställs skall kommunen försäkra sig om att den sökandes make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och då fastställas av Kommunfullmäktige.

1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar

Kommunen får ta ut avgifter och begära ersättning från enskilda enligt 8 kap i Socialtjänstlagen (SoL). Kostnaden kommunen tar ut får inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunens avgiftssystem och dess tillämpningsregler för avgifter inom socialförvaltningen styrs av flera olika lagar och förordningar. Till dessa hör följande:

- SoL - Socialtjänstlagen (2001:453)
- HSL - Hälso- och sjukvårdslagen (1992:567)
- LSS - Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)
- BTPL - Lag om bostadstillägg för pensionärer (2001:761)
- IL - Inkomstskattelagen (1999:1229)
- KL - Kommunallagen (2017:725)
- FL – Förvaltningslagen (2017:900)
- SoF – Socialtjänstförordningen (2001:937)

1.2 Allmänt om handläggning

Nedanstående föreskrifter ligger som grund vid beräkning av avgifter inom socialförvaltningen. I varje enskilt ärende görs alltid en individuell beräkning. Utgångspunkten för avgiftssystemet är att avgifter för vård- och omsorgsinsatser inte får uppgå till så höga kostnader att den enskilde inte har tillräckliga medel för sina personliga behov.

Det skall vara enkelt och lättförståeligt och oberoende av var den enskilde får sin vård och omsorg, om det är i det egna hemmet eller i ett särskilt boende.

Sekretess

Samtliga uppgifter registreras, bearbetas och dokumenteras. Uppgifterna är sekretessbelagda enligt 26 kap 1 § Offentlighets- och sekretesslagen.

Myndighetsutövning

Vård- och omsorgsinsatser

Vid biståndsbeslut avseende vård- och omsorgsinsatser enligt SoL och LSS handläggs och utreds avgiftsbeslut av handläggare med biståndsbeslutet som underlag.

Avgiftstillämpning enligt dessa tillämpningsföreskrifter gäller även då vård och omsorg ges av annan vårdgivare på uppdrag av kommunen.

Den enskilde skall informeras om kommunens avgiftssystem och tillämpningsföreskrifter för vård- och omsorgsavgifter. Den enskilde skall även upplysas om sin skyldighet att lämna uppgifter till kommunen vid förändringar som påverkar vård- och omsorgsavgiftens storlek.

En ekonomisk utredning skall göras vid varje enskilt ärende. Uppgifter om inkomster och bostadskostnad skall inhämtas från den enskilde via uppgiftsblankett och via datamedia från Försäkringskassan. Lämnas efterfrågade uppgifter inte in fastställs avgift utifrån fastställda kriterier, se 4.3.

Omräkning av avgiften sker i normalfallet en gång per år vid årsskiftet på grund av förändringar i prisbasbeloppet, inkomstförhållanden och bostadskostnader, se 10.1. Kommunen är även skyldig att ändra avgiften under pågående kalenderår om något förhållande som påverkar avgiften har ändrats eller om kommunen tidigare erhållit felaktiga uppgifter. Uppgifter som lämnas av den enskilde skall kunna styrkas. Den enskilde skall ges information om möjligheten att ansöka om höjning av minimibeloppet för merkostnader, se 7.3 Höjning av minimibeloppet.

Den enskilde skall erhålla skriftligt avgiftsbeslut. Av beslutet skall det framgå hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan besvara sig över beslutet. I beslutet skall tillämpliga lagparagrafer anges.

Om den enskilde inte är nöjd med socialnämndens avgiftsbeslut kan detta överklagas med förvaltningsbesvär.

Föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år

Vid beslut om föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år handläggs beräkningen av handläggare och beslut tas av socialsekreterare.

Föräldrarnas och barnets deklaraionsuppgifter, som ligger till grund för beräkningen av ersättningsnivån kommunen får ta ut, hämtas från Skatteverket. Ersättningsnivån ska räknas om årligen.

Respektive förälder ska underrättas om ersättningsbeloppet. Beslutet kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

Fullmakt

I det fall den enskilde saknar förmåga att föra sin egen talan skall fullmakt eller legal företrädare finnas.

2. Huvudprinciper i avgiftssystemet

Samtliga avgifter avrundas till närmaste kronantal uppåt.

2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå

Riksdagen har beslutat om ett högkostnadsskydd för vad olika insatser inom socialtjänst/vård och omsorg ska få kosta den enskilde. Högkostnadsskyddet ändras, vanligen en gång årligen, i takt med att prisbasbeloppet ändras.

2.2 Högkostnadsskydd

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

Det är den högsta månatliga avgiften som får tas ut, oavsett hur stort avgiftsutrymmet är.

2.3 Avgiftsutrymme

För att beräkna avgiftsutrymmet skall skatt, nettobostadskostnad samt minimibelopp och ev. individuellt belopp (extra minimibelopp) räknas bort från den totala bruttoinkomsten. När förbehållsbeloppet är fastställt görs en beräkning av hur stor ekonomiskt utrymme den enskilde har att betala avgift – ett så kallat avgiftsutrymme.

Avgiftsutrymmet är det belopp som kvarstår av inkomsten när förbehållsbeloppet är frändraget.

Så här beräknas avgiftsutrymmet:

Förbehållsgrundande inkomst – Förbehållsbelopp = Avgiftsutrymme

3. Avgifter

3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet

Alla insatser som omfattas av högkostnadsskyddet kan enbart erhållas efter beslut enligt socialtjänstlagen eller hälso- och sjukvårdslagen.

3.1.1 Avgifter för Särskilt boende

Avgiften per månad för särskilt boende är en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. I avgiften ingår omsorg och hemsjukvård. Inget avdrag görs vid frånvaro.

3.1.2 Avgifter för hemtjänst

Avgift för hemtjänst tas ut beroende på omfattning.

Nivå

Nivån fastställs individuellt genom biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen, SoL. Den som enbart har hemtjänstinsatser betalar enligt nedanstående nivåer. För den som har hemtjänstinsatser enligt nivå 1 och 2 tillkommer avgift hemsjukvård och larm för dem som även har detta. För natttillsyn i form av kamera debiteras enligt biståndsbedömt hemtjänstnivå 1-3.

Avgiften baseras på prisbasbeloppet som fastställs årligen. Avgiftsbeloppet avser den högsta kostnad kommunen får debitera per månad.

Nivå 1 (1 – 4 ggr/mån) – en tolfedel av 17 % av prisbasbelopp

Nivå 2 (2 – 7 ggr/vecka) – en tolfedel av 33 % av prisbasbelopp

Nivå 3 (Dagligen, kväll och natt) – en tolfedel av 53,92 % av prisbasbelopp (högkostnadsskydd)

Vid frånvaro från insats, t ex vid akut sjukhusvistelse, görs avdrag för omsorg med 1/30-del av månadsavgiften från och med första frånvarodagen till och med dagen före återkomsten. Detta innebär att inget frånvaroadrag görs vid en dags frånvaro.

Avgift för trygghetstelefon och larm

Avgiften per månad för trygghetslarm är 6,8 % av prisbasbelopp fördelat på 12 månader.

Trygghetstelefon och larm betraktas som ett abonnemang för vilket en månadsavgift tas ut. Avgiften för trygghetstelefon och larm avser per hushåll.

Larmavgiften räknas som ett abonnemang och inga avdrag görs.

Avgift för matdistribution

Utkörningsavgiften per tillfälle för matdistribution är en tolfedel av 1,2 % av prisbasbelopp.

Avgift för dagverksamhet (SoL)

Avgiften för dagverksamhet är 1/30 av högkostnadsskyddet per deltagartillfälle.

3.1.3 Avgift för ledsagning (SoL)

Avgift för ledsagning som utförs av ledsagare anställd av kommunen beräknas på samma sätt som hemtjänstinsatser, enligt ovan avsnitt.

3.1.4 Avgift för vistelse på korttidsplats/växelvårdsplats (SoL)

Månadsavgift (boendeavgift) per månad för boende på korttiden fastställs till en tolfedel av 0,5539 av prisbasbeloppet. Utöver månadskostnaden tas det ut en avgift (omsorgsavgift) på 1/30 av högkostnadsskyddet per vistelsedygn.

3.1.5 Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser, utom läkarvård.

Avgiften per månad för hälso- och sjukvårdsinsatser är en tolfedel av 8,7 % av prisbasbelopp oavsett omfattning. Hemrehabilitering enligt HSL omfattas av denna avgift.

Ingen hälso- och sjukvårdsavgift tas ut för patienter under 20 år och för patienter som har psykiatrisjuksköterskan som områdesansvarig sjuksköterska.

Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser tas ut så länge personen är inskriven i hemsjukvården. Den som har insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen betalar enligt avgiftstaxa oavsett om arbetet utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller av personal som delegerats uppgiften.

De som har ett löpande beslut om hälso- och sjukvårdsinsats vid behov betalar varje månad oavsett om de haft insats den månaden eller inte.

Avdrag för kommunal hälso-och sjukvård görs endast vid frånvaro hel kalendermånad.

3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet

Högkostnadsskyddet omfattar inte kostnader för måltider. Samtliga måltidsavgifter för personer, som har biståndsbeslut, är befriade från mervärdesskatt.

3.2.1 Måltidsavgifter

Måltidsavgift för särskilt boende

Kostnad för dygnsportioner (frukost, lunch, middag samt fika) fastställs av Tekniska kontoret. Den består av en fast och en rörlig del. Socialnämnden debiterar den enskilde som har beslut om särskilt boende eller korttid den del av dygnskostnaden som är fast. Vid frånvaro på grund av sjukhusvistelse eller annan frånvaro görs avdrag på matkostnaden med 35 % av dygnskostnaden.

Måltidsavgift för matdistribution

Kostnaden för matdistribution per portion fastställs till den kostnad som tekniska kontoret tar ut.

Måltidsavgift för dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS

Kostnaden för lunch på dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS fastställs till 85 % av den kostnad som tekniska kontoret tar ut av socialnämnden.

Måltidsavgift för boende LSS; korttidsvistelse och skolinternat

Kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat, fastställs till 1/30 av summan av konsumentverkets beräknade kostnader för livsmedel samt förbrukningsartiklar. Matavgiften minskas med kostnaden för den måltid då den boende inte äter på boendet. Vid skolinternat innebär detta att avgiften minskas med lunchkostnaden. Fördelningen av dygnskostnaden är enligt följande:

Frukost – 20 %

Lunch – 35 %

Mellanmål – 10 %

Kvällsmat – 35 %

Måltidsavgift för KTS

Måltidsavgiften för KTS fastställs till 65 % av kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat.

3.2.2 Egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.

Vård och behandling för missbruk

Egenavgiften för vård och behandling för missbruk i HVB och familjehem är 80 kr/dygn. För personer som saknar eller har låg sjukpenning kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges enligt 9 kap. 4 § SoL.

Stödboende/omvårdnad för missbruk och/eller psykisk problematik

Avgiften för stöd- och omvårdnadsboende för missbruk och/eller psykisk problematik vid placering på boende är 156 kr/dygn, varav 70 kr är avgift för boende och 86 kr är avgift för mat. Vid placering i familjehem är avgiften 119 kr/dygn varav 33 kr är avgift för boendet och 86 kr är avgift för mat. Beviljas som försörjningsstöd enl. 4 kap. 1 § SoL om personen saknar betalningsförmåga.

3.2.3 Föräldrars ersättning till kommunen för placerade barn under 18 år

Vid placering av barn får kommunen ta ut ersättning från föräldrarna. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållstødsbeloppet. Summan beräknas utifrån senaste deklarationsuppgifterna för respektive förälder. Beslutet kan inte överklagas.

3.2.3 Färdtjänst

Egenavgifter i färdtjänst

Avgifter för färdtjänst i Herrljunga kommun beslutas av kommunfullmäktige.

Egenavgifterna uppräknas årligen med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Färdtjänstresa med personbil alternativt specialfordon

Egenavgift i färdtjänst är avståndsbaserad med en grundavgift på 50 kr för de första 10 kilometrarna och därefter ett påslag med 3 kr per kilometer (år 2021).

Barn under 7 år åker gratis.

Resor till daglig verksamhet och dagverksamhet

Gällande avgift för färdtjänstresa gäller för både tur och retur.

Resa till och i annan kommun utanför Herrljunga kommuns färdtjänstområde

- Inom Västtrafiks trafikområde gäller samma egenavgift som den i Herrljunga kommun.
- 30% av taxameterbeloppet vid färdtjänstresa utanför Västtrafiks trafikområde, dock lägst den egenavgift som gäller för resa inom Herrljunga kommun.

Avgift för medresenär inom färdtjänstområdet

Medresenär erlägger avgift vid alla resor enligt vad som anges vid färdtjänstresa. Ledsagare betalar ingen avgift.

Avgift vid utebliven färdtjänstresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att ta ut ersättning med 200 kr av resenären.

Avgift vid allvarlig överträdelse

Vid missbruk av rätten att nyttja färdtjänstresa samt allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor har Herrljunga kommun rätt att ta ut en avgift motsvarande hela transportkostnaden för den beställda resan.

3.2.4 Övriga kostnader utanför högkostnadsskyddet

Bostadskostnader

Hyran för boende inom kommunens regi debiteras utifrån beslut i socialnämnden.

För bostad i annan kommun debiteras det Herrljunga kommun blivit debiterade. Finns inte kostnaden för bostad angivet i avtalet beslutar socialnämndens myndighetsutskott om kostnaden.

Fixartjänst och tvättservice

Fixartjänst och tvättservice är en så kallade servicetjänst, som kommunen kan tillhandahålla utan individuell behovsprövning till personer som fyllt 69 år. Kostnaden för fixartjänst för 2022 fastställs till 292 kr per timme och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet. Kostnaden för tvättservice för 2022 fastställs till 92 kr per kilo och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet.

Förbrukningsvaror

Förbrukningsvaror ska ses som kommunens utlägg för varor som redan ingår i den enskildes förbehållsbelopp på särskilt boende. En förutsättning är då att beloppen är skäliga och inte överstiger de normalbelopp som Konsumentverket beräknar i sina årliga hushållsbudgetar. Herrljunga kommun debiterar enligt Konsumentverkets beräkning av vad förbrukningsvaror för en person kostar.

Medicinsk fotvård

Medicinsk fotvård erbjuds dem som fått remiss från läkare eller distriktssjuksköterska. Kostnaden fastställs enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vid hembesök debiteras samma kostnad som för hembesök från vald vårdcentral enligt Patientavgifter i Västra Götaland.

Vaccination

Vaccination debiteras enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vaccination ingår inte i avgiften för hälso- och sjukvård eller i högkostnadsskyddet.

3.3 Avgiftsfria insatser

Avgiftsfri avlösning

Avlösning till anhörig upp till 10 timmar per månad tas inte ut någon avgift för.

Boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning

Boendestöd är en insats som ges utifrån socialtjänstlagen i syfte att stödja personer med psykisk funktionsnedsättning för att själv, så långt som möjligt, klara sin dagliga livsföring.

Avgifter för insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Alla insatser enligt LSS är avgiftsfria.

Den som därutöver har beviljade insatser enligt SoL eller HSL betalar avgift enligt gällande regler för dessa insatser.

Avgifter får enligt 8 kap. 1 § SoL ej tas ut för bistånd i form av stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär.

4. Avgiftsberäkning

4.1 Avgiftsgrundande inkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Den inkomst som används för att beräkna avgiftsutrymmet är den enskildes nettoinkomst samt bostadstillägg. Vid beräkning av nettoinkomsten används innevarande års inkomster.

4.1.1 Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande:

Skattefria ersättningar som inte skall tas med vid inkomstberäkningen och avgiftsunderlaget är barnbidrag, barns inkomster eller barns avkastning på förmögenhet, bistånd enligt socialtjänstlagen, introduktionsersättning för flyktingar, handikappersättning, assistansersättning och den del av vårdbidraget som utgör ersättning för merutgifter.

4.2 Insamling av inkomstuppgifter

En gång per år får samtliga en inkomstförfrågan. Ändras förhållanden under året, på grund av till exempel ändrad hyra vid byte av bostad, är var och en skyldig att lämna uppgift om detta. Uppgifter om pension och bostadstillägg som betalas ut från Pensionsmyndigheten överförs via datafil från Pensionsmyndigheten.

För att kunna fastställa avgift, krävs att kommunen har tillgång till nödvändiga inkomstuppgifter. Om begärda inkomstuppgifter inte lämnas skickas ett avgiftsbeslut med högsta avgift ut. Inkomstuppgifter inhämtas i normalfallet via uppgiftsblankett från den enskilde eller via datamedia från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Vissa uppgifter kan endast erhållas från den enskilde. Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

Ny avgift gäller från och med den månad inkomstuppgifter lämnats till kommunen.

4.3 Inkomstuppgift lämnas inte

Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

4.4 Underskott i avgiftsunderlaget

Enligt kommunallagens likställighetsprincip kan kommunen inte reducera för matkostnad eller hyra i relation till inkomst utan särskilt lagstöd. Sådant lagstöd finns inte. Den enskilde som, efter att ha betalat mat och hyra, inte har tillräckligt med pengar kvar till sin försörjning skall hänvisas till att söka försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen. Personer som är 65 år och äldre hänvisas till Pensionsmyndigheten för ansökan om äldreförsörjningsstöd.

4.4 Beslut

Beslut om förbehållsbeloppet fattas på delegation av avgiftshandläggare.

5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper

5.1 Ensamboende

Samtliga inkomster, tillgångar och utgifter enligt ovan ligger till grund för avgiftsberäkning.

5.2 Makar och registrerade partner

Makars inkomster skall slås samman och delas på två. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. För makar/registrerade partners i gemensamt hushåll, beräknas den sammanlagda inkomsten som därefter delas lika. Med makar jämställs personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden och har gemensamma barn. För makar som lever åtskilda på grund av att en av makarna bor i särskilt boende/enskilt vårdhem, skall den sammanlagda nettoinkomsten ligga till grund för avgiftsberäkningen.

5.3 Sammanboende

För sammanboende beräknas inkomsterna var för sig, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet dem emellan. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

6. Bostadskostnader

6.1 Förbehåll för bostadskostnad

För att hyran skall få tillgodoses i förbehållsbeloppet skall bostadstillägg för äldre sökas hos Pensionsmyndigheten eller bostadsbidrag för övriga hos Försäkringskassan. Beslutet lämnas till avgiftshandläggaren. Inkommer inte något beslut, sätts hyreskostnaden till 0 kronor/månad.

6.2 Beräkning av boendekostnad

Nettobostadskostnad

Vid avgiftsberäkning skall den enskildes nettobostadskostnad avräknas från nettoinkomsten. Med nettobostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden minskad med samtliga former av bostadsbidrag som den enskilde får.

Beräkning av bostadskostnaden följer Pensionsmyndigheten PFS.

Hyreslägenhet: Aktuellt hyresbelopp. Vid hyrd bostad med kallhyra beräknas värmekostnaden enligt Försäkringskassans schablon för beräkning av bostadstillägg

Bostadsrättslägenhet: Aktuellt hyresbelopp plus 70 % av ränta på eventuell låneskuld som avser bostadsrätten

Eget enfamiljshus: Kostnader för uppvärmning och drift efter ett fast krontal per kvm enligt Försäkringskassans schablon. plus 70 % av ränta för eventuella lån som avser fastigheten plus fastighetsavgift.

Eget tvåfamiljshus: Samma som för enfamiljshus, men minskat med hyresintäkter för den uthyrda lägenheten.

Eget flerfamiljshus eller andelshus: Enligt belopp som framgår av senaste deklaration samt tillägg för eventuell uppvärmningskostnad.

Jordbruksfastighet: Driftskostnader och lånekostnader beräknas för fastighetens bostadsbyggnad enligt samma grunder som för enfamiljshus. Fastighetsavgift beräknas på den del av taxeringsvärdet som avser bostadsbyggnad dock högst 0,75 procent av bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet.

Fri bostad: Enligt de regler som gäller för fri bostad vid taxering till statlig inkomstskatt.

Parboende

Enligt 4 kap. 1 c § SoL har makar rätt att fortsätta sammanbo om den ena parten beviljas särskilt boende. Om den medboende beviljas hemtjänstinsatser omfattas han av avgiftsreglerna enligt sitt eget biståndsbeslut. Medboende, som inte har egna biståndsinsatser, omfattas inte av avgiftsreglerna i 8 kap. SoL. Kostnader för exempelvis mat, förbrukningsvaror etc tas ut med stöd av 8 kap kommunallagen (1991:900) och självkostnadsprincipen är styrande för storleken på beloppen i avtalet. Avgifter som tas ut för tjänster som inte anses vara social omsorg enligt mervärdesskattelagen (1994:200), omfattas som regel inte av undantaget från mervärdesskatt. Om den medboende har egen lägenhet tas hyra ut enligt hyreskontrakt. Medboende debiteras samma matkostnad som boende med biståndsbeslut.

7. Förbehållsbelopp – minimibelopp

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp plus nettobostadskostnaden.

I socialtjänstlagen anges ett lägsta belopp (minimibelopp) som skall täcka den enskildes normala levnadskostnader, förutom boendekostnaden. Därutöver fastställs förbehållsbeloppet individuellt utifrån den enskildes faktiska situation.

Förbehållsbeloppet = minimibeloppet + den faktiska boendekostnaden.

Den enskilde skall utöver minimibeloppet förbehållas medel för sin nettoboendekostnad innan avgift får tas ut.

7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet

Med minimibelopp avses de medel den enskilde behöver för sitt personliga behov utöver avgifter och bostadskostnader. Beloppen för posterna beräknas enligt Konsumentverkets beräknade hushållskostnader och aktuellt basbelopp.

7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibeloppet

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet.

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet.

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader till exempel för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör sådana levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 procent. En individuell prövning av nivån på

tillägget måste dock alltid göras (proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre- och handikappomsorg s. 41).

Minimibeloppet är ett lagstadgat lägsta belopp som den enskilde har rätt till för personligt bruk. Minimibeloppet är baserat på konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader för innevarande år. De skäliga levnadskostnaderna omfattar de varor och tjänster som hushållen vanligen behöver för att klara vardagens behov.

I det fall den enskilde har varaktiga merkostnader som inte ryms inom minimibeloppet skall kommunen ta hänsyn till detta i en individuell prövning av schablonbeloppet. Utgångspunkt för beräkning av minimibeloppet är det prisbasbelopp som årligen fastställs av riksdagen.

7.3 Individuell prövning av minimibeloppet

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp fastställs efter en individuell prövning. Kommunen godtar den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög. En förutsättning för att den enskilde ska ha rätt till ett högre minimibelopp är dock att behovet av ytterligare medel är varaktigt (prop. 2000/01:149 s. 59).

Om en person har kostnader för god man eller andra kostnader på grund av särskilda omständigheter, som varar minst ett år och överstiger 200 kr/mån ska förbehållsbeloppet höjas i skälig omfattning efter gjord ansökan.

Som exempel kan nämnas;

- Merkostnader för livsmedel, till exempel specialkost
- Underhållskostnader för barn
- Kostnader för god man

Vid beräkning av behov utöver minimibeloppet skall hänsyn tas till att en del utgifter kan finansieras via handikappersättningen.

Hänsyn tas ej till lånekostnader och räntor (annat än vid beräkning av boendekostnader)

Höjning av minimibeloppet beviljas för högst ett år, varefter omprövning skall ske. Detta görs i samband med den årliga omräkningen av avgiftsbeslutet. Omprövning kan även ske under löpande kalenderår om förhållanden som påverkar avgiften förändras.

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/2001:149 s.40-41).

Vid särskilda boende betalas en fast summa varje månad för mat. I minimibeloppet ingår SKL: s årliga kostnad för livsmedel. Den resterande summan är inte livsmedel och därför höjs minimibeloppet. Denna justering görs per automatik.

Från minimibeloppet görs avdrag för de poster som ingår i boendet samt hushållsel om den ingår i hyran.

För personer i kommunens särskilda boendeformer med boende med heldygnsomsorg skall en generell minskning av förbehållsbeloppet göras med sådana kostnadsposter som ingår i hyran och avgifter. Till dessa kan följande saker höra;

- Möbler och husgeråd
- TV-avgift, dagstidning
- Viss fritidsverksamhet
- Förbrukningsvaror

8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse

8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader

Den som fått anvisad lägenhet i särskilt boende kan få hyran jämkad. Under uppsägningstid, längst 3 månader, kan lägsta hyresbeloppet jämkas för de som inte har hög inkomst så att förbehållsbeloppet garanteras. Ansökan skall inkomma till kommunen inom 6 månader sett från inflyttningsdagen. Uppgifter som ligger till grund för ansökan är inflyttningsdag och 3 månader bakåt. De som har förmögenhet som överstiger 2x prisbasbeloppet ska ta förmögenheten i anspråk för täckande av dubbelhyra.

Eventuell jämkning påverkas av förmögenhet överstigande två prisbasbelopp.

Saknas medel till annan dubbel bokostnad än vad som avses ovan, efter nedsättning av avgift för hemtjänst, hänvisas den enskilde att söka försörjningsstöd.

8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar

Vid beräkning av inkomst för makar och registrerade partners skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster (tudelningsprincipen).

Vid beräkning av inkomst för sambor räknas inkomsterna alltid var för sig, då det inte finns lagstadgad underhållsskyldighet sambor emellan.

När en av sammanlevande makar flyttar till ett särskilt boende, beräknas pension och bostadstillägg som för ensamstående, vilket innebär en höjning av inkomsten. Vid beräkning av avgiftsunderlag gäller dock fortfarande tudelningsprincipen vad gäller inkomsterna. Tudelningsprincipen gäller dock ej för bostadstillägg (vid skilda hushåll), utan detta upptas till fastställt belopp för respektive maka/make vid beräkningen av avgiftsunderlag.

Om makan/maken flyttar till särskilt boende och den kvarboende makan/maken trots tudelningsprincipen, inte har tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och bostadskostnad, frångår man tudelningsprincipen. Vid beräkningen av avgiftsunderlag tas hänsyn till båda makarnas inkomster och utgifter och nedsättning av hemtjänstavgiften kan ske för att tillse att den kvarboende makan/maken har kvar medel motsvarande sin boendekostnad och förbehållsbelopp (kvarboendeskydd).

Om den kvarboende makan/maken inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, innebär kvarboendeskyddet att en ekonomisk utredning måste göras även för den kvarboende makan/maken. Kvarboende maka/make som inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, skall förbehållas

tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och skälig bostadskostnad. Som skälig bostadskostnad används samma beräkningsgrund som för uträkning av högsta möjliga bostadstillägg enligt socialförsäkringsbalken. Tudelningsprincipen frångås på samma sätt som beskrivs i stycket ovan.

9. Debitering av avgifter

Alla avgifter debiteras en gång per månad, i efterskott.

Vid inflyttning till särskilt boende tas hyra ut från och med att bostaden/rummet ställs till förfogande enligt beslut till och med enligt hyreskontraktets varaktighet. Avgifter för vård och omsorg och mat debiteras från och med verklig inflyttningsdag till och med dagen då insatsen avslutas.

10. Omprövning och ändring av avgifter

10.1 Årlig omprövning

Omräkning av avgifterna sker årligen med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, pensioner, skattebestämmelser och inkomstuppgifter. Avgiften skall enligt 8 kap. 9 § SoL, räknas om utan föregående underrättelse om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet i enlighet med punkt 1.1.

Ändring av beslut om avgift ska ske när omständigheterna förändrats

Retroaktiv rättelse av avgifter

När Försäkringskassan utbetalar retroaktivt bostadstillägg eller retroaktiv pension rättas avgiften närmaste aktuella debiteringsmånad. Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga avgiften beror på att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller inte lämnat uppgift. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen återbetalas avgiften för tid upp till tio år.

11. Överklagande

11.1 Överklagande av kommunens avgiftssystem

Beslut om kommunens **avgiftssystem** för socialförvaltningen fattas av kommunfullmäktige. Kommunens taxebeslut kan överklagas (inom tre veckor) av alla kommunmedlemmar och bli föremål för s.k. laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen. Prövningen kan utmynna i att beslutet upphävs, men inte att beslutet ersätts med ett annat. Prop. 2000/01:149 sid. 50 och 61.

11.2 Överklagande av enskilt avgiftsbeslut

Socialnämndens individuella avgiftsbeslut får överklagas (inom tre veckor) hos allmän förvaltningsdomstol genom så kallat förvaltningsbesvär. Det gäller beslut om avgift och avgiftsförändring samt beräkning av avgiftsunderlag, boendekostnad och förbehållsbelopp. Överklagandet ska ske inom tre veckor från det att beslutet tillkännagivits. Beslutet kan endast överklagas av den som berörs av beslutet. Vid bifall till den klagande kan ett nytt beslut ersätta det överklagade beslutet. 16 kap. 3§, SoL, Prop. 2000/01:149 sid. 50-51 och 61.

KS § 195

DNR KS 2023/375

Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll. Taxorna gällande slam höjdes den 1 januari 2023 med 13 procent och renhållningstaxan i övrigt höjdes med 10 procent. Taxorna måste dock höjas igen för att täcka sina egna kostnader då den nya entreprenaden på mat- och restavfall som startade den 1 oktober 2023 innebar en höjning av kostnaderna med 53 procent. Kostnaden för hantering av slam beräknas gå upp med cirka 4 procent. Då taxorna för att hantera slammet inte har täckt sina egna kostnader så behöver även den taxan ökas. Förslaget är att renhållningstaxan höjs med 30 procent.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade genom § 88/2023-11-01 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna renhållningstaxa för 2024.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsnämnden § 88/2023-11-01
Taxa för renhållning 2024

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut:

- Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige
- Renhållningstaxa 2024 godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Renhållningstaxa 2024 godkänns.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 88

DNR SB 2023/236 560

Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll.

Taxorna gällande slam höjdes 1:a januari 2023 med 13% och Renhållningstaxan i övrigt höjdes med 10 procent men då den nya entreprenaden på mat- och restavfall som startade 1:a oktober 2023 innebar en höjning på kostnader med 53 procent så måste taxorna återigen höjas för att täcka sina egna kostnader.

Kostnaden för hantering av slam beräknas gå upp med ca 4 procent. Då taxorna för att hantera slammet inte har täckt sina egna kostnader så behöver den taxan också ökas. Förslaget är att renhållningstaxan höjs med 30 procent.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-09-19

Förslag till Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun

Powerpoint Renhållningstaxa 2024

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Renhållningstaxa 2024 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Renhållningstaxa 2024 godkänns.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: KS 266/2022

FASTSTÄLLD: KF § 239/2022-12-15

VERSION: 1

SENAST REVIDERAD: --

GILTIG TILL: Tillsvicare

DOKUMENTANSVAR: Renhållningschef

Taxa renhållning 2024

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

§ 1 ALLMÄNT

Kommuner får meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken utförts genom deras försorg (Miljöbalken 27 kapitlet 4§).

Avgifterna skall erläggas av fastighetsägare eller annan som jämställs med fastighetsägare. Taxan redovisas både exklusive och inklusive moms.

§ 2 HÄMTNING KÄRL- OCH SÄCKAVFALL

Observera att kärlet skall ställas vid anvisad plats för ordinarie taxa (se 2.9).

2.1 Grundavgift per hushåll/verksamhet.

Grundavgift helår	exkl moms	inkl moms
En- och tvåfamiljshus	1 144 kr	1 430 kr
Lägenhet	572 kr	715 kr
Verksamhet	572 kr	715 kr
Fritid	572 kr	715 kr

Grundavgiften omfattas av de kostnader för avfallshanteringen som alla abonnenter delar på. Det vill säga kostnader för tjänster och service som alla abonnenter tar del av eller kan ta del av. Grundavgiften täcker kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentraler, hantering av farligt avfall och elavfall, fjärrtransporter och behandling av grovavfall, avfallsplanering och uppföljning av verksamheten, administration och kundservice. Uppehåll i avfallshämtning medför befrielse av rörlig avgift enligt §2.2 eller 2.3 men inte per automatik befrielse från grundavgift enligt ovanstående.

2.2 Abonnemangsavgifter helår, hämtning varannan vecka

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärltyp*	Matavfall		Kompost		Blandat avfall	
	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms
140 L	1 144 kr	1 430 kr	1 144 kr	1 430 kr	2 288 kr	2 860 kr
190 L	1 716 kr	2 145 kr	1 716 kr	2 145 kr	3 432 kr	4 290 kr
240 L**	2 288 kr	2 860 kr	2 288 kr	2 860 kr	4 576 kr	5 720 kr
370 L	2 860 kr	3 575 kr	2 860 kr	3 575 kr	5 720 kr	7 150 kr
660 L	4 576 kr	5 720 kr	4 576 kr	5 720 kr	9 152 kr	11 440 kr
800 L**	6 292 kr	7 865 kr	6 292 kr	7 865 kr	12 584 kr	15 730 kr
Container, 3 m ³	13 943 kr	17 429 kr	13 943 kr	17 429 kr	20 914 kr	26 142 kr
Container, 5 m ³	22 866 kr	28 583 kr	22 866 kr	28 583 kr	34 299 kr	42 873 kr
Container, 8 m ³	36 436 kr	45 546 kr	36 436 kr	45 546 kr	54 655 kr	68 319 kr
Container, 10 m ³	42 385 kr	52 982 kr	42 385 kr	52 982 kr	63 578 kr	79 473 kr

* Kärltyp gäller restavfall. Eventuellt kärlet för matavfall är alltid 140 l.

** Endast befintliga abonnemang

Önskas tömning varje vecka ökar den rörliga avgiften med 2,2 ggr av taxa för valt abonnemang med tömning varannan vecka. Vid tömning två gånger per vecka blir motsvarande rörlig avgift 5 ggr högre.

2.3 Abonnemangsavgifter fritidshus, hämtning varannan vecka maj t o m sep

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärldtyp*	Matavfall		Kompost		Blandat avfall	
	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms
140 L	458 kr	572 kr	458 kr	572 kr	915 kr	1 144 kr
190 L	686 kr	858 kr	686 kr	858 kr	1 373 kr	1 716 kr
240 L**	1 144 kr	1 430 kr	1 144 kr	1 430 kr	2 288 kr	2 860 kr
370 L	1 373 kr	1 716 kr	1 373 kr	1 716 kr	2 746 kr	3 432 kr
660 L	2 059 kr	2 574 kr	2 059 kr	2 574 kr	4 118 kr	5 148 kr

* Kärldtyp gäller restavfall. Eventuellt kärl för matavfall är alltid 140 l.

** Endast befintliga abonnemang

Hämtning görs 11 gånger om året.

2.4 Miniservice, hämtning var 8:e vecka

Ansökan om miniservice kan godkännas av Bygg- och miljönämnden om hushållet komposterar allt matavfall samt även sorterar ut producentansvarsmaterial som lämnas på avsedd plats.

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärldtyp	exkl moms	inkl moms
140 L	229 kr	286 kr
190 L	458 kr	572 kr

2.5 Förpacknings- och tidningsavfall

Hämtning av förpackningar och tidningar	Pris per hushåll och år	
	exkl moms	inkl moms
Flerbostadshus	491 kr	615 kr

2.6 Trädgårdsavfall, hämtning varannan vecka (maj t o m okt)

Kärldtyp	exkl moms	inkl moms
370 L	789 kr	987 kr

Trädgårdsavfall hämtas 14 ggr om året.

2.7 Byte av kärldstorlek

	exkl moms	inkl moms
--	-----------	-----------

Avgift för byte av kärlstorlek*	358 kr	447 kr
---------------------------------	--------	--------

*Byte från större till mindre årsvolym är kostnadsfritt.

2.8 Extrasopor

	exkl moms	inkl moms
Extra tömning av kärl (140-190 L)	358 kr	447 kr
Extra tömning av kärl (240-370 L)	451 kr	563 kr
Extra tömning av kärl (660-800 L)	772 kr	966 kr

2.9 Tillägg hämtningsavstånd

Om kärlet hämtas på annan överenskommen plats.

	exkl moms	inkl moms
Avgift per påbörjad 5-metersintervall från tomtgräns*	358 kr	447 kr

* Hinder i form av dörrar, grindar, trappsteg, trottoarkant och liknande mäts in som 5 meter.

§ 3 SLAMSUGNING

3.1 Tömning av sluten tank eller septiskanläggning per brunn och gång

	exkl moms	inkl moms
Volym max 3 m ³	1 234 kr	1 543 kr
Volym > 3 - 6 m ³	2 204 kr	2 755 kr
Tillkommande för varje ytterligare m ³	441 kr	551 kr

3.2 Extra slamsugning

	exkl moms	inkl moms
Budad tömning (inom 5 arbetsdagar)	147 kr	183 kr
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 24 timmar (kommande arbetsdagen).	1 469 kr	1 837 kr
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 6 timmar (under arbetstid).	1 466 kr/tim	1 833 kr/tim
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 6 timmar (utanför arbetstid).	2 350 kr/tim	2 938 kr/tim
Extra slang per 10 m, utöver de 25 m som ingår*	147 kr	183 kr
Tömning av fettavskiljare, max 4 m ³	1 469 kr	1 837 kr
Tillägg för ytterligare m ³ , (fettavskiljare)	823 kr	1 028 kr
Tömning av fosforfälla	2 204 kr	2 755 kr
Tömning av minireningsverk	1 469 kr	1 837 kr

Tömning av mobil tank (ex bajamaja)	1 763 kr	2 204 kr
Bomkörning**	618 kr	771 kr
Felaktigt avfall	***	***

* Om extra slanglängd medför extra personal, fordon eller annan utrustning har entreprenören rätt att ta ut dessa kostnader på abonnent.

** Bomkörning kan debiteras i de fall då tömning inte kan eller får utföras.

*** Renhållningsabonnent som med oaksamhet medför extra kostnader för mottagningsanläggning eller slamentreprenör kan hållas ersättningsskyldig.

§ 4 BUDAD GROVSOPSHÄMTNING

	exkl moms	inkl moms
Upp till fem kolli (ej farligt avfall)	286 kr	358 kr

Vid önskemål om hämtning av fler än fem kolli alternativt annan hämtningsplats än tomtgräns har entreprenören möjlighet att ta ut en extra avgift.

Vid avhämtning av större mängder avfall sker detta enligt överenskommelse med entreprenören.

§ 5 AVFALLSLÄMNING TILL ÅTERVINNINGSCENTRAL

Avfall som lämnas på Herrljunga och Annelunds Återvinningscentral ska ske efter de instruktioner som ges av personalen. Privatpersoner lämnar avfall, som uppkommer i samband med boende, utan avgift.

Företag lämnar avfall enligt nedanstående taxa.

Avfallsslag	exkl moms	inkl moms
Sorterbart avfall	520 kr/slöp	650 kr/slöp
Sorterbart avfall (halvt slöp)	260 kr/slöp	325 kr/slöp
Trädgårdsavfall (kr per slöp)	260 kr/slöp	325 kr/slöp
Sorterbart avfall som ryms i personbil (kr)	130 kr	163 kr
Kemtaxa (oljor, målarfärg, lösningsmedel mm.)	10 kr/liter	13 kr

Herrljunga kommun har möjlighet att ta ut en administrativ avgift från företag i samband med rapportering av farligt avfall till Naturvårdsverket

§ 6 AVSTEG FRÅN TAXAN

Renhållningsavdelningen äger, för speciella fall där taxan inte är tillämplig, träffa särskild överenskommelse med avfallslämnaren. Vid ökade kostnader för skatter och avgifter äger tekniska nämnden rätt att höja taxan med motsvarande belopp.

§ 7 BETALNING AV AVGIFTER

Helårsabbonnenter, exkl. abonnenter med miniservice, betalar två gånger per år. Räkningar utskickas dels i mars med betalning senast 30 april, dels i september med betalning senast 31 oktober.

Miniserviceabbonnenter betalar en gång per år. Räkning utskickas i juni med betalning senast 30 juli.

Fritidsabbonnenter betalar per säsong. Räkning utskickas i mars med betalning senast 30 april.

Slamsugning skall betalas efter utfört arbete med betalning inom 30 dagar.

Avgifter i samband med avlämning av avfall på Återvinningscentralerna faktureras.

Renhållningsavdelningen förbehåller sig rätten att debitera arbetskostnaden för sortering av stora mängder osorterat avfall.

Kommunens riktlinjer för fakturering och krav skall tillämpas.

Taxan träder ikraft 2024-01-01.

Styrelsemöte Mediapoolen Västra Götaland AB

Datum: 30 oktober 2023
Tid: 09.00- 10.30
Plats: Mediapoolen Skövde

Närvarande: Johan Björkman (ordförande)
Åsa Karlsson (Vice ordförande)
Ingemar Samuelsson (styrelseledamot)
Jenni Gustrand (styrelseledamot)
Tony Willner (styrelseledamot)
Kristian Sandström (styrelseledamot)
Petter Johansson (styrelsesuppleant)
Annelie Högberg (styrelsesuppleant) deltog digitalt

Övriga närvarande: Carina Sahlén (VD)
Lennart Pehrsson (ekonomisk konsult)
Mattias Hultqvist (administrativ chef, ekonomiansvarig)
Andreas Johansson (redaktionsansvarig, marknadsansvarig) deltog digitalt
Linda Ekström (sekreterare) deltog digitalt
Sara Perlerot (personalrepresentant) deltog digitalt

§ 40 Val av justerare

Styrelsen beslutade:

Åsa Karlsson

§ 41 Godkännande av dagordningen

Styrelsen beslutade:

Att godkänna dagordningen

§ 42 Föregående protokoll

Styrelsen beslutade:

Att lägga föregående protokoll till handlingarna

§ 43

Ekonomi

Lennart Pehrsson presenterade kvartalsrapport gällande januari till september innehållande prognos för helåret. Lennart Pehrsson presenterade även försäljnings- och monteringsresultat, likviditetsrapport samt rapporten avstämning ekonomi. Se bilagor.

Mattias Hultqvist meddelade att en summa på 200 000 kronor avseende periodiseringskostnader för e-böcker kommer att inkluderas i årets resultat, då e-böckerna tas bort från sortimentet i nya MediapoolenPlay 2024.

Lennart Pehrsson berättade att budgetprocessen för 2024 är initierad.

Styrelseordförande Johan Björkman ställde frågan om varaktigheten för de nuvarande kommunavtalen, och Mattias Hultqvist informerade om att inga avtal löper ut under 2024. För närvarande finns heller ingen indikation på att någon kommun har för avsikt att säga upp sitt avtal med Mediapoolen.

Styrelsen önskar att bolaget skall sträva ytterligare efter att försöka finnas med som aktör att beakta vid eventuella ny- och ombyggnationer i kommunerna.

Styrelsen beslutar:

Att notera informationen

§ 44

VD- rapport

Carina Sahlén hälsade välkommen till dagens styrelsemöte innan hon informerade om att Mediapoolen löpande uppdaterar dokument, exempelvis är arbetsmiljödelegationen för redaktionschef och försäljningschef nu klart. För styrelsedagen kommer en uppdatering avseende "Arbetsordning för styrelsen" samt "VD instruktion" att påbörjas. Arbetet med att upprätta styrelsens verksamhetsplan påbörjas.

Carina Sahlén presenterade därefter Mediapoolens senaste Digitala Kvart som handlar om Digital Beredskap och lanserades i samband med beredskapsveckan som genomfördes i förskolor och skolor. Digital Kvart, samverkansprojektet mellan mediecentralerna i södra Sverige, vill sänka digitala trösklar hos pedagoger samtidigt som det uppfyller vårt uppdrag att bistå ägarkommunerna med kompetensförstärkning.

Vidare berättade Carina Sahlén att arbetet med att utveckla MediapoolenPlay fortgår. Den sjätte november bjuds användarna in att testa plattformen och fjärde december sker lanseringen. MediapoolenPlay har också visats för Utvecklingsgruppen som är nöjda med utfallet.

I november kommer årets teknikdagar att äga rum i Skövde, Uddevalla och Borås. Under dessa evenemang demonstrerar vi MediapoolenPlay och Seniorwebben för besökarna som också ges möjlighet att titta på AV-teknik och välfärdsteknik.

Därefter berättade Carina Sahlén att höstens personaldag genomfördes på Wrågårdens i Falköping. Vi jobbar med att stärka bolaget internt och få ökad kännedom om varandras arbetsområden.

Ägardialog med Fyrbodal har ägt rum och Carina Sahlén och Andreas Johansson som var där upplevde mötet positivt.

Ett nytt ägarutskick har också skickats ut och fler kommunbesök är inplanerade, bland annat i Hjo och Grästorp.

Carina Sahlén informerade vidare om att Mediapoolen inväntar besked från Omställningsfonden gällande de nya ansökningar som skickats in med förhoppning att kunna vässa kompetensen i bolaget ytterligare.

Avslutningsvis diskuterade styrelsen regeringsförslaget om minskad användning av digitala verktyg i förskolan. Carina Sahlén meddelade att Mediapoolen bevakar frågan och fortsätter erbjuda vårt utbud för pedagogerna, som i slutändan själva styr utformningen av sin undervisning.

§ 45

Övriga frågor

Mediapoolens förra styrelseordförande har avlidit. Styrelsen beslutar att visa sitt deltagande med en blomma.

Ägarsamråd, digitalt, 21 november kl. 9.00-12.00

§ 46

Nästa möte

19 december klockan 10.00-12.00 på Mediapoolen i Uddevalla. Avslutas med julbord.

Linda Ekström

Linda Ekström
Date: 2023-11-02 07:08 CET
Role: Administratör
Signed via account: linda@mediapoolen.se

Johan Björkman **Meddelande 1**

Johan Björkman
Date: 2023-11-02 08:15 CET
Role: Styrelseledamot, Ordförande
Signed via account: johan.bjorkman@svenljunga.se

Åsa Karlsson

Åsa Karlsson
Date: 2023-11-02 12:43 CET
Role: Styrelseledamot, Vice ordförande
Signed via account: asa.karlsson@gotene.se

PERIODRAPPORT JANUARI-SEPTEMBER 2023

KOMMENTARER

För årets första 9 månader redovisar bolaget ett resultat på + 179 407 kr mot budgeterat resultat – 1 969 311 kr. Försäljning och montering av utrustning går fortsatt mycket bra och genererar vinster till bolagets övriga verksamheter. Under perioden är kostnaden för filmrättigheter under budget, vilket innebär att motsvarande kostnad andra halvåret kommer att vara högre än budgeterat.

Prognos för 2024 är ett resultat på + 845 000 kr.

MEDIAPOOLEN

VÄSTRA GÖTALAND AB

Resultaträkning 2023

JANUARI - SEPTEMBER

	UTFALL	BUDGET	PROGNOS HELÅR
Rörelsens intäkter m m			
Nettoomsättning -Avtal	10.086.727	9.967.527	13.425.000
-Försäljning	17.356.564	13.544.814	33.580.000
-Övrigt	<u>560.204</u>	<u>214.541</u>	<u>630.000</u>
Summa intäkter mm	28.003.495	23.726.882	47.635.000
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter	-15.388.218	-13.061.637	-29.325.000
Övriga externa kostnader	-3.655.669	-3.569.314	-5.075.000
Personalkostnader	-9.281.627	-9.488.944	-13.035.000
Intäkter personal	+548.015	+513.738	+715.000
Avskrivningar av materiella och Immateriella anläggningstillgångar	<u>-106.115</u>	<u>-97.533</u>	<u>-135.000</u>
Summa rörelsens kostnader	-27.883.614	-25.703.690	-46.855.000
Rörelseresultat	119.881	-1.976.808	780.000
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	59.526	7.497	65.000
Räntekostnader och liknande resultatposter	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa resultat från finansiella investeringar	59.526	7.497	65.000
Resultat efter finansiella poster	179.407	-1.969.311	845.000
Periodens resultat	179.407	-1.969.311	845.000

Bildningsnämndens kvalitetsarbete inom grundskolan

Herrljunga kommun

OKTOBER 2023

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende bildningsnämndens kvalitetsarbete inom grundskolan.

Revisionsfråga

Bedriver bildningsnämnden ett tillfredställande och ändamålsenligt kvalitetsarbete i grundskolan?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att bildningsnämnden i Herrljunga kommun till stor del bedriver ett tillfredställande och ändamålsenligt kvalitetsarbete i grundskolan.

Baserat på kommunens arbete med att identifiera och vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsarbetet, bedömer vi att det fortfarande råder utmaningar som behöver belysas.

Iakttagelser och slutsatser

- Grundskolan har upplevt variationer i studieresultaten, särskilt i årskurs 9. En påfallande nedgång i studieresultat i årskurs 9 har observerats, särskilt mellan läsåren 20/21 och 21/22. En viss återhämtning noterades efter läsåret 22/23, vilket kan tyda på ett trendbrott. Det är viktigt för kommunen att fortsätta övervaka och analysera dessa resultat för att identifiera orsakerna till dessa variationer och vidta lämpliga åtgärder.
- Kostnader för grundskolan har ökat över tid, särskilt under 2022. Under 2018–2022 har antalet elever F-9 ökat med 7% och de totala kostnaderna med ca 12,1%. Jämfört med andra liknande kommuner ligger Herrljunga högre eller jämförbart i kostnad per elev, men under rikssnittet för åk 1–9. Nettokostnadsavvikelsen för grundskolan F-9 är positiv, vilket indikerar att kommunen har ett högre kostnadsläge än vad som kan förväntas utifrån genomsnittlig kostnadseffektivitet och kvalitet. Ovanstående kan tyda på att kommunen har utmaningar med kostnadseffektivitet inom grundskolan.
- Det finns en strukturerad och systematisk ansats till kvalitetsarbetet inom grundskolan bör ge goda förutsättningar och stöd för rektorer samt lärare att utveckla undervisningen. Det finns dock utvecklingsområden - kvalitetsarbetet behöver dokumenteras i en övergripande modell/system med en tydlig koppling mellan olika delar.
- Grundskolan har problem med sitt kompensatoriska uppdrag – skolan har inte lyckats anpassa undervisningen på ett tillfredsställande för elever med NPF-diagnoser och socioekonomiska utmaningar.
- Det finns en upplevd brist på resurser inom grundskolan, detta då majoriteten av respondenterna i enkätundersökningen upplever att det inte finns tillräckliga resurser för att bedriva verksamhet i enlighet med lagkrav och nationella mål. Enkätdata och iakttagelser tyder alltså på att resurserna kanske inte alltid fördelas tillräckligt för att möta behoven hos alla elever och lärare.
- Trygghet och studiero på högstadieskolan är områden som behöver förbättras. Bristen på trygghet under raster och pauser, samt otillräcklig studiero på lektionerna, kan ha en negativ inverkan på elevernas inlärningsförmåga och välbefinnande. Det är viktigt att skolan tar itu med dessa frågor för att skapa en bättre lärandemiljö för eleverna.
- Det har varit utmaningar med kontinuitet och stabilitet på ledningsnivå inom grundskolan, särskilt med tanke på den höga omsättningen av rektorer under de senaste åren. Denna omsättning har troligtvis haft negativa konsekvenser på samarbetet mellan lärare och rektorer samt på elevernas studieresultat. De negativa konsekvenserna av dessa byten förstärks av skolans nuvarande utmaningar.
- Under de senaste 3-4 åren har det skett betydande förändringar inom grundskolan som drivits av förvaltningen och rektorerna. Dessa förändringar har inte alltid mottagits väl av pedagogerna, vilket har skapat oro inom personalgruppen. Det verkar det som att ledningen har stött på motstånd vid genomförandet av förändringar inom grundskolan. Detta kan vara kopplat till hur

förändringarna har kommunicerats och implementerats, samt hur personalens feedback och oro har hanterats.

- Det finns en medvetenhet om det svajande och fallande studieresultatet i högstadiet (åk 9), dock saknas det en systematisk och djupgående analys av de bakomliggande orsakerna. Detta kan påverka förmågan att vidta effektiva åtgärder för att adressera problemen.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi bildningsnämnden att:

- Skapa en enhetlig och övergripande modell/system för dokumentation av kvalitetsarbetet. Denna modell bör vara intuitiv, lätt att följa och klargöra kopplingarna mellan olika delar av kvalitetsarbetet.
- Säkerställa att det finns särskilda utbildningsprogram och resurser riktade specifikt till lärare samt pedagogisk personal för att stärka kompetensen med att anpassa undervisningen för elever med NPF-diagnoser och socioekonomiska utmaningar.
- Genomföra en omfattande översyn av nuvarande resursfördelning inom grundskolan för att säkerställa att resurser allokeras på ett sätt som lämpligast möter elever och lärarnas behov.
- säkerställa upprättandet av ett plan med adekvata och tillräckliga åtgärder förbättring av trygghet och studiero på högstadieskolan. Därefter följ upp löpande genomförandet av planen.
- Utveckla och implementera en strategi för att stabilisera ledningsnivån inom grundskolan, med särskilt fokus på att stödja och behålla rektorer.
- Säkerställ att det finns en inkluderande och transparent process när det gäller att genomföra förändringar inom grundskolan.

Jönköping den 2023-10-25

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Projektleddare

Sebastian Behrenz
Projektdeltagare

1. Inledning

Bakgrund

Enligt nationell statistik har kunskapsresultatet för elever i åk 9 i Herrljungas kommunala grundskola försämrats avsevärt under 2021/2022 jämfört med tidigare år. Försämringen noteras för andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel behöriga till yrkesprogram samt genomsnittliga meritvärdena. Även vid jämförelse med avvikelse från modellberäknat värde (egen struktur) noteras en väsentlig försämring. Forskning visar att framgångsrika skolor präglas av ett arbete med att ständigt förbättra verksamheten. Det handlar om att rektor och lärare skapar sig en förståelse kring orsaken av hur resultatet ser ut samt kunna ifrågasätta resultaten. Med utgångspunkten i en sådan förståelse sätter framgångsrika skolor åtgärder som syftar till att höja måluppfyllelsen. Ett väl fungerande kvalitetsarbete ger förutsättningar för elever att utvecklas och få god utbildning i en stimulerande och trygg miljö.

För att kvaliteten i skolan ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultat följs upp och utvärderas samt att nya metoder utvecklas. Detta gäller samtliga skolenheter oavsett resultat, men vid skolenheter där det finns elever som inte når kunskapskraven behöver skolenheten utreda vad resultatet beror på och utifrån den vetskapen arbeta för att höja måluppfyllelsen. Det ska pågå ett ständigt arbete för att säkerställa att alla elever utvecklas så långt de kan utifrån sina individuella förutsättningar. Skolans kvalitet och likvärdighet påverkas inte bara av resursernas omfattning utan även av hur de används på varje enskild skola.

De förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har gett Deloitte i uppdrag att genomföra en granskning av bildningsnämndens styrning och uppföljning av kvalitetsarbete inom grundskolan.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är att undersöka och bedöma bildningsnämndens styrning och uppföljning av kvalitetsarbete i Herrljunga kommuns grundskola. Granskningen har begränsats till bildningsnämnden i Herrljunga kommun.

Revisionsfråga

Bedriver bildningsnämnden ett tillfredställande och ändamålsenligt kvalitetsarbete i grundskolan?

Underliggande frågeställningar

- Ligger resultat och måluppfyllelse i grundskolan i Herrljunga kommun i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde?
- Har nämnden tydliggjort sitt ansvarstagande för styrning av skolan med fokus på de nationella målen och riktlinjer som framgår av skollagen, läroplaner och andra förordningar?
- Är styr - och beslutskedjan mellan olika nivåer i organisationen tydlig? Finns en tydlig struktur för kommunikation och dialog mellan olika nivåer?
- Har nämnden säkerställt en ändamålsenlig organisation och resursfördelning utifrån skollagens krav (nationella mål, krav och riktlinjer) och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?
- Bedrivs ett kvalitetsarbete inom grundskolan utifrån de nationella målen för utbildningen både på huvudmannanivå och på enhetsnivå? Finns tydliga strukturer för kvalitetsarbete, som förankrar arbetet på alla nivåer?
- Har nämnden en tillfredsställande uppföljning och utvärdering av grundskolan så att de nationella målen och kvalitetskraven uppfylls?
- Har nämnden genomfört analys av och identifierat grundorsaker till svajande och nedåtgående trend när det gäller kunskapsresultatet i åk 9) Har nämnden vidtagit åtgärder med anledning av kunskapsresultatet år 2021/2022?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, enkätundersökning, statistiska analyser samt genom intervjuer. Intervjuer har genomförts med följande befattningshavare: BN presidiet, bildningschef, kvalitetsstrateg, utvecklingsledare, rektor åk. 7–9, elevhälsochef, skolsköterska och kurator.

Granskningen har delats in i följande faser:

- Planering och genomförande av intervjuer.
- Insamling av övrig fakta/underlag och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Enkätundersökning

Inom ramen för denna granskning genomfördes en webbenkät då samtliga pedagoger och rektorer fick möjlighet att besvara ett antal frågeställningar/påståenden kopplade till olika områden. Pedagoger och rektorer hade även möjligheten att lämna fria kommentarer. Enkäten besvarades av totalt 73 personer, varav 65 pedagoger och 4 rektorer. Fyra svarande valde att inte uppge om de är pedagog eller rektor. Av de 73 svarande arbetar 50 inom F-6 och 23 inom 7–9. Vidare, över 50% av svarande har varit anställda i Herrljunga kommun mer än 5 år. I rapportens granskningsdel kommer vi att referera/hänvisa till enkätsvar och kommentarer när detta är lämpligt.

Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725), Skollagen (SFS 2010:800), läroplan för grundskolan, (SKOLFS 2010:37) samt tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte:s interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

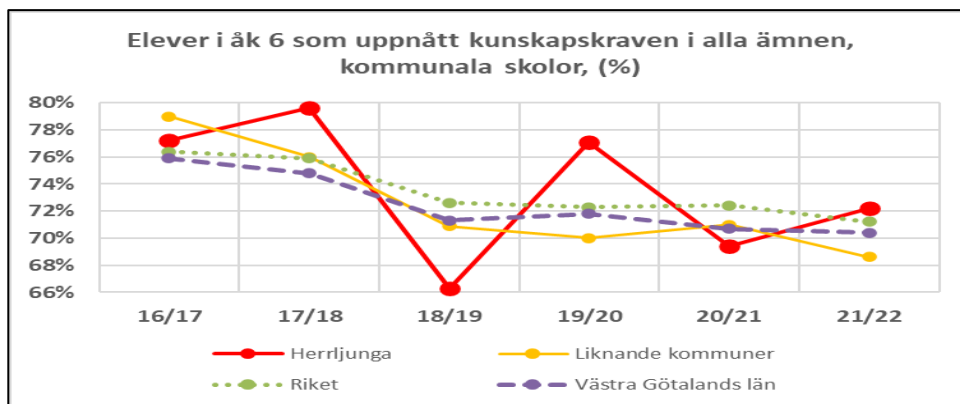
2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1 STUDIERESULTAT I GRUNDSKOLAN

2.1.1 Kunskapsresultat – Årskurs 6

I likhet med riket, liknande kommuner och kommuner i Västra Götalands län, visar Herrljunga en nedåtgående trend när det gäller andelen elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i samtliga ämnen, vilket framgår av Figur 1. Det är dock värt att notera att studieresultatet i Herrljunga kommun varierar mer från år till år jämfört med andra jämförda kommuner. En tänkbar förklaring kan vara att data för jämförda kommuner bygger på flera kommuners resultat sammanlagda.

Figur 1. (Källa: Skolverket).

När man analyserar studieresultaten utifrån kön noteras en markant skillnad mellan könen, något som också observeras på riksnivå.

Särskilt anmärkningsvärt är att under läsåret 16/17 hade Herrljunga en större andel pojkar som uppnådde kunskapskraven jämfört med flickor. Efter detta läsår ökade andelen för flickor kraftigt, medan pojkarnas resultat sjönk betydligt.

Under läsåret 20/21 var skillnaden som störst med en differens på 24 procentenheter. Dock vände trenden under läsåret 21/22, då andelen godkända pojkar ökade med 24 procentenheter medan flickornas resultat sjönk med 15%. Som ett resultat av detta var det under 21/22 fler pojkar än flickor som uppnådde kunskapskraven.

Kunskapsresultat – Årskurs 9

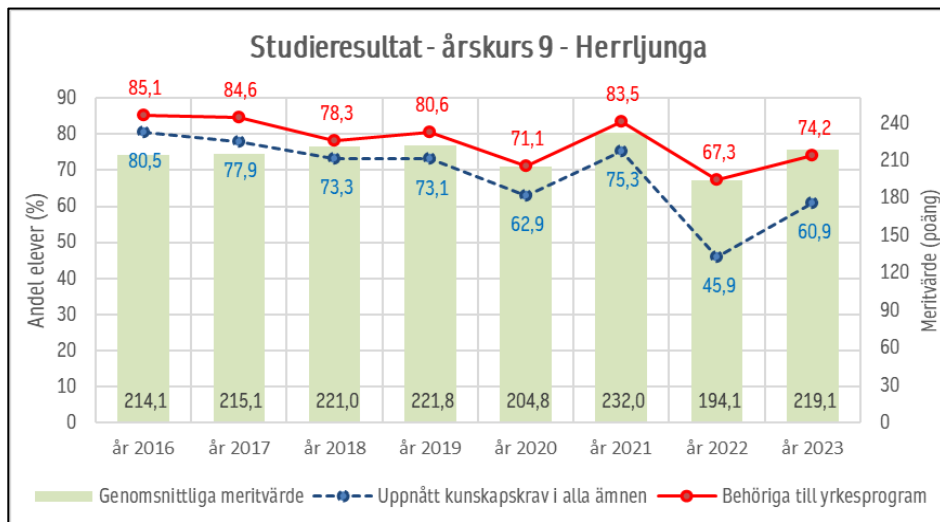
Kunskapskrav och meritvärdena - skolnivå

I Figur 2 presenteras en översikt över utvecklingen i Herrljunga kommuns grundskolor avseende: andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel behöriga till yrkesprogram samt genomsnittligt meritvärde. Under läsåren 15/16 uppnådde 85,1% av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i alla ämnen. Denna siffra minskade till 67,3% under läsåret 21/22 – en total nedgång med 17%. Det mest påtagliga tappet observerades mellan läsåren 20/21 och 21/22, där andelen minskade med 16%. En annan markant nedgång inträffade även under läsåret 19/20. Resultatet förbättrades dock avsevärt under läsåret 22/23, en förbättring med drygt 7 procentenheter jämfört med läsår 21/22.

Ännu mer slående är det när det gäller elever som är behöriga till yrkesprogram, särskilt de senaste fyra läsåren då resultatet svajade upp och ner rejält. Exempelvis försämrades resultatet med drygt 30 procentenheter läsår 21/22 för att därefter förbättras med drygt 15 procentenheter läsår 22/23. Värt att noteras att rör behörighet till yrkesprogram krävs att eleverna uppfyller kunskapskraven i kärnämnen samt i minst fem andra ämnen – totalt 8 av de 16/17 ämnen en elev normalt studerar. Det framkommer en växande skillnad över tid mellan elever som når kunskapskrav i alla ämnen och de som uppnår behörighet till yrkesprogram.

Intressant att notera är att denna skillnad inte är lika stor mellan pojkar och flickor vad gäller elever som når kunskapskrav i alla ämnen. Läsåret 22/23 var det lika många pojkar som flickor som når kunskapskrav i alla ämnen. Däremot, när det gäller behörighet till yrkesprogram, visar det sig att en större andel pojkar

missar behörigheten än flickor. Exempelvis läsåren 21/22 och 22/23 var 7 procentenheter färre pojkar än flickor som klarade behörigheten till yrkesprogram.

Figur 2. (Källa: Skolverket).

Genomsnittliga meritvärden visar också en nedåtgående trend över tid, särskilt de senaste åren, även om en förbättring noteras för läsåret 22/23. Denna trend speglar utvecklingen av elever som uppnår kunskapskrav i alla ämnen. Slutligen noteras det att studieresultaten har börjat variera mer under de senaste fyra åren. Med tanke på att antalet elever i årskurs 9 i Herrljunga kommun är relativt lågt (cirka 93-98), medför en ökad andel icke godkända elever en betydande inverkan på det sammanlagda resultatet.

Av officiell statistik framgår att andel pojkar respektive flickor har varierat relativt mycket mellan åren under perioden 18/19 – 21/22. Exempelvis under läsåret 19/20 stod flickorna för 51,6% (50 flickor) av totalt antal elever i år 9 (97 elever), läsåret 20/21 för 62,9% (61 flickor) av 97 elever (36 pojkar) och läsåret 21/22 för 40,8 % (40 flickor) av 98 elever (58 pojkar). Alltså, läsåret 20/21 då betydligt fler flickor i förhållande till pojkar gick år 9 har kunskapsresultatet varit relativt högt och läsåret 21/22 när betydligt färre flickor i förhållande till pojkar gick år 9 har kunskapsresultatet sjunkit kraftigt i förhållande till läsåret 20/21. Flickor uppvisar generellt högre meritvärden än pojkar och när andel flickor är betydligt

lägre/högre i förhållande till pojkar påverkas resultatet på gruppnivå avsevärt (detta gäller även när vi tittar på meritvärdena), vilket förefaller ha varit fallet i Herrljunga kommun de senaste åren.

När man analyserar relation mellan andel elever med utländsk bakgrund eller andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning men andel som uppnått kunskapskrav går det inte att se någon korrelation mellan dessa faktorer, vilket tyder på att nedåtgående och svajande studieresultat kan inte direkt härledas till de två socioekonomiska faktorerna.

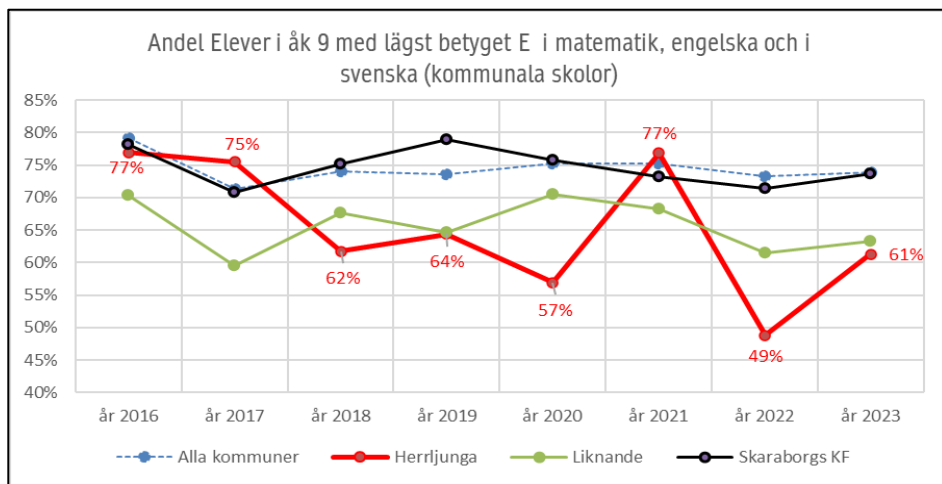
När man granskar resultaten för elevgrupp "nyinvandrade med begränsad bakgrund" jämfört med "övriga", framträder ingen påtaglig skillnad i prestationer över tid.

Efter läsåret 21/22 hade Herrljunga kommun en lägre andel elever i år 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen jämfört med riket, liknande kommuner och Skaraborgs kommunalförbundet. Efter förbättringen under läsåret 22/23 låg studieresultatet i Herrljunga i linje med liknande kommuner men fortfarande lägre än riket och Skaraborgs kommunalförbundet. Likande trend framträder även för andel elever som uppnår behörigheten för yrkesprogram.

När det gäller genomsnittliga meritvärden har Herrljunga mellan läsåren 15/16 och 22/23 levererat högre meritvärden än liknande kommuner (förutom läsåret 21/22) men lägre än riket. Jämfört med genomsnittet för Skaraborgs kommunalförbund har utfallet varierat mellan åren.

Resultat på ämnesnivå

Enligt officiella uppgifter har andelen elever i årskurs 9 i Herrljunga kommun som uppnått kunskapskraven i kärnämnen (Svenska, Engelska och Matematik) minskat stadigt mellan läsåren 12/13 och 17/18. Efter detta har resultaten varierat kraftigt; först en markant förbättring läsåret 20/21, därefter läsåret 21/22 en ännu större försämring, och sedan en relativt stor förbättring läsåret 22/23. I jämförelse med rikssnittet, liknande kommuner samt Skaraborgs kommunalförbundet uppvisar Herrljunga en större nedgång och större svajande när det gäller andelen godkända i kärnämnen, framför allt mellan 16/17 till 22/23.

Figur 4: (Källa: egen bild baserad på underlag från Kolada)

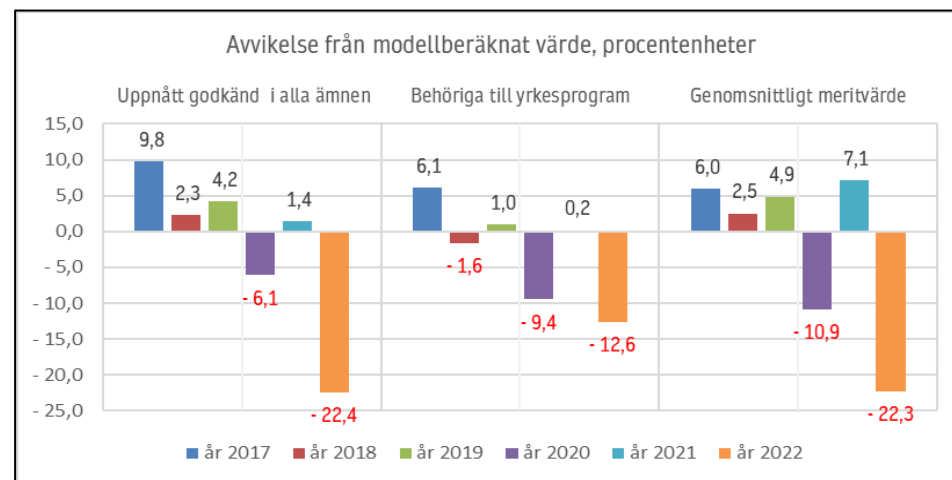
Bland kärnämnen har matematik haft den största nedgången, tätt följd av svenska. Engelska har visat tecken på återhämtning det senaste året, medan både matematik och svenska fortsätter på en nedåtgående trend, dock likt det totala resultatet en relativ stor förbättring läsåret 22/23. Jämfört med läsåret 21/22 har andelen elever i år 9 med lägst betyg E i matematik, engelska och svenska förbättrats med 12 procentenheter under läsåret 22/23. Tittar vi per ämne noteras att andelen med lägst betyg E i matematik har ökat med 7,5 procentenheter, i engelska 4,5 procentenheter och svenska 6 procentenheter. Trots markant förbättring under läsåret 22/23 är andelen elever i år 9 med lägst betyg E i kärnämnen i Herrljunga fortfarande lägre än i riket, liknande kommuner och Skaraborgs kommunalförbund.

Studieresultat i förhållande till sin egen struktur

I Figur 3 illustreras skillnaden mellan det faktiska genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 vid kommunala skolor och det modellberäknade värdet. Det modellberäknade värdet har utarbetats av SKR med hjälp av en regressionsmodell. I denna modell jämförs kommunerna med varandra, och variabler som behovet av ekonomiskt bistånd, nyanlända elever (0-4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön och, från 2017, andelen elever med okänd bakgrund har beaktats.

Figur 3 påvisar att elever i årskurs 9 i Herrljunga kommun generellt presterade bättre än förväntat utifrån kommunens specifika struktur för läsåren 16/17 till 19/20. Däremot visar trenden under de senaste tre

åren att prestationerna inte nått upp till de förväntade värdena. Detta är särskilt framträdande för läsåren 19/20 och 21/22.

Figur 3. (Källa: Kolada).

Rättssäkra betyg - Skillnad slutbetyg och nationellt prov

Bildningsnämnden har i sin riskanalys inför 2022 identifierat ej rättssäkra betyg i år 6, kärnämnen matematik, svenska och engelska som en risk. Risken har lyfts upp i nämndens interkontrollplan för 2022. Av uppföljning av internkontroll för 2022 presenterad för nämnden 2023-02-27 framgår att

Nämnden har noterat en avvikelse gentemot riket i ämnet svenska då fler elever i Herrljunga har erhållit ett högre slutbetyg än vad nationellt prov påvisar. Drygt 47 % av eleverna har fått ett högre betyg jämfört med riket 35,4%. I ämnet matematik och engelska är slutbetygen mer samstämmiga med resultatet på nationellt prov och med statistiken över riket.

Bedömning och kommentarer

Ligger resultat och målpuppfyllelse i grundskolan i Herrljunga kommun i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde?

Vår samlade bedömning är att resultat och målpuppfyllelse i grundskolan i Herrljunga kommun till viss del ligger i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde (avser de senaste 3 åren).

Vår bedömning baseras på följande:

Efter ett antal år av stabila och goda studieresultatet noteras ett visst trendbrott när det gäller studieresultatet för elever i årskurs 6 Herrljunga kommun. För läsåret 21/22 nådde fler elever i årskurs 6 i Herrljunga kommun kunskapskraven jämfört med rikssnittet, andra liknande kommuner och länet, vilket är en förbättring från läsåret 20/21. Det finns skillnader i prestation mellan flickor och pojkar, med pojkarna som visar en positiv trend och flickorna en negativ. Efter läsåret 21/22 uppnådde 80% av pojkar och 65% av flickor kunskapskraven i alla ämnen (statistiken avseende utfall för år 6 läsåret 22/23 är inte publicerad än därmed inte med i bedömningen).

En påfallande nedgång i studieresultat i år 9 har iakttagits i Herrljunga kommun, särskilt mellan läsåren 20/21 och 21/22. En viss återhämtning noteras efter läsåret 22/23, både gällande kunskapskraven och behörigheten till yrkesprogram, vilket kan tyda på ett trendbrott. Nedåtgående och trend noteras framför allt i kärnämnen, särskilt i matematik och svenska, även om en viss förbättring har observerats under läsåret 22/23. Engelska visar tecken på återhämtning, vilket är positivt.

Herrljunga kommun har tidigare haft högre meritvärden än liknande kommuner men presterar sämre jämfört med riket och Skaraborgs kommunalförbund de senaste åren. De modellberäknade värdena visar att prestationerna i kommunen inte har nått upp till de förväntade värdena under de senaste tre åren.

Vidare, noteras en avvikelse i ämnet svenska där fler elever i Herrljunga har erhållit ett högre slutbetyg än vad nationellt prov påvisar. Detta antyder att det kan finnas en brist på rättssäkerhet i betygssättningen.

Det finns en betydande skillnad mellan pojkar och flickor när det gäller behörighet till yrkesprogram, med flickor som generellt presterar bättre. Dessutom förefaller könsfördelningen i år 9 påverka studieresultatet på gruppnivå, där en högre andel flickor korrelerar med bättre resultat.

Slutligen kan det konstateras att andelen elever med utländsk bakgrund har legat på en stabil nivå mellan åren 2020–2022. Vidare noteras det att andelen elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning har ökat under åren 2020–2022. Det förefaller därför att det inte finns en korrelation mellan socioekonomiska faktorer som utländsk bakgrund eller föräldrars utbildningsnivå och studieresultat i år 9 i Herrljunga kommun. Detta indikerar att andra faktorer än socioekonomiska kan vara involverade i de observerade resultaten.

Studieresultatet i högstadiet har svajat under de senaste åren och vissa år var den väldigt låg. När en kommun har lågt antal elever som går ut år 9n, som fallet är i Herrljunga kommun (93–98 avgångselever per år), slår det hårt mot helhet om resultatet för några elever varierar från år till år. Detta i sin tur tyder på att skolan har problem med det kompensatoriska uppdraget. dvs. har svårigheter att anpassa sig till variationer i elevunderlag som varierar mellan åren, vilket förefaller vara fallet i högstadieskolan i Herrljunga kommun. Trots att skolan enligt uppgift identifierat elever med sämre förutsättningar vid övergången mellan mellanstadiet och löpande i högstadiet har skolan ändå inte lyckats hjälpa dessa elever klara kunskapskraven, framför allt när det gäller kärnämnen även om det finns andra ämnen som eleverna har problem med. Detta kan vara tecken på att till exempel införda extra stöd och anpassningar i ordinarie undervisning inte är adekvata eller tillräckliga. Men tanke på ovanstående finns enligt vår uppfattning områden som behöver ytterligare utvärdering och åtgärder för att säkerställa konsekvent framgång för alla elever.

För att förbättra och stabilisera studieresultatet kan det vara viktigt att utforska olika faktorer som pedagogiska strategier, lärarresurser, och stödstrukturer för elever. Samtidigt kan det vara värt att undersöka betygssättningssystemet och säkerställa att det är rättvist och reflekterar elevernas faktiska kunskaper och färdigheter.

2.2 STYRNING

2.2.1 Målsättning för grundskolan

Herrljunga kommun har tre primära fokusområden tillsammans med nio kommunövergripande mål. Av dessa mål är det svårt att entydigt urskilja vilka som direkt avser kommunfullmäktiges ambitioner för skolan, särskilt grundskolan. Ett exempel på ett mål som kan antas ha koppling till skolans verksamhet är ”Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet”. Men detta mål är formulerat generellt och tillhandahåller inte någon specifik inriktning avseende kommunens ambitioner för skolan, vilket försvårar en systematisk uppföljning och utvärdering av dess uppfyllnad.

Med utgångspunkt från de kommunövergripande fokusområdena och målen har respektive nämnd tagit fram specifika nämndmål som syftar till att stödja de övergripande målen. Bildningsnämnden har särskilt fastställt 12 sådana mål. Av dessa framträder följande tre som särskilt relevanta för kvalitet och måluppfyllelse inom grundskolan:

- Vi ska ha likvärdiga verksamheter med hög kvalitet.
- Alla elever ska vara behöriga till gymnasiets nationella program.
- Alla barn och elever ska känna trygghet och ha möjlighet till studiero.

För dessa mål har detaljerade indikatorer och kriterier tagits fram, bland annat:

- Elever i åk 9 som uppnått kunskapskravet i alla ämnen.
- Elever i åk 9 behöriga till yrkesprogram.
- Elever i åk 6 med minst betyget E i både matematik och svenska.
- Skillnader i betygspoäng mellan könen i åk 6 och åk 9.
- Närvaro över 85% bland elever.
- Upplevd trygghet och studiero baserat på enkätsvar från elever i åk 4 och åk 9.

Dessa kriterier följs upp genom olika verktyg, inklusive elev- och personalenkäter, nationella prov, betygsstatistik och ekonomiska indikatorer. Varje år ses dessa mål över i samband med bildningsnämndens verksamhetsberättelse. Det bör understrykas att dessa mål och indikatorer inte enbart avser grundskolan, utan hela den skolverksamhet som ligger under nämndens ansvarsområde.

2.2.2 Styrkedja

Varje tisdag hålls ett *ledningsgruppsmöte* inom bildningsförvaltningen bestående av staben/kansliet, samtliga rektorer, chefer i verksamheterna och bildningschefen. Enligt uppgifter diskuteras följande på mötet: aktuellt läsårs planering (personalhantering och löpande verksamhet), systematiskt kvalitetsarbete och avstämning av detta samt kompetensutvecklingsfrågor. Vidare, hålls månadsvisa *APT* på förvaltningen där det diskuteras verksamhetens utveckling, arbetsmiljö, hälsa och ekonomisk uppföljning per enhet. Bildningschefen *möter* varje månad samtliga *rektorer*. I samband med framtagande av verksamhetsrapporter/kvalitetsrapporter, *träffas* bildningschefen och kvalitetsstrateg med rektorerna.

En gång per termin har förvaltningen och nämnden verksamhetsdialoger. På dessa terminsmöten deltar ledningsgruppen (bildningschef, rektorer, kansliet och chefer) och politiker. Målet med dessa dialoger är att diskutera målarbetet, budgetuppföljning per verksamhet och den löpande verksamheten.

Vid dessa möten presenterar rektorer sina verksamhetsrapporter för nämnden. Enligt uppgifter har uppslutningen under de senaste åren varit ganska dålig. Detta verifieras även av en av intervjuade rektorn. Förvaltningen uppger att de har jobbat hårt för att skapa möjlighet för alla att få information, de kan dock inte styra över nämndens deltagande och hur nämnden använder erhållen information.

Bildningsnämnden har *nämndsmöten* nio gånger om året, där bildningschefen för bildningsförvaltningen deltar. Inför dessa möten samarbetar bildningschef, nämnds sekreterare, utvecklingsledare samt ordförande och vice ordförande i nämnden för att förbereda agendan för nämndsmötena.

Enligt uppgifter fick rektorer för ett par år sedan träffa nämnden med jämna mellanrum och prata om sin verksamhet (som en punkt på dagordningen). Detta var ett naturligt forum där rektorer lyfta sina dilemma och utmaningar återkommande så det inte hamna bara i en rapport. Rektorerna fick prata om verksamheten, vad står man idag, vilka utmaningar har de, vad ser de framåt. Detta har enligt den intervjuade rektorn inte skett under de senaste två åren. Rektorernas önskemål är komma upp och berätta för nämnden hur de ser sitt uppdrag som rektorn.

I år har dock förvaltningen och rektorer haft en dag tillsammans med nämnden. Då det var många nya i nämnden då bjöd man en extern föreläsare för att föreläsa om skolan och nämnden för att få mer kunskap om skolan. Rektorerna har sedan haft en dag till där de fick berätta kort om verksamheterna, att informera den nya nämnden om verksamheterna.

Idag är den skriftliga uppföljningen som används. Det finns fasta punkter då man lyfter kvalitetsarbetet till nämnden. På det sättet får nämnds politiker tillräckligt med information som påverkar resultatet och tillgängligheten inom skolan.

2.2.3 Uppföljning och kontroll

I vår genomgång av samtliga protokoll från nämndens möten under perioden 2022-01-01 till 2023-10-03 observerades att nämnden mottog information rörande kvalitet och måluppfyllelse i grundskolan vid totalt 16 tillfällen (detaljerad sammanställning finns i Bilaga D). Denna information framfördes genom skriftliga dokument (t.ex. verksamhetsberättelse och uppföljningar av internkontroll) samt muntliga presentationer (t.ex. kvalitets- och verksamhetsdialoger).

Av intervjuer med förvaltningsledningen framgår att förvaltningen utvärderar och rapporterar måluppfyllelsen till nämnden två gånger per år. Förvaltningen arbetar dock med rapporten under året. Utifrån verksamhetsberättelserna i augusti och återkopplingar formulerar nämnden angelägna utvecklingsområden och målsättningar som sedan följs upp på våren. Detta formuleras sedan i verksamhetsberättelseberättelsen i juni som sedan återigen lyfts upp i augusti.

Våra iakttagelser visade att när skriftliga rapporter presenterades, nöjde sig nämnden ofta med att godkänna dem utan att tillföra ytterligare kommentarer eller beslutsförslag utifrån rapportens innehåll. Förvaltningschefen, som deltog i majoriteten av nämndens möten, fokuserade sällan på frågor kring måluppfyllelse eller studieresultat. Det noterades även att rektorer sällan närvarade för att ge insikter om verksamheten inom sina respektive skolor.

Rapporter som avhandlade måluppfyllelse inom grundskolan, såsom verksamhetsberättelse och kvalitetsuppföljning, inkluderade vanligtvis översikter av måluppfyllelse, kunskapsresultat samt trygghet och studiero. De innehöll även analys av resultaten och framhävde områden för förbättring. Däremot fann vi en brist på djupgående orsaksanalyser när det gällde faktorer bakom otillräcklig måluppfyllelse och trygghet. Vi såg även en brist på systematisk uppföljning från nämndens sida av rekommenderade åtgärder samt en utvärdering av dessa åtgärders effektivitet.

Nämndens internkontrollplan beaktar särskilt två kritiska områden inom grundskolans kvalitetsarbete: skillnader mellan slutbetyg och nationella prov samt efterlevnad av riktlinjer kring skolpliktsbevakning. Även om uppföljningar genomförs regelbundet var det svårt att utifrån den presenterade informationen bedöma hur dessa risker hanteras eller minskas. Uppgifter antydde att skillnaderna mellan slutbetyg och nationella prov fortfarande är avsevärda, samt att problem med skolfrånvaro kvarstår.

Intervjuer med BN presidium belyste att variationer i studieresultat ibland förklaras med att vissa årskullar stött på unika utmaningar. Med detta i åtanke har nämnden efterfrågat specifika resultatuppföljningar över en 4-årsperiod för dessa årskullar. Trots att dessa uppföljningar levererats, har svaren tenderat att koncentrera sig på resultaten snarare än bakomliggande orsaker. Enligt de intervjuade politikerna finns det ett markant behov av mer detaljerade orsak-verkan-analyser för att adekvat adressera den fundamentala "varför"-frågan.

Bedömning och kommentarer

Har nämnden tydliggjort sitt ansvarstagande för styrning av skolan med fokus på de nationella målen och riktlinjer som framgår av skollagen, läroplaner och andra förordningar?

Vår samlade bedömning visar att bildningsnämnden i stor utsträckning har klargjort sitt ansvar för styrningen av skolan, i enlighet med nationella mål, skollagen, läroplaner och andra förordningar.

Vår bedömning baseras på följande:

Vi noterar att bildningsnämnden har fastställt nämndmål som omfattar samtliga skolenheter. Samband mellan nämndmål och kommunens övergripande mål är i allt väsentligt tydliga. Vidare, visar vår jämförelseanalys av de nationella målen för grundskolan och bildningsnämndens mål/delmål en klar koppling, dvs. de nationella målen för grundskolan återspeglas väl i nämndens mål kopplat till grundskolan. Denna koppling understryker en gemensam förståelse för begreppen kvalitet och likvärdighet. Vår uppfattning är att även indikatorer kopplade till nämndmål/delmål som nämnden valt att arbeta med förefaller vara högst relevanta och ändamålsenliga och bör ge nämnden gott stöd i sin styrning av grundskolan (framför allt kopplat till måluppfyllelse gällande kunskapskrav).

Relevanta och ändamålsenliga nämndmål och indikatorer förenklar även för revisionen och kommunfullmäktige vid utvärdering av bildningsnämndens ansvarstagande gällande grundskolan.

Är styr- och beslutskedjan mellan olika nivåer i organisationen tydlig? Finns en tydlig struktur för kommunikation och dialog mellan olika nivåer?

Vår samlade bedömning är att det till stor del finns en tydlig styr- beslutskedja mellan olika nivåer i organisationen. Vidare görs bedömningen att det till stor del finns en tydlig struktur för kommunikation och dialog mellan olika nivåer.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående:

Det finns regelbunden kommunikation genom veckovisa ledningsgruppsmöten, månadsvisa APT-möten, och möten mellan bildningschefen och rektorerna, samt nämndsmöten som sker nio gånger om året. Dessa möten behandlar en rad viktiga ämnen som personalhantering, kvalitetsarbete, kompetensutveckling, verksamhetsutveckling, arbetsmiljö, ekonomisk uppföljning och budgetuppföljning.

Formella strukturer och forum för dialog och kommunikation mellan olika nivåer är på plats, som verksamhetsdialoger och nämndsmöten. Detta ger en tydlig struktur för hur och när kommunikation skall ske mellan olika nivåer inom organisationen. Dock nämns det att uppslutningen kring verksamhetsdialogerna har varit dålig under de senaste åren, vilket indikerar att det kan finnas utmaningar i att säkerställa aktiv deltagande och engagemang från alla berörda parter.

Rektorernas direktkommunikation med nämnden verkar ha minskat under de senaste två åren, vilket kan vara en potentiell svaghet. Denna direktkommunikation verkar ha varit värdefull för rektorerna för att kunna lyfta fram viktiga frågor och utmaningar.

Skriftlig uppföljning och rapportering till nämnden används för att hålla nämnden informerad om verksamheterna och deras utveckling. Detta bidrar till att säkerställa att politiker inom nämnden får den information de behöver för att fatta informerade beslut.

Initiativet att ha en dag tillsammans med nämnden och rektorerna, inklusive en extern föreläsning, är ett positivt steg mot att öka förståelsen och kunskapen mellan olika nivåer inom organisationen.

Vi anser därför att det finns en tydlig struktur för kommunikation och dialog mellan olika nivåer inom grundskolan. Regelbundna möten och formella forum finns för att diskutera och behandla viktiga frågor. Dock verkar det finnas utrymme för förbättring när det gäller uppslutning kring vissa möten och direktkommunikation mellan rektorerna och nämnden. Det kan vara värt att utforska strategier för att förbättra deltagandet och engagemanget från alla berörda parter, samt att återinföra eller stärka direktkommunikationen mellan rektorerna och nämnden för att säkerställa en mer öppen och effektiv dialog.

Befintlig styrkedja och rapporteringssystem bör ge goda förutsättningar för nämnden att ta del av relevanta beslutsunderlag och utöva sin styrning och ledning av grundskoleverksamhet.

Det finns dock utvecklingspotential, mer om detta i kommande avsnitt.

Har nämnden en tillfredsställande uppföljning och utvärdering av grundskolan så att de nationella målen och kvalitetskraven uppfylls?

Vår samlade bedömning är att till viss del har del en tillfredsställande uppföljning och utvärdering av grundskolan så att de nationella målen och kvalitetskraven uppfylls.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående:

Vår granskning visar att det finnas flera strukturer och rutiner på plats för att nämnden ska kunna följa upp och utvärdera grundskolan i kommunen. Det finns regelbundna rapporteringstillfällen som verksamhetsberättelse, kvalitetsuppföljning, delårsrapport och internkontroller, där nämnden tar del av information kring måluppfyllelse och studieresultat. Frekvensen och variationen i rapportering kan vara tillräcklig för att ge en övergripande bild av grundskolans prestanda. Dock framträder vissa områden där förbättringar kan behövas för att säkerställa en tillfredsställande uppföljning och utvärdering.

Rapporterna till nämnden innehåller ofta resultatanalys och utvecklingsområden men saknar djupgående analyser av orsaker till bristande måluppfyllelse och/eller bristande trygghet och studiero. Detta begränsar nämndens möjlighet att förstå bakomliggande faktorer och agera på denna information effektivt. Det finns ett behov av orsak-verkan analyser för att förstå varför vissa resultat ser ut som de gör.

Det finns också en brist på efterfrågan och uppföljning kring utlovade eller föreslagna åtgärder och deras effekter.

Förvaltningschefen deltar på samtliga sammanträden men informationen som delas handlar sällan särskilt om måluppfyllelse och kunskapsresultat. Av protokoll noteras att rektorerna har vid mycket få tillfällen deltagit i nämndsammanträden från jan 2022 till sep 2023.

Vår genomgång av nämndens protokoll (2022–2023) visar att nämnden tar emot och behandlar skriftlig eller muntlig information/uppgifter kring studieresultat i grundskolan men tenderar att godkänna dessa utan ytterligare kommentarer, tillägg eller beslut. Nämnden noterar, godkänner eller lägger till handlingarna mottagen information/uppgifter.

Vi noterar av protokollet att nämnden inte har fattat några särskilda beslut med anledning av erhållen information kopplat till utvecklingen av kunskapsresultatet i högstadiet. Vi har till exempel inte sett i protokoll att nämnden har gett förvaltningen särskilt uppdrag att utreda och presentera för nämnden bakomliggande grundorsaker till den nedåtgående och svajande studieresultat i grundskolan. Det är möjligt att frågan har diskuterat muntligt vid nämndsmötena eller andra forum men detta framgår inte av de granskade nämndprotokoll.

Uppföljningar inom ramen för internkontroll tycks inte ge en klar bild över huruvida identifierade risker har eliminerats eller minimerats. Det framkommer en fortsatt stor skillnad mellan slutbetyg och nationellt prov samt att frånvaro är relativt hög.

Sammanfattningsvis, vår bedömning är att det finns en struktur på plats för uppföljning och utvärdering men brister i analytisk djup och hantering av information kan hindra en effektiv utvärdering och åtgärdande av identifierade problemområden. Det finns ett behov av mer djupgående analyser, bättre engagemang från nämnden i diskussion och uppföljning, samt en ökad insyn i och utvärdering av de åtgärder som vidtas för att adressera identifierade problem och brister.

3.1 ORGANISATION OCH RESURSER

3.1.1 Organisation, ansvarsfördelning och personal

Skolstruktur

Herrljunga kommuns grundskolor består av totalt åtta enheter, varav fem mindre enheter (Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od) samt tre större enheter (Altorp, Horsby och Mörlanda). Rektorsområdet "Fyrskolorna" innefattar skolorna Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene. Molla och Mörlanda sammanstrålar i ett gemensamt rektorsområde. Horsbyskolan är organisatoriskt uppdelad i två skolenheter: F-3 och 4-6. De mindre enheterna, tillsammans med Horsby och Mörlanda, bedriver undervisning från förskoleklass upp till årskurs 6. Altorp är det enda högstadieskola och erbjuder utbildning för årskurserna 7 till 9.

Organisationsstruktur

Bildningsnämnden är den politiska nämnd som ansvarar för kommunens skolverksamhet. Under bildningsnämnden opererar bildningskontoret som leds av en bildningschef.

I *bildningschefens* stab finns utvecklingsledare, kvalitetstrateg samt två handläggare. Bildningschefen är direkt personalansvarig för alla rektorer och chefer inom verksamheten, samt för medarbetarna inom staben/kansliet.

Totalt finns elva *rektorer* inom kommunen som ansvarar för den löpande driften av såväl skolan som dess tillhörande fritidshem. Till sitt stöd har rektorerna special pedagoger vars ansvar är att följa upp och stödja kring anpassningar och stöd kring elever med särskilt stöd.

Inom *elevhälsan* finns specialpedagoger, fyra kuratorer och fyra skolsköterskor. Dessa bildar tillsammans elevhälsoteam, organiserade i par, inom sina respektive enheter. Tillgänglig för alla enheter finns även en skolpsykolog.

Altorpskolan

Eleverna på Altorps skolan är sedan 4,5 år tillbaka uppdelade i två juridiska enheter, Altorp AC och Altorp BD med var sin rektor. Syftet med uppdelningen i två juridiska enheter är tydligare ansvar och ledarskap för både personal och elever. Respektive rektor ansvarar för personal inom respektive enhet. En rektor ansvarar även för fritidspersonal och den andra för personal som ansvarar för personligt stöd.

I praktiken arbetas som en skola, dvs. man blandar personal, men hälften av personal tillhör en rektor/juridisk enhet. I det dagliga arbetet märks inte att det är två olika juridiska enheter.

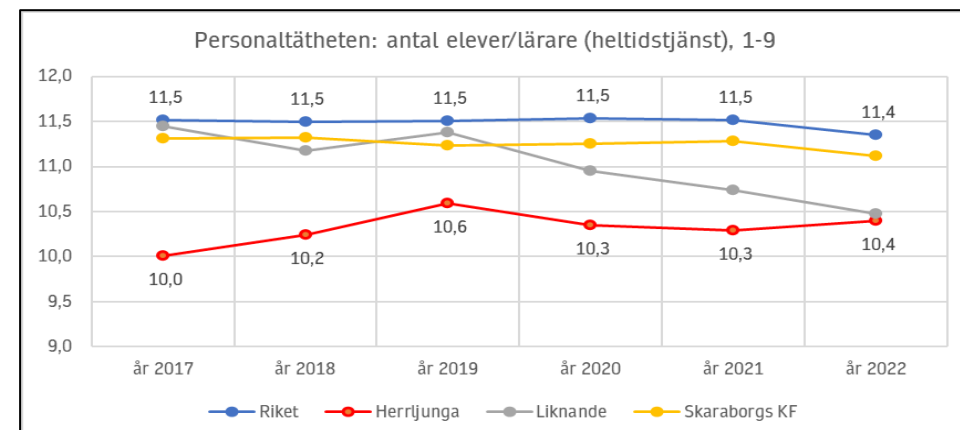
Utgångspunkten är alltid eleven när man avgör vilken rektor som agerar.

Rektorn för AC klasserna har ett ansvar att driva och följa upp och ha dialoger med personal angående trygghet och studiero (skolans regler och värdegrunder). Rektorn för BD har ett ansvar för kvalitetsarbetet (måluppfyllelse och uppföljning mm.). Båda rektorerna har dock en dialog och kan gå in i varandras bitar och styra upp. Uppdelningen av ansvar är mest för att det ska vara tydligt vem man ska fråga kring måluppfyllelse av det specifika arbetet. Specialpedagogerna har haft ett delegerat ansvar för att följa upp och stöd kring anpassningar och stöd till elever.

Altorpskolan har saknat en av de två rektorerna (pga. sjukdom) sedan mitten av januari 2023. En rektor har därför tagit hand om båda enheter. Detta har inneburit en stor arbetsbörda för den kvarvarande rektor. Mycket tid har gått till att hantera det dagliga och det långsiktiga kvalitetsarbetet har därför fått gå på sparlåga. Under år 2023 kommer Altorpskolan få ny rektor.

Personal och kompetens

Figur 8 illustrerar personaltäteten, uttryckt som antalet elever per lärare, under 2018–2022.

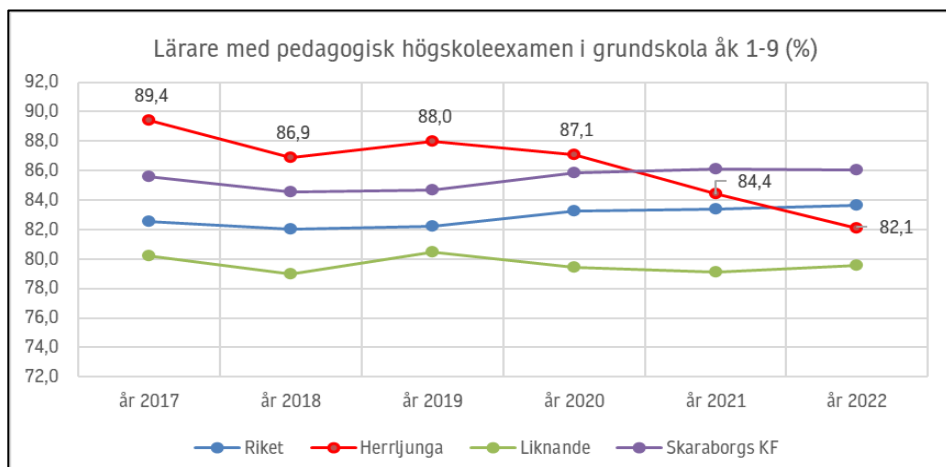
Figur 8. (Källa: Kolada).

Jämförelsen görs mellan Herrljunga kommun, liknande kommuner, Skaraborgs kommunalförbund och riksnittet. Herrljunga kommun har konsekvent uppvisat en högre personaltäthet jämfört med

referensgrupperna. Särskilt framträdande är skillnaden mot riksnittet, där Herrljunga överträffar med cirka 15%. Det bör noteras att även om personaltätheten i liknande kommuner har ökat de senaste åren, har gapet mellan Herrljunga och dessa kommuner minskat. Trots detta fortsätter Herrljunga att ha en avsevärd skillnad i personaltäthet jämfört med både riket och Skaraborgs kommunalförbund.

Enligt figur 9 har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i årskurs 1–9 minskat kontinuerligt under de senaste fyra åren i Herrljunga kommun. Nedgången gick från drygt 88% år 2019 till drygt 82% år 2022. Herrljunga har tidigare haft en högre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen jämfört med andra kommuner. Men under 2023 var andelen lärare med högskoleexamen lägre i Herrljunga än både riksgenomsnittet och Skaraborgs kommunalförbund. Dock behöll kommunen fortfarande en högre andel jämfört med liknande kommuner, men skillnaden har minskat.

Altorpsskolan, som är kommunens enda skola för årskurs 7–9, uppvisade en markant minskning av lärare med pedagogisk högskoleexamen mellan 2020 och 2022, från 85,6% till 70,5%.

Figur 9. (Källa. Kolada).

Det noterades också att andelen lärare på Altorpsskolan med lärarlegitimation och behörighet i åtminstone ett ämne minskade mellan 2020 och 2022, även om denna minskning inte var lika uttalad.

Förvaltningen framför att minskningen i andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen under de senaste åren kan tillskrivas det faktum att många av kommunens lärare är äldre, över 50 år, och att många av dem har gått i pension under denna period.

3.1.2 Budget och resursfördelning

Grundskolans budget kan delas in i tre huvudposter:

Grundbeloppet: Finansierar kostnader kopplade till omsorg, pedagogisk verksamhet, undervisning, pedagogiska material, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader.

Varje år fastställer bildningsnämnden grundbeloppets storlek, både för fristående och kommunala verksamheter.

Tilläggsbeloppet: Avsatt för extraordinära stödåtgärder utanför den ordinarie undervisningen, vilket inkluderar assistenthjälp, lokalanpassningar, extraordinära stöd för barn och elever med särskilda inlärningssituationer och modersmålsundervisning. Rektorer kan söka tilläggsmedel utifrån specifika behov. För att få beviljat stöd krävs ett gediget underlag, som kan vara en pedagogisk kartläggning eller en psykologutredning. Medel fördelas utifrån behov och tillgängliga resurser.

- *Riktade statsbidrag:* Förutom grundbeloppet och tilläggsbeloppet tar grundskolan emot riktade statsbidrag. Det finns särskilda handläggare som aktivt söker dessa bidrag. Verksamheterna måste dock uppfylla bidragets kriterier, annars riskerar nämnden att behöva återbetala medel.

Resursfördelningsmodell

Grundskolans resursfördelning struktureras runt tre poster:

Fast ersättning: Ska täcka fasta kostnader såsom lokaler, administration, skolskjuts, försäkringar, modersmålsundervisning, svenska som andraspråk, kost, datorer och telefoni.

Elevpeng: Kopplad direkt till undervisningskostnader som personal, läromedel, särskilt stöd, och kompetensutveckling. Budgeten justeras baserat på antalet och ålderssammansättningen av elever.

Tilläggsbelopp: Det finns två kategorier av tilläggsbelopp:

- Landsbygdsstöd: Grundskolor på landsbygden med under 50 elever har rätt till specifikt stöd.

- Extra stöd: Centralt konto för extraordinära stödåtgärder, motsvarar ungefär 1% av den totala budgeten inkluderande fristående verksamheter.

Budgeten för elevhälsan är centraliserad och påverkas inte direkt av elevförändringar, med undantag för stora elevökningar. Denna centrala styrning bidrar till bättre resursfördelning mellan enheter baserat på behov, enligt de intervjuade. Rektorer ansvarar för skolsköterskornas och kuratorernas arbetstid, trots att dessa positioner är centrala.

Den nuvarande resursfördelningsmodellen har varit i bruk i 8 år och utvärderas enligt uppgifter årligen. Förvaltningen har ännu inte identifierat några betydande socioekonomiska skillnader mellan olika områden. Socioekonomiska skillnader mellan tätorten och dess omgivning bedöms som obetydliga. Riktade bidrag ses av representanten för förvaltningsledning som kritiska för att upprätthålla en likvärdig service.

Iakttagelser från enkätundersökning

En genomgång av enkätdata och kommentarer har belyst en problematik kring resurstillgång och dess distribution inom grundskolan, vilket har direkta implikationer för förmågan att bedriva verksamheten i enlighet med lagkrav och nationella mål.

Resultat från enkäten visar att drygt 60 % av enkätens respondenter indikerar att det på deras skola inte finns tillräckliga resurser för att kunna bedriva verksamhet i enlighet med lagkrav och nationella mål.

Specifikt noteras att:

- 89 % (F-6) och 80 % (7-9) uppger otillräckliga förutsättningar för att hjälpa elever i behov.
- 53 % (F-6) och 64 % (7-9) anser att lärare inte får tillräckligt med stöd och resurser, inklusive tillgång till specialpedagoger och andra stödroller.
- 40 % (F-6) och 16 % (7-9) anser att lärare har tillräckliga möjligheter till kompetensutveckling.

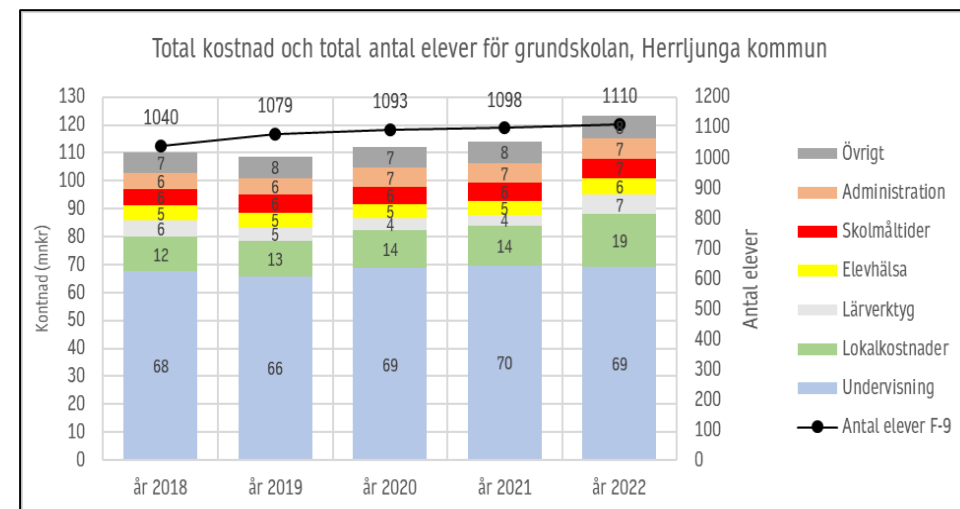
Kommentarer från F-6-pedagoger illustrerar en utmanande situation med påtagliga brister i resurser och kompetens, vilket avspeglar sig negativt i stödet till eleverna. En förhärskande frustration rör ekonomiska resurser, som tycks allokeras för att adressera akuta behov och uttågerande beteenden, på bekostnad av andra elevgrupper. Vidare uttrycks en önskan om en mer adekvat budget samt förbättring av kompetensnivån bland stödpersonalen, särskilt gällande kunskap om olika diagnoser och att erbjuda individuellt anpassade stöd.

Kommentarer från 7-9-pedagoger lyfter önskemål om fler stödroller i form av elev- och lärarassistenter. Fastän det finns en struktur för kollegialt arbete och samarbete, rapporteras en brist på tid för gemensam planering och en generell uppfattning att det kollegiala stödet är svagt. Dessutom belystes brister i tillgången på adekvata resurser och specialutbildad personal för att möta behoven hos elever med särskilda behov.

I båda skolformerna framkommer en konsistent bild av behovet av förbättrad resursfördelning, kompetensutveckling och stärkt stöd till personalen. Det betonades att nuvarande resursallokering och kompetens inte fullt ut svarar mot behoven hos en diversifierad elevgrupp och att det är särskilt angeläget med insatser riktade mot elever som inte beteendemässigt signalerar att de är i behov av stöd.

Totalkostnad på huvudmannanivå och per kostnadsslag

Under perioden 2018–2022 har det skett en ökning av både kostnader och antal elever F-9 i Herrljunga kommuns grundskolor (Figur 4). Den mest markanta kostnadsökningen inträffade 2022, med en ökning på ca 9 mnkr (8%) jämfört med 2017. Under perioden 2018–2022 har antalet elever F-9 ökat med 7% och de totala kostnaderna med ca 12,1 %. Det är värt att nämna att en del av grundskolans totala kostnad har finansierats via riktade statsbidrag.

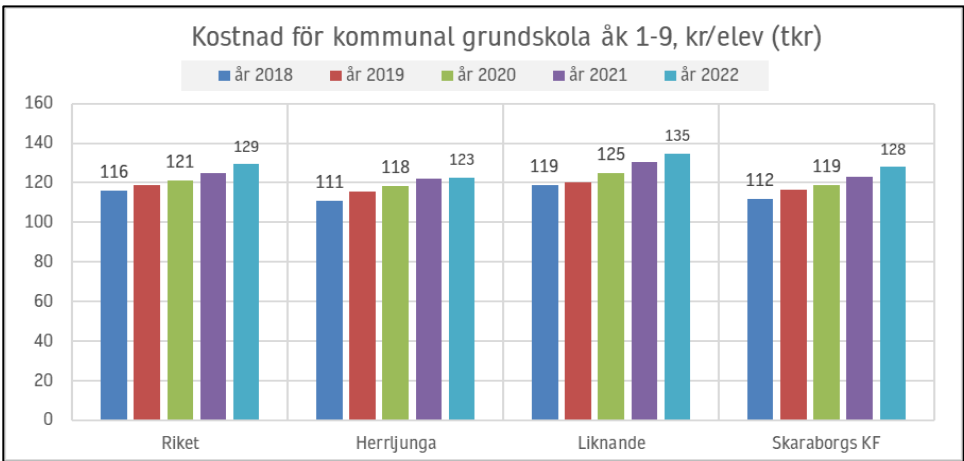

Figur 4. (Källa: interna uppgifter.).

Av de totala kostnaderna inom grundskolan går majoriteten (ca 61%) till undervisningskostnader, som huvudsakligen omfattar löner för lärare och annan pedagogisk personal. Lokalkostnaden står för 11,4–12,5% och de övriga kostnaderna för cirka 5-6%. Noterbart är att skolrektorns kostnader ingår i administrationskostnader, medan huvuddelen av övriga kostnader associeras med skolskjuts. Trots kostnadsökningen har undervisningskostnaderna hållit sig relativt konstanta under perioden. Lokalkostnaderna har dock ökat. Från 2022 inkluderades kapitalkostnaden i hyran, vilket bidrog till ytterligare kostnadsökning.

Kostnad per elev (totalt)

Över de senaste tre åren har Herrljunga kommuns kostnad per elev i åk F-9 varit högre eller jämförbar med andra liknande kommuner och Skaraborg KF, men något lägre än riksnittet (Figur 5). Om vi endast tittar på åk 1-9 framkommer att Herrljunga kommuns kostnad per elev har varit lägre inte bara de senaste tre åren, utan även tidigare. Detta kan förklaras av att Herrljunga kommuns kostnader för förskoleklass (kr/elev) är avsevärt högre än i jämförda kommuner.

Figur 5 (Källa: Kolada.).

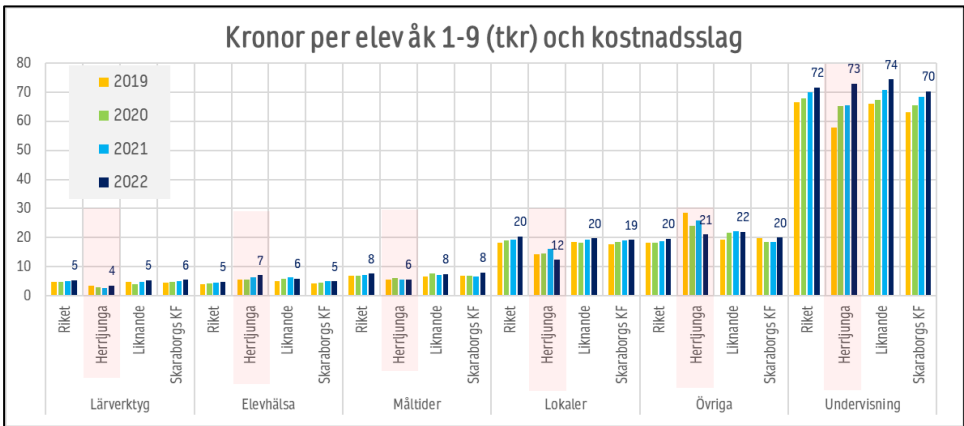
Under 2018–2022 har Herrljunga kommuns kostnadsutveckling per elev i åk 1–9 varit betydligt längre jämfört med andra kommuner. När det kommer till förskoleklasskostnader har Herrljungas kostnader ökat

mest. Vi har ännu inte fastställt om denna skillnad beror på hur redovisningen genomförs eller om förskoleklassen faktiskt är dyrare i Herrljunga. I denna analys antar vi att redovisningen är korrekt.

Kostnad per elev och per kostnadsslag (åk 1-9)

Figur 6 visar kostnadsfördelningen per elev utifrån olika kostnadsslag. Herrljunga kommuns kostnader per elev i åk 1-9 för lärmaterial och måltider har varit konstanta under de senaste fyra åren och har varit lägre än jämförda kommuner. Kostnaden för elevhälsan har ökat årligen, om än marginellt. För 2022 var kostnaden högre än i jämförda kommuner. Herrljunga kommuns lokalkostnad var avsevärt lägre, särskilt 2022.

Generellt sett har Herrljunga kommuns övriga kostnader varit högre jämfört med andra kommuner, medan undervisningskostnaderna har varit lägre. Dock såg vi en förändring 2022 där övriga kostnader minskade nästan lika mycket som undervisningskostnader ökade. Denna förändring kan bero på att vissa av de övriga kostnaderna nu har redovisats som undervisningskostnader. Om vi endast fokuserar på 2022 var både övriga och undervisningskostnader för Herrljunga i linje med jämförda kommuner.

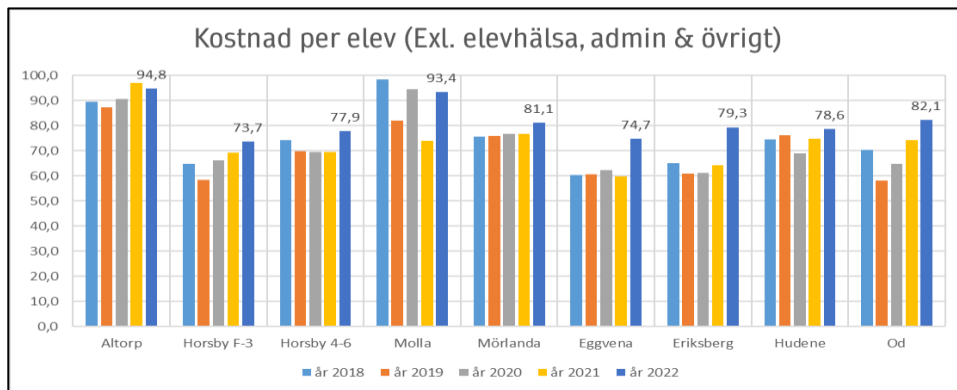

Figur 6 (Källa: Kolada.).

Kostnad per elev och skolenhet

I figur 7 nedan illustreras kostnaden per elev för respektive grundskola, år 2018–2022. Elevhälsan, administration och övrigt (skolskjuts) ligger centralt och därmed inte är inkluderade nedan presenterade kostnad. Vid en övergripande analys noteras det att kostnad per elever varierar både mellan skolenheten

och mellan åren. Över tid har Altorp, Molla och Mörlanda haft högre kostnad. En märkbar ökning av kostnader noteras under 2022 jämfört med 2021 i 8 av 9 grundskolor. Största ökningen noteras för Eriksberg, Eggvena och Molla.

Figur 7. (Källa: Interna uppgifter).

Nettokostnadsavvikelsen

Nettokostnadsavvikelsen (%) kan ge en indikation på om en kommun investerar tillräckligt med resurser, med tanke på kommunens struktur. Detta handlar om vad grundskolan borde kosta (nettokostnad kr/invånare) om den drivs med genomsnittlig kostnadseffektivitet och kvalitet. Herrljunga kommuns nettokostnadsavvikelsen för grundskolan F-9 är positiv, vilket tyder på att kommunen har ett högre kostnadsläge än vad som statistiskt kan förväntas (se tabell 1).

	år 2018	år 2019	år 2020	år 2021	år 2022
Nettokostnadsavvikelsen F-9, (%)	+5,0	+7,9	+8,5	+11,4	+3,9

Tabell 1. (Källa: Kolada).

Bedömning och kommentarer

Har nämnden säkerställt en ändamålsenlig organisation utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?

Vår samlade bedömning är att nämnden till stor del har säkerställt en ändamålsenlig organisation och utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående:

Herrljunga kommuns grundskolor har en struktur som till stor del överensstämmer med skollagens krav. Men det finns vissa områden där organisationen kan förbättras för att bättre svara upp mot skollagens krav och behoven hos eleverna. Fördelningen av skolor och rektorsområden tyder på en struktur som tar hänsyn till geografiska och demografiska förutsättningar. Det finns en tydlig organisation från bildningsnämnd ner till rektorer och lärare. Ansvar för elever med särskilda behov säkerställs genom specialpedagoger och ett elevhälsoteam, vilket är positivt. Uppdelningen av Atorpsskolan i två juridiska enheter verkar ha skapats för att tydliggöra ansvar och ledarskap.

Herrljunga har en högre personaltäthet jämfört med andra referensgrupper, men andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har minskat kontinuerligt under de senaste åren, särskilt i Altorpskolan som är den enda högstadieskolan. Den höga andelen äldre lärare kan förklara minskningen, men detta är en utmaning som behöver hanteras framöver. Kommentarer från pedagoger (enkäten) visar på ett uppenbart behov av förbättrad kompetensnivå bland stödpersonalen. Det är också tydligt att det saknas tillräckliga möjligheter för lärare att delta i kompetensutvecklingsinitiativ, särskilt inom årskurs 7-9.

En betydande andel av de svarande i enkäten anser att det saknas tillräckliga resurser för att uppfylla lagkrav och nationella mål. Det är också en utbredd uppfattning att resurser allokeras för att adressera akuta behov, på bekostnad av andra elevgrupper. Flera pedagoger uttrycker ett behov av större stöd och resurser, inklusive tillgång till specialpedagoger och andra stödroller. En adekvat och väl genomtänkt resursallokering är därför avgörande för att säkerställa en effektiv undervisning och stöd till eleverna. Nämnden behöver vidta åtgärder för att säkerställa att lärarkompetens upprätthålls och att tillräckliga resurser finns för att uppfylla skollagens krav och elevernas behov.

Har nämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?

Vår samlade bedömning är att nämnden till stor del har säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående:

Grundskolans resursfördelning sker utifrån en fastlagd modell som tar hänsyn till fasta kostnader, elevpeng och tilläggsbelopp. Även om nämnden har tagit steg för att säkerställa en ändamålsenlig

resursfördelning utifrån skollagens krav genom sin resursfördelningsmodell, finns det tecken på att de faktiska resurserna som tilldelas vissa skolor och elever kanske inte alltid är tillräckliga för att uppfylla deras behov.

Förvaltningen anser att nuvarande resursfördelningsmodell för grundskolan är ändamålsenlig och att det inte finns några betydande socioekonomiska skillnader mellan olika områden. Även om det utförs regelbundna utvärderingar finns det indikationer, särskilt från lärare och pedagoger, om att modellen inte är tillräckligt flexibel och inte tar hänsyn till de faktiska behoven på skolorna. Enkätdata och iakttagelser tyder på att resurserna kanske inte alltid fördelas tillräckligt för att möta behoven hos alla elever och lärare, särskilt de med särskilda behov. Trots den genomtänkta modellen, kan resursallokeringen i praktiken vara otillräcklig i vissa områden. Modellen bör i större utsträckning ta hänsyn till skolstrukturen och olika elevers förutsättningar.

Nämnden bör därför genomföra en översyn av nuvarande resurstilldelning i grundskolan. Detta bör inkludera en granskning av hur resurser fördelas, och hur dessa resurser effektivt kan användas för att tillgodose elevernas behov. Det bör särskilt fokuseras på att säkerställa att alla elevgrupper får adekvat stöd, oavsett om de visar utåtagerande beteenden eller inte.

Herrljunga kommuns grundskolekostnader och antal elever har båda ökat mellan 2018 och 2022. Den största kostnadsökningen skedde 2022 med en uppgång på 9 mnkr (8%). Medan elevantalet har ökat med 7%, har de totala kostnaderna stigit med ca 12,1%. Huvuddelen av kostnaderna (61%) går till undervisningskostnader, vilket främst innefattar löner för pedagogisk personal. Trots generell kostnadsökning har undervisningskostnaderna varit relativt stabila.

Herrljunga kommuns nettokostnadsavvikelsen är positiv, vilket indikerar att kommunen har ett högre kostnadsläge än vad som kan förväntas utifrån genomsnittlig kostnadseffektivitet och kvalitet.

Herrljungas kostnad per elev är högre eller jämförbar med andra liknande kommuner men ligger under riksnittet. För enbart åk 1-9 har kostnaden per elev i Herrljunga varit konsekvent lägre. Anledningen till den höga kostnaden i förskoleklassen i Herrljunga jämfört med andra kommuner är oklar och behöver ytterligare utredning. Över lag har Herrljungas övriga kostnader varit högre än i andra kommuner, medan undervisningskostnaderna har varit lägre.

Ovanstående indikerar att ekonomiska resurser som tilldelas grundskolan förefaller vara i linje med jämförbara kommuner. Trots detta upplever en majoritet av respondenterna att det inte finns tillräckliga resurser för att bedriva verksamhet i enlighet med lagkrav och nationella mål. Viktigt att understryka är att det är inte bara mängden resurser som tilldelas skolorna som är av betydelse, utan även hur de används. Feedback tyder på att skolor, trots tillräckliga resurser, kanske inte utnyttjar dem på bästa möjliga sätt. Det kan även beror på att den nuvarande skolstrukturen i kommunen, med många små och landsbygdsskolor, absorberar en betydande del av resurserna. Slutligen kan utmaningarna med att rekrytera och behålla personal även spela en roll."

Viktigt att understryka är att tilldelade ekonomiska resurser i sig inte direkt leder till sämre förutsättningar för grundskolan att leverera kvalitativ och likvärdig utbildning för alla elever och därmed till högre eller lägre studieresultat. Det handlar snarare om hur tilldelad och tillgängliga resurserna används. Faktum är att elevernas studieresultat kan bli lägre trots hög resursanvändning.

Sammanfattningsvis, utifrån den information som vi har tagit del av kan vi konstatera att nämnden har ett systematiskt sätt att allokera resurser till skolorna. Men med tanke på den feedback som framkommit från skolpersonalen finns det tydliga indikationer på att den nuvarande resursfördelningsmodellen inte tillgodoser skolornas faktiska behov. Särskilt betonas behovet av mer flexibilitet, beaktande av socioekonomiska faktorer och en bättre anpassning till varje skolas unika situation. Därför skulle vi bedöma att nämnden, i sin nuvarande form, inte har säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning i full utsträckning utifrån skollagens krav och de faktiska behoven på skolorna.

3.4 KVALITETSARBETE

Målsättning och riktlinjer för kvalitetsarbetet (SKA)

Under hösten 2020 initierade förvaltningen en revitalisering av det systematiska kvalitetsarbetet inom bildningsnämnden. Målet var att revitalisera arbetet och öka personalens engagemang och stöd. Ny inriktningen innebar bland annat regelbunden uppföljning, teamdiskussioner och en grundligare verksamhetsanalys. Allt detta för att skapa en enhetlig bild av nuvarande situation samt för att kunna identifiera de mest effektiva åtgärderna för att uppnå skolans överordnade mål. En viktig del i detta arbete var även en noggrann uppföljning av elevers framsteg och resultat från välmåendeundersökningar. Som ett led i att förstärka rektorernas analysförmåga inledde man ett samarbete med Vårgårda lärande förvaltning för gemensam kompetensutveckling under 2021, vilket fortsatte in i 2022.

Bildningsnämndens kvalitetsarbete utgår från fastställda nämndmål som korrelerar med nationella mål enligt skollagen, läroplaner och andra relevanta förordningar. Varje skolenhet fastställer dessutom sina egna mål som ska ligga i linje med nämndens övergripande mål. Fokus för SKA-arbetet ligger på trygghet och studiero, målpuppfyllelse samt stöd till elever, som tillsammans utgör grunden för det pedagogiska ledarskapet.

Ansvar och roller inom kvalitetsarbetet

Lärare

Varje skolenhet, med rektor i spetsen, utvärderar regelbundet sin undervisning och bidrar med förbättringsförslag. Förvaltningen betonar skolpersonalens ansvar, speciellt lärarnas, att ta ägarskap över sitt kvalitetsarbete. Varje skolenhet ska regelbundet utvärdera sin verksamhet och komma med förbättringsförslag. Lärarna har en central roll genom att regelbundet utvärdera sin undervisning. En del av lärarnas reflektion är frågan om de nådde fram till sina elever på det sätt de tänkte, vilket ger en direkt insikt i kvaliteten på deras undervisning. Deras självutvärdering kompletteras med kollegiala dialoger under rektorernas överinseende. Lärare uppmuntras att äga och driva sitt kvalitetsarbete och att reflektera över hur deras undervisning når eleverna.

Arbetslag

Varje skolenhet består av arbetslag med definierade ansvarsområden. Arbetslagen har också en central roll i kvalitetsgranskning och bär ansvar för de centrala fokusområdena. De är involverade i ständiga dialoger med rektorerna och specialpedagoger, för att säkerställa enhetlig riktning i kvalitetsarbetet på skolan. Arbetslagen jobbar runt sin elevgrupp. Alla som ingår i ett arbetslag undervisar således i klasser som hör till det specifika arbetslaget. Samtliga arbetslag har all ämnesbehörighet (alla teoretiska ämnen). Dessa arbetslag syftar till kollegialt lärande. Vid årets slut skickas en slutvärdering från arbetslagen till rektorn för granskning, vilket sedan blir en del av enhetens årliga uppföljning.

Stödfunktion

För att stödja detta arbete finns en stab bestående av kvalitetsstrateger, handläggare och utvecklingsledare som i samarbete med förvaltningschefen formulerar riktlinjer och analyser för kvalitetsarbetet.

Studiedagar

Årliga studiedagar samlar all personal för diskussion och reflektion kring större utmaningar. Dessa sammanträden under studiedagarna fungerar som forum för gemensam problematisering och diskussion kring kvalitetsfrågor.

Verksamhetsuppföljning och dokumentation

Verksamhetsuppföljning, inkluderande målsättning, löpande uppföljning och årlig slutvärdering, är central i BN:s kvalitetsarbete. Verksamhetsuppföljningens huvudsyfte är att processen själv ska bidra till förbättring. Uppföljningen ska leda till förbättring genom insikter om eventuella brister och möjligheter till åtgärder. Detta resulterar i att arbetslagen formulerar nya mål inför varje termin. Vid varje läsårs slut sammanställs kvalitetsrapporter från varje arbetslag av rektorn. Rapporter från arbetslagen och rektorsrapporter är väsentliga delar i denna uppföljning och förtydligas i en sammanfattande verksamhetsrapport.

Rapporter sammanställs av skolchefen i en verksamhetsberättelse som sedan delas med politiker för att ge en insikt om skolans verksamhet och för att säkerställa att skolans verksamhet går i linje med politiska beslut. Dessa rapporter bidrar även till en övergripande förståelse av kvalitetssystemet och fungerar som en grund för fortsatt utvecklingsarbete.

Förvaltningen ser ständig utveckling och kvalitetssäkring som en nyckel till framgång, och strävar efter att ständigt förnya och förbättra arbetet inom bildningsnämnden. Den gemensamma ambitionen är att alla elever ska känna sig trygga, stöttade och kunna nå sina individuella mål.

Systemstöd

När det gäller dokumentation och rapporter har förvaltningen ett digitalt system för lagring. Rektorer och lärare dokumenterar sitt arbete och skickar det skolchefen, som lagrar rapporterna i en digital mapp. Förvaltningschefen/Skolchefen framför att även om förvaltningen inte har ett specifikt datasystem för detta, gör förvaltningen sitt bästa för att hålla allt organiserat och lättillgängligt. Man strävar efter att göra systemet så effektivt och användarvänligt som möjligt, för att underlätta arbetet för alla inblandade.

Rutiner vid överlämning från mellanstadiet till högstadiet

Överlämningarna mellan årskurs 6 och 7 betonas som noggranna av de intervjuade, vilket garanterar att skolan identifierar elever med särskilda behov. I februari sker en överläggning med rektorer och elevhälsa för att förbereda högstadiets personal. Innan sommarlovet träffar elevhälsan, specialpedagogen och

rektorn undervisande lärare för att diskutera elever med särskilda behov. Dagen efter sker en allmän överlämning via Team med lärarna från årskurs 6. All information från överläggningarna dokumenteras systematiskt, vilket ger lärarna tillgång till viktig information om sina elever.

Övriga iakttagelser

Vid en översiktlig granskning av slumpmässigt valda uppföljningsrapporter och genom intervjuer med rektorer har det framkommit att analysdjupet i arbetslagens utvärderingar tillräckligt djupgående. Arbetslagen tenderar att fokusera på att redogöra för resultat och identifiera faktorer, men de går inte tillräckligt djupt in i att förstå varför dessa resultat uppstår. Det råder en övervikt av redogörelse snarare än fördjupad analys. För att adressera denna brist har av "5-varför"-metoden införts i utvärderingsprocessen från juni 2023.

En majoritet av lärarna, 90%, ser en stark koppling mellan kvalitetsarbetet och läroplanen och de styrdokument som finns tillgängliga inom kommunen. Men, många lärare i årskurs 7-9 upplever brist på stöd från rektorer och känner att resurserna är otillräckliga för kvalitetsarbetet. Vidare, trots en klar dokumentationsstruktur ifrågasätts syftet med omfattande dokumentation, vilket pekar på ett behov av att klargöra dess värde.

Bedömning och kommentarer

[Bedrivs ett kvalitetsarbete inom grundskolan utifrån de nationella målen för utbildningen både på huvudmannanivå och på enhetsnivå? Finns tydliga strukturer för kvalitetsarbete, som förankrar arbetet på alla nivåer?](#)

Vår sammanfattade bedömning är att det till viss del bedrivs ett kvalitetsarbete inom grundskolan utifrån de nationella målen för utbildningen både på huvudmannanivå och på enhetsnivå.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående iakttagelser:

Vi anser, baserat på underlag som vi tagit del av och det som framkommit i samband med intervjuer med både politiker och tjänstemän att det i dagläget finns en god struktur som möjliggör ett effektivt kvalitetsarbete inom grundskolan. Nämnden och förvaltningen har skapat en bra grund för det fortsatta arbetet med kvalitet inom grundskolan.

Det finns tydliga mål, mallar, rutiner och lämpliga dialogforum för arbetet. Enheternas analyser aggregeras i nämndens huvudmannarapport.

Den övergripande strukturen skulle kunna förtydligas rent formellt. Detta i form av exempelvis ett årshjul som tydligt illustrerar vilka moment som ingår i verksamhetens löpande kvalitetsarbete.

Vi noterar även att det inte finns ett gemensamt systemstöd för kvalitetsarbetet. Det hade varit fördelaktigt om det hade funnits en gemensam databas (systemstöd) för hanteringen av allt dokumenterat underlag, detta för att öka spårbarheten i kommunens systematiska kvalitetsarbete och för att säkerställa att alla berörda parter har tillgång till allt underlag för kvalitetsarbetet.

Granskningen visar att förvaltningen arbetar aktivt med det systematiska kvalitetsarbetet, detta genom bland annat uppsättning av mål, verksamhetsuppföljningar och löpande dialoger. Vad gäller dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet utarbetas mallar av kvalitetsstrateg och förvaltningschefen till de olika skolenheterna.

Det finns god struktur och forum för att fånga upp elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i grundskolan. Detta genom undervisningsformer, medarbetardialoger, resultatuppföljningar och kommunens elevhälsa.

Det finns ett arbetssätt på plats som enligt vår bedömning bör ge goda förutsättningar och stöd för rektorer och lärare att utveckla sin undervisning – behöver dock dokumenteras i en övergripande modell/system med tydlig koppling mellan olika delar.

3.5 ANALYS OCH ÅTGÄRDER

3.5.1 Analys och orsaker

Vår genomgång av bildningsnämndens protokoll för åren 2022-2023 visar att nämnden inte har gett förvaltningen i uppdrag att genomföra en djupgående utredning på grund av svajande resultat i årskurs 9 för läsåret 21/22 och de generellt fallande studieresultaten under de senaste åren. Denna slutsats verifieras även i intervjuer med både förvaltningen och politiker.

Dock, som tidigare beskrivits och som framkommer i intervjuer med förvaltningen, genomförs löpande och systematiska uppföljningar och utvärderingar av måluppfyllelse och kunskapsresultat inom grundskolan. Detta sker på flera nivåer och inom olika forum. Resultaten dokumenteras noggrant i diverse rapporter.

Även om nämnden formellt inte har gett förvaltningen i uppdrag, har förvaltningen genomfört analyser efter de markanta nedgångarna i studieresultat under 2020 och 2022. Förvaltningen har bland annat

granskat på individnivå. De har även följt vissa elevers hela skolgång med resultat från både årskurs 6 och 9, särskilt för de elever som haft svårigheter i årskurs 9. En annan fokus har varit att undersöka varför pojkar generellt presterar sämre än flickor.

Förvaltningen har noterat att en årskull som presterade sämre i årskurs 6 ofta även presterade sämre i årskurs 9. Detta har observerats under 2 av de senaste 4 åren, och gäller i synnerhet elever med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Samtidigt menar förvaltningen att det inte enbart är specifika årskullar som påverkar kunskapsresultaten negativt. Det finns även organisatoriska problem som påverkar resultatet. Representerar från staben pekar på tre huvudområden som potentiella problemkällor: psykisk ohälsa bland eleverna, socioekonomiska problem, och en bristfällig läromiljö.

Förutom intervjuer med stabens representanter har vi även intervjuat medlemmar från elevhälsan, specialpedagoger, rektorer, skolchefer samt nämndens presidium. Flera potentiella orsaker och faktorer har lyfts fram under dessa intervjuer. Vi har också granskat dokument och rapporter relaterade till kvalitetsarbete och målpuppfyllelse och kan konstatera att dessa observationer även återfinns där.

En sammanställning av potentiella förklaringar och underliggande orsaker till de varierande studieresultaten presenteras här. Dessa orsaker har identifierats genom interna rapporter, intervjuer med politiker, ledningen, elevhälsan, stödfunktioner och enkätundersökningar:

Anpassningar för elever med särskilda behov

Utmaningar med NPF-elever och elever med socioekonomiska utmaningar

Högstadieskolan i Herrljunga kommun har inte lyckats anpassa undervisningen tillfredsställande för elever med NPF-diagnoser och socioekonomiska utmaningar. Skolan har problem med sitt kompensatoriska uppdraget. Trots diskussioner inom arbetslagen om problematiken har skolan kämpat med att ändra sin syn på undervisningsmetoder och pedagogiska förhållningssätt.

Specialpedagoger har tilldelats ansvaret att hantera dessa utmaningar. En långvarig tradition i Herrljunga, där elever som inte följer kurstakt sorteras ut, har bidragit till att inte alla pedagoger är vana vid att arbeta med individuella anpassningar. Detta anses vara en potentiell barriär för effektiv inkludering och anpassning. Skolinspektionens granskning har också betonat behovet av ökade anpassningar för dessa elever. Enligt respondenterna slår extra anpassningen i den ordinarie undervisningen inte rätt ut. Flera av intervjuade drar slutsatsen att skolan inte lyckas anpassa

lärmiljö och det som händer runt omkring dessa elever och tappar trots insatser från elevhälsan, samtal med skolläkare, psykologer. Det upplevs att det finns många extra anpassningar – som "tar tid" från lärare. Risken är att fokus ligger på de som risker att inte nå kunskapsmål.

"Segregation":

Det finns en långvarig tradition inom skolan i Herrljunga kommun att separera elever som inte kan hålla jämna steg med kursens takt. Detta har resulterat i att inte alla pedagoger känner sig bekväma med att ge anpassat stöd till dessa elever. Denna tradition finns kvar och analysen är att alla pedagoger inte är tillräckligt vana vid att jobba med anpassningar och stöd mot särskilda elever med olika problem helt själv. Vissa lärare har dock lättare att hantera extra stöd bättre än andra.

Psykisk ohälsa

Antalet elever med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) diagnoser har ökat avsevärt under de senaste åren.

Trygghet och studiero

Både rektorer och lärare har rapporterat brister i trygghet och studiero i högstadiet. I enkätfråga om trygghet och studiero svarade cirka 80% av lärarna för årskurs 7-9 att eleverna inte känner sig trygga under raster och pauser. Vidare kan det konstateras att cirka hälften av lärarna anser att eleverna inte har tillräckligt med studiero och trygghet på lektionerna.

Denna brist kan direkt påverka elevernas förmåga att lära sig och kan vara kopplad till en rad olika faktorer, inklusive den fysiska miljön och skolans kultur och värderingar. Av utförda intervjuer noteras det även att trygghet och studiero är ett problem som behöver jobbas med.

Frånvaro

Frånvaro är hög i hela skolan. Frånvaron har varit hög under pandemin och har fortsatt vara det även efteråt. Detta är ett fokusområde. I intervjuer uppger att skolan har tappat efter pandemin och det måste hämtas tillbaka.

Ledarskap och personalomsättning

Förändringar och motstånd

Under de senaste 3-4 åren har det skett betydande förändringar inom grundskolan, drivna av förvaltningen och rektorer. Dessa förändringar har inte alltid mottagits väl av pedagogerna, vilket har skapat oro inom personalgruppen. Situationen upplevs något bättre idag enligt de intervjuade, men ledningen har fortfarande utmaningar att få med all personal på resan. Det är framför allt de som arbetat längre som har och fortfarande visar missnöje mot förändringar.

Rektorsbyten

Det har varit en hög omsättning av rektorer under de senaste sex åren, vilket har påverkat stabilitet och kontinuiteten i ledarskapet. Denna brist på stabilitet och kontinuiteten har kopplats till problem med samarbete mellan lärare och rektorer, samt utmaningar med att hantera elever som behöver extra stöd. Forskning visar att stabilt ledarskap är avgörande för elevernas studieresultat. De negativa konsekvenserna av dessa byten förstärks av skolans nuvarande utmaningar. För elevernas måluppfyllelse spelar rektorerna en mycket viktig roll vad gäller att leda det pedagogiska arbetet och verka för att utbildningen utvecklas.

Samspelet

I enkätundersökningen framkommer det att ungefär hälften av lärarna för årskurs 7-9 är anser att det inte finns ett ändamålsenligt samarbete mellan lärare och rektorer, detta kopplat exempelvis till en gemensam identifiering av problemområden inom skolan. Detta kan högst troligt kopplas till tidigare punkt, brist på kontinuitet i ledarskapet för årskurs 7-9.

Undervisningen och bedömning

Det verkar som att det finns en viss splittring inom lärarkåren när det gäller att arbeta på ett likvärdigt sätt eller att anamma nya metoder. Detta framkommer både i intervjuerna och i de fria kommentarerna.

Undervisning

En stor del av undervisningen bedrivs fortfarande på ett traditionellt sätt, trots att elevernas behov, förutsättningar och förväntningar har förändrats under de senaste åren. Detta kan ha nackdelar för elevernas engagemang och inlärnin. Av enkätsvar kopplat till stimulans och utmaningar uppgav ca 70% av lärarna i åk 7-9 att eleverna inte i tillräcklig utsträckning stimuleras och utmanas utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. I intervjuer framförs att det finns skillnad mellan lärare - om hur man är strukturerad i undervisningen och hur man skapa tillgänglighet, ledning och stimulans.

Struktur

Enligt uppgifter upplever många elever att undervisningen varierar för mycket mellan olika ämnen, vilket kan skapa stress och förvirring. Enligt uppgifterna saknas det en gemensam struktur på lektionerna högstadieskolan samt att förhållningssätt i elevgrupperna inte är likartat. Detta kan medföra negativa konsekvenser för elevernas lärande och utveckling, såsom förvirring för eleverna, ojäma förväntningar, upplevd orättvisa, brist på kontinuitet. Rektorer är medvetna om detta problem och det har inlett ett arbete kring gemensamma riktlinjer och förhållningssätt. Det är dock stor utmaning att få med alla lärare på resan, därav varierande resultat hittills.

Kunskapsbedömning

Enligt uppgifter sker det mycket bedömning genom skriftliga prov, vilket inte uppskattas av elever, framför allt för de som har lite svårare med skolan. Det har rapporterats att skolan överbelastar elever med skriftliga prov, vilket kan skapa onödigt stress och provångest bland eleverna.

Övergångar mellan högstadiet

Många elever har svårt att anpassa sig till den nya miljön. Att vissa elever har svårt när de börjar högstadiet, detta är inte ovanligt och det finns flera faktorer som kan spela in. Övergången från låg- och mellanstadiet till högstadiet kan vara en utmanande period för elever, och det kan finnas skillnader i akademisk beredskap och betygssättning.

3.5.2 Vidtagna, planerade och planerade åtgärder/insatser

Elevhälsan

Elevhälsoteamet träffas på möten och diskuterar saker som sedan presenteras för rektorer. Elevhälsan kan ta egna initiativ baserat på ramar från rektorer. Rektorer och deras elevhälsa deltar regelbundet i kompetensutvecklingsutbildningar som arrangeras av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), vilket bidrar till ökad dialog mellan dessa grupper.

Tvåläraarsystem

Vidare arbetar kommunen aktivt med tvåläraarsystem, detta för matematik och engelska. Tvåläraarskapet kan kortfattat beskrivas som att två lärare arbetar tillsammans i klassrummet. De planerar, undervisar och samarbetar och har gemensamt ansvar i och utanför klassrummet. Ett exempel kan vara att en lärare undervisar medan den andra observerar eleverna. Resultatet av införande av tvåläraarskapet har dock inte gett någon markant förbättring. Det saknas förutsättningar att köra med tvåläraarskap inom flera ämnen

Hemvist

För att förbättra situationen med trygghet och studiero på högstadieskolan har rektorn för 3 år sedan infört konceptet "hemvist", men det är för tidigt att dra några slutsatser om dess effektivitet.

Ökad närvaro

Förvaltningen har försökt identifiera grundorsaker och har infört rutiner för att minska frånvaron, dock har ingen märkbar effekt observerats än. I februari gjordes en nya rutiner och ny handlingsplan för att komma åt problem med hög frånvaro. Arbetsformer har ändrats så att pedagogerna tidigare ska ringa hem och prata med vårdnadshavare för att kunna jobba med relationen för att få elever tillbaka.

Övergångar till högstadiet

Trots att det finns dialoger för att identifiera elever som kan behöva extra stöd vid övergången från låg- och mellanstadiet till högstadiet, har många elever svårt att anpassa sig till den nya miljön. Det pågår arbete för att förbättra anpassningarna för dessa elever.

Bedömning och kommentarer

Har nämnden genomfört analys av och identifierat grundorsaker till svajande och nedåtgående trend när det gäller kunskapsresultatet i år 9?

Vår sammanfattade bedömning är att nämnden till stor del har genomfört analys till svajande och nedåtgående kunskapsresultatet i grundskolan. Vår sammanfattade bedömning är att nämnden till stor del har vidtagit adekvata och tillräckliga åtgärder med anledning analysen.

Vår bedömning grundar sig i nedanstående:

Vi anser att nämndens styrning och ledning av grundskolan har brustit i flera områden. Dessa brister har sannolikt bidragit till de svajande resultaten i årskurs 9.

Vi konstaterar att bildningsnämnden inte gav förvaltningen ett formellt uppdrag till förvaltningen att genomföra en fördjupad utredning och återrapportera bakomliggande orsaker till fallande och svajande studieresultat i årskurs 9 till nämnden. Trots bristen på ett formellt uppdrag har förvaltningen ändå

genomfört analyser, särskilt efter betydande nedgångar i studieresultat under 2020 och 2022. Vår uppfattning är skollnedningen ink. rektorer och elevhälsan har en relativ god kännedom om de potentiella faktorerna som påverkar studieresultat över lag och svajande resultat.

Vi delar deras bedömning om att det inte finns inte en enskild faktor som förklarar förändringarna i studieresultaten, utan det är en kombination av många olika faktorer. Denna komplexitet utgör en utmaning för förvaltningen och rektorerna när det gäller att identifiera orsak-verkan-samband och prioritera åtgärder. Dock, genom att beakta flera potentiella orsaker samtidigt, kan man få en mer komplett bild av utmaningarna inom skolan, och därmed vara bättre positionerade att vidta effektiva åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten och skapa en bättre inlärningsmiljö för alla elever.

Vi konstaterar att grundskolan har mött och möter flera utmaningar inom grundskolan, inklusive anpassning av undervisning till olika elevers behov, hantering av resursbrister, och navigering genom ledarskaps- och förändringsprocesser. Dessa faktorer har sannolikt bidragit till de svajande resultaten i årskurs 9. Vi noterar att skolan har vidtagit och vidtar åtgärder för att stärka förutsättningarna för hög måluppfyllelse, men trots detta fortsätter studieresultat svaja och falla. Det finns säkert flertal tänkbara förklaringar till detta, några av de är att det i många fall ta tid innan förändringar ger resultat, att det faktiska problemområden och grundorsaker har inte identifierats, och/eller att vidtagna åtgärderna inte räcker.

Olika faktorerna kan ofta påverka varandra. Genom att endast fokusera på en enskild orsak kan nämnderna missa andra viktiga aspekter som också behöver adresseras. Genom att hantera flera orsaker samtidigt kan lösningar vara mer effektiva och ha en mer hållbar positiv inverkan på skolprestanda och elevers välbefinnande.

Det finns behov att utreda vidare varför de vidtagna åtgärder och det arbete som läggs inte ger önskad effekt. I detta arbete ingår att även se över och ompröva åtgärder som vidtas samt utveckla uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

KS § 185

DNR KS 2023/30

Månadsuppföljning 2023 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och prognos för helåret 2023. Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8,9 miljoner kronor vilket är cirka 8,9 miljoner kronor bättre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,4% vilket är högre än det budgeterade finansiella målet på 0%. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 17,8 miljoner kronor högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 6,5 miljoner kronor och gemensamma kostnader beräknas bli 1,0 miljon kronor högre än budgeterat, främst beroende på högre pensionskostnader. Räntekostnaderna prognostiseras överstiga budget med 2,5 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06
Rapport Månadsuppföljning per 2023-10-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten per 2023-10-31 och lämnar den vidare till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Månadsrapporten per 2023-10-31 godkänns och lämnas vidare till kommunfullmäktige för kännedom.

Expedieras till:
För kännedom till:

Revisionen
Kommunfullmäktige

Månadsuppföljning per 2023-10-31 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och prognos för helåret 2023.

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8,9 mnkr vilket är ca 8,9 mnkr bättre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,4% vilket är högre än det budgeterade finansiella målet på 0%. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 17,8 mnkr högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 6,5 mnkr och gemensamma kostnader beräknas bli 1,0 mnkr högre än budgeterat, främst beroende på högre pensionskostnader. Räntekostnaderna prognostiseras överstiga budget med 2,5 mnkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06
Rapport Månadsuppföljning per 2023-10-31

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten per 2023-10-31 och lämnar den vidare till kommunfullmäktige för kännedom.

Kaisa Lundqvist
Ekonomichef

Expedieras till: förtroendevalda revisorer
För kännedom till: ekonomichef, kommundirektör

Bakgrund

Enligt gällande policy Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen per februari, juli och oktober. Uppföljningen innehåller budget och prognos för kommunens resultaträkning, styrelse/nämndernas kommunbidrag och investeringar.

Ekonomisk bedömning

Rapporten beskriver och kommenterar det ekonomiska läget för Herrljunga kommun.

Ekonomistyrningsprinciperna anger att nämnden ansvarar för att tilldelade resurser inte överskrids. Det ligger i förvaltningschefens ansvar att rapportera avvikelser till nämnd samt att upprätta förslag till åtgärder. Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnd skyldig att vidta åtgärder så att budgetramen kan hållas. Åtgärder kan innebära kostnads-/intäktsjustering men även omDispositioneringar inom verksamheter. Om sådana åtgärder inte bedöms tillräckliga är nämnd skyldig att till kommunstyrelsen rapportera befarad avvikelse. Vid befarat underskott är kommunstyrelsen skyldig att rapportera avvikelser till kommunfullmäktige samt uppmana nämnd att lämna förslag till åtgärder så att budgeten kan infrias.

Samverkan

Samverkan sker inom ramen för samverkansavtalet

Månadsrapport per 2023-10-31

Herrljunga kommun

Underlag till beslut med diarienummer:
KS 30/2023

**Herrljunga
kommun**

Månadsuppföljning oktober

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8 850 tkr vilket är 8 850 tkr bättre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till +1,4 procent vilket är högre än det budgeterade finansiella målet på 0 procent. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 17 812 tkr högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 6 512 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 1 000 tkr högre än budgeterat, främst beroende på högre pensionskostnader än budgeterat. Räntekostnaderna prognostiseras överstiga budget med 2 450 tkr.

1. Resultaträkning

Resultaträkning, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Verksamhetens intäkter	145 325	155 707	10 382
Verksamhetens kostnader	-743 909	-762 303	-18 394
Avskrivningar/Nedskrivningar	-33 161	-31 661	1 500
Verksamhetens nettokostnader	-631 746	-638 257	-6 512
Skatteintäkter	483 240	490 206	6 966
Gen statsbidrag och utjämn.	148 406	159 252	10 846
Verksamhetens resultat	-100	11 201	11 300
Finansiella intäkter	900	900	-
Finansiella kostnader	-800	-3 250	-2 450
Resultat efter finansiella poster	0	8 850	8 850
RESULTAT	0	8 850	8 850

Specifikation av verksamhetens nettokostnader, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämndernas nettokostnader	-615 073	-615 072	1
Statsbidrag redovisade som Skatteintäkter	-	-5 513	-5 513
Gemensamma kostnader och intäkter	-22 900	-23 900	-1 000
Återföring kapitalkostnader	39 388	37 888	-1 500
Avskrivningar	-33 161	-31 661	1 500
Totalt	-631 746	-638 257	-6 512

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader består av nämnder och styrelsens nettokostnad och kommunövergripande nettokostnader. Under gemensamma intäkter och kostnader finns budgeterat kostnader för semesterlöneskuld, upplupna löner och personalomkostnader.

De kommunövergripande gemensamma kostnadernas prognos visar på en negativ avvikelse mot budget med 1000 tkr. Avvikelsen beror på högre pensionskostnader än budgeterat. Dessa kostnader kompenseras av intäkter för markförsäljning och exploatering samt momskompensation.

Kommunen har med hjälp av företaget Refero AB analyserat den ersättning kommunen fått för ingående moms och momskompensation mot vad kommunen har rätt att söka, för åren 2020–2022. Analysen visar att kommunen kan söka ytterligare 1 000 tkr för dessa år. Kostnader för semesterlöneskuld och upplupna löner väntas bli som budgeterat.

Gemensamma kostnader	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Exploatering/markförsäljning	-	2 000	2 000
Affärsverksamhet renhållning	-	-	-
Sem.löneskuld & upplupna löner	-1 500	-1 500	-
Pensionskostnader	-21 400	-25 400	-4 000
Personalomkostnader	-	-	-
Ankomstregistrerade fakturor	-	-	-
Övrigt	-	1 000	1 000
Gemensamma kostnader	-22 900	-23 900	-1 000

Avskrivningar

Kostnad för avskrivningar prognostiseras till 1 650 tkr lägre än vad som är budgeterat. Orsaken till avvikelsen beror på att alla planerade investeringar inte har kunnat starta upp enligt plan.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Prognosen för skatter och generella statsbidrag har en positiv avvikelse mot budget med 17 800 tkr. Prognosen är en försämring med 1 300 tkr jämfört med augusti prognosen. Försämringen beror på att utfallet av nationalräkenskaperna (kvartal två) visar på en svagare utveckling av antalet arbetade timmar än vad som antogs i SKR:s prognos i augusti. Den positiva budgetavvikelsen på helår beror främst på ett högre regleringsbidrag än budgeterat, generella bidrag för riktade satsningar inom omsorg (minskad timanställning och utökad bemanning av sjuksköterskor inom äldreboende) samt att slutavräkning av skatter beräknas bli högre än tidigare beräknat.

Uppgifterna om skatteprognos baseras på SKR:s skatteprognos ifrån 2023-10-05.

Finansiella intäkter och kostnader

Prognosen för de finansiella kostnaderna är 2 350 tkr högre än budgeterat, vilket är en oförändrat jämför med föregående prognos. Underskottet beror på högre ränteläge för befintliga lån och pensionskostnader. De finansiella intäkterna prognostiseras enligt budget.

2. Driftredovisning

Prognos för nämndernas verksamheter visar på ett resultat enligt budget för 2023. Prognosen fördelas enligt nedanstående tabell. I december 2022 beslutade kommunfullmäktige om ett besparingskrav på 0,9 procent till samtliga nämnder, totalt 5,5 mnkr. Besparingskravet ligger med i prognosen.

Driftredovisning, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunfullmäktige	1 893	1 893	-
Kommunstyrelse	67 560	67 310	250
Bildningsnämnd	270 381	270 530	-150
Socialnämnd	239 566	245 666	-6 100
Internservicenämnd	4 781	1 080	3 701
Samhällsbyggnadsnämnd	27 869	25 569	2 300
Summa nämnder	612 048	612 048	0
Utvecklingsmedel	905	905	-
Kapitalkostnadspott	3 485	3 485	-
Lönepott	-1 366	-1 366	-
Summa skattefinansierat	615 073	615 073	0
Samhällsbyggnadsnämnd - renhållning	900	2 000	-
Summa avgiftsfinansierat	900	2 000	-

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunstyrelsen	3 938	4 038	-100
Kommunledning	11 303	11 503	-200
Adm.- och kommunikationsenhet	4 992	4 892	100
IT/Växel/Telefoni	12 480	11 880	600
Reception	515	515	-
Ekonomi	5 010	5 210	-200
Personal	6 868	6 618	250
Kultur och Fritidsenhet	15 941	15 941	-
Räddningstjänst	6 512	6 712	-200
Summa	67 560	67 310	250

Hela kommunstyrelseförvaltningen prognostiserar ett överskott mot budget på 250 tkr. Kommunstyrelsen prognostiserar totalt ett underskott mot budget om 100 tkr vilket härleds till kommunstyrelsens arvoden.

Kommunledning prognostiserar ett underskott mot budget på 200 tkr där folkhälsa, strategisk planering samt säkerhet och krisberedskap är inkluderade. Kommunledningskontoret prognostiserar ett underskott på 300 tkr medan folkhälsa prognostiserar ett överskott på 100 tkr. Underskottet på 300 tkr beror främst på sommarens kostnader för feriearbete där kostnaderna överstiger de utvecklingsmedel som tilldelats feriearbete.

Administration och kommunikation prognostiserar ett överskott om 100 tkr vilket beror på något lägre personalkostnader.

Totalt prognostiserar servicenämnden IT/Växel/Telefoni ett underskott 700 tkr vilket beror på högre personalkostnader än budgeterat. Herrljungas andel av IT prognostiserar ett överskott på 600 tkr vilket beror på att Vårgårda kommun har vuxit mer än vad Herrljunga har gjort vilket innebär att Herrljunga behöver betala en mindre andel av utfallet.

Ekonomiavdelningen prognostiserar ett underskott på 200 tkr vilket beror på högre konsultkostnader än budgeterat då konsultstöd har tagits in under delar av våren för att täcka vakant kontrollertjänst. Personalavdelningen prognostiserar ett överskott om 250 tkr vilket beror på lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar samt tjänstledigheter.

Räddningstjänsten är sedan 1 juli 2023 organisatoriskt tilldelad kommunstyrelsen och därmed har hälften av verksamhetens budget tilldelats kommunstyrelsen. Räddningstjänsten prognostiserar ett underskott på 200 tkr vilket härleds till lägre intäkter.

Bildningsnämnden

Bildningsnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämnd	485	485	-
Förvaltningsledning	23 108	23 508	-400
Förskola	57 732	55 832	1 900
Fritidshem	18 079	18 629	-550
Grundskola	111 704	110 404	1 300
Grundsärskola	7 679	7 179	500
Gymnasieskola	39 594	42 594	-3 000
Gymnasiesärskola	3 100	3 100	-
Vuxenutbildning	5 477	5 477	-
Kultur och Fritid	3 423	3 323	100
Summa	270 381	270 530	-150

Bildningsnämnden prognostiserar ett resultat i enlighet med budget. Förvaltningsledningen prognostiserar ett underskott om 1 100 tkr på grund av minskad intäkt från Tidö-avtalet, högre IT-relaterade kostnader, högre kostnad för systemförvaltare men även ökade kostnad för implementering av digitala system Tyra, Optiplan och Schoolsoft. Utöver detta tillkommer även ökade personalkostnader för förvaltningsledningen då biträdande rektor planeras att tillsättas för gymnasiet.

Elevhälsa inklusive öppen förskola/familjecentral prognosticeras till 400 tkr i överskott på grund av lägre personalkostnader än budgeterat hänfört till vakanser.

För förskoleverksamhet prognosticeras ett överskott om 1 900 tkr för helåret varav 300 tkr är överskott hos kooperativ och pedagogisk omsorg på grund av längre barnantal. I förskoleverksamheterna så består överskottet i största del av lägre personalkostnader än budgeterat hänfört till vakanser samt mindre timvikariekostnad än budgeterat. Viss svårighet av rekrytering för ökat stödbehov har även förändrat prognostisering för Hudene förskola som nu prognosticeras enligt budget. Horsby förskola bedöms behöva öppna alla avdelningar under höstterminen på grund av högre barnantal, vilket leder till ett större prognosticerat underskott för denna enhet. Denna prognos är i relativ paritet med prognosen som sattes för förskolorna per den 31 augusti.

För fritidshemmen verksamhet så prognosticeras ett underskott om 550 tkr för helåret hänfört ökade personalkostnader som har sin grund i ökat stödbehov på två av kommunens enheter. Denna prognos är i paritet med prognosen som sattes för fritidshemmen per den 31 augusti.

För grundskolornas verksamhet inklusive modersmål så prognosticeras ett överskott om 1 600 tkr för helåret. Majoriteten av överskottet som prognosticeras hänförs till lägre personalkostnader i form av vakanser men där högre intäkter för även interkommunal ersättning ger ett prognosticerat överskott. Denna prognos tar även hänsyn för en eventuell full återbetalning av statsbidrag för Låxhjälp motsvarande ca 300 tkr, som tillkommit efter föregående prognos. Denna prognos är i paritet med prognosen som sattes för grundskolorna inklusive modersmål per den 31 augusti, men där vissa skiftningar skett mellan enheterna.

Kunskapskällan tillsammans med gymnasieskolans interkommunala ersättning prognosticeras ett underskott om 3 000 tkr för helåret. Kunskapskällan verksamhet visar en prognos om ett överskott på 100 tkr. Men en drastisk ökning av antalet elever från Herrljunga kommun som väljer att läsa sin gymnasiala utbildning i annan kommun leder till ett skifte i prognosen för interkommunal ersättning. Antalet köpta platser ökar drastiskt med 23 elever från föregående prognos. För att förstå omfattningen av detta skifte så innebär denna ökning en prognosticerad kostnadsökning om ca 1 400 tkr (halvårseffekt) för endast fakturering av grundbelopp av dessa 23 elever, exklusive tillkommande merkostnader för inackordering, busskortstillägg, skolskjuts och dylikt (sammantaget motsvarar kostnadsökning om 2 200 tkr utöver redan prognosticerat underskott om 900tkr). Elevunderlaget för antalet sålda platser är något lägre än budgeterat men på grund av ett skifte i fördelningen av elever per program så prognosticeras intäkterna för interkommunal ersättning till ca 100tkr i överskott för helåret.

Anpassad grundskola prognosticeras till 500 tkr i överskott. Orsaken till överskottet är ökade intäkter för interkommunal ersättning samt ökade intäkter för korttidstillsynsplacering likt föregående prognos. Kostnad respektive intäkter har värderats för restriktivt i föregående prognos vilket leder till en justering av denna prognos.

Anpassat gymnasieskola, vuxenutbildning och fritidsgård förväntas visa ett resultat i enlighet med budget.

Kulturskola prognosticeras ett överskott på 100 tkr för helåret som beror på ökade intäkter, likt föregående prognos.

Socialnämnden

Socialnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämnd	571	571	-
Förvaltningsledning*	15 964	13 214	2 750
Individ och familjeomsorg	43 056	42 606	450
Vård och omsorg	131 561	135 762	-4 200
Socialt stöd	48 414	53 514	-5 100
Summa	239 566	245 666	-6 100

*Inklusive de 1 700 tkr från 2018 års flyktinggrupp som resultatförs 2023.

Socialförvaltningen redovisar ett prognostiserat underskott på 6 100 tkr, för helåret 2023. 1 700 tkr avser resultatföring av flyktingmedel från 2018 års flyktinggrupp vilket bidrar positivt till resultatet. Övriga verksamheter visar en negativ prognos på 7 800 tkr.

Inför 2023 fick samtliga nämnder en effektivisering om 0,9%. I verksamheterna har anpassningar gjorts för att uppnå detta. Inom förvaltningsledningen har telekommunikation sänkts med 120 tkr. Socialt stöd har utfört besparingar genom att inte tillsätta en pensionsavgång och studieledighet full ut. Vård och omsorg gör besparingar om totalt 500 tkr. Det omfattar bland annat avslutad handledning för chefer, vakanser samt minskad budget för inköp av förbrukningsartiklar. Inom IFO tillsätts en vakant tjänst enbart under en del av året, detta motsvarar cirka 185 tkr. Utöver detta har cirka 1 200 tkr i statsbidrag inte planerats ut i verksamheten.

Nämnden prognostiserar en budget i balans. Förvaltningsledningen visar en positiv avvikelse på 2 750 tkr, vilket beror på resultatföring av 2018 års flyktingmedel och att viss personal finansieras av statsbidrag.

Verksamhet individ och familjeomsorg prognostiserar ett överskott på 450 tkr. Överskottet beror bland annat på oväntad hög omfattning av vakanser inom verksamheten, minskade kostnader för färdtjänst, ökade intäkter från omsorgsavgifter samt färre placeringsdygn för vuxna än budgeterat. Kostnader för placeringar av barn och unga prognostiserar ett underskott och fortsätter till viss del att finansieras via EKB-bufferten.

Vård och omsorg visar en prognos om ett totalt underskott om 4 200 tkr. Hemtjänsten har en prognos om -4 150 som beror på fortsatt stort behov ute i verksamheten vilken i sin tur betyder fler arbetade timmar och högre personalkostnader. Underskottet beror fortfarande på hälften på ökade behov (demografi) och hälften på att effektiviteten inte är optimal. SÄBO prognostiserar ett underskott om 2 500 tkr vilket beror på att det har varit perioder med ökade vårdbehov samt korttidsfrånvaro som behövt täckas med vikarier. Korttiden och bemanningen visar en budget i balans. Hälso- och sjukvården samt vård och omsorg gemensamt prognostiserar tillsammans ett överskott om 3 500 tkr. Hälso- och sjukvården har fortsatt vakanser där enhetschef arbetar aktivt med rekrytering, och på vård och omsorg gemensamt förväntas ett överskott om 1600 tkr till följd av perioder med vakanta tjänster samt personal som finansieras av statsbidrag.

Socialt stöd prognostiserar ett underskott på 5 100 tkr. Underskottet är framför allt kopplat till extern LSS, köp av extern gruppboende enligt LSS men också ökade kostnader inom personlig assistans på grund av förändrade behov samt beviljade timmar. Gruppboende LSS egen regi generera ett litet överskott. Stöd och resurs samt sysselsättning prognostiseras ett överskott på grund av vakanta tjänster.

Internservicenämnden

Internservicenämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Internservicenämnd	212	212	-
Övergr Internservice	471	621	-150
Fastighet	3 890	1 540	2 350
Måltid	120	-1 280	1 400
Lokalvård	87	-13	100
Summa	4 781	1 080	3 700

Internservicenämndens verksamheter prognostiserar överskott om 3 700 tkr. Överskottet inkluderar den andel av besparingsuppdraget för måltid och lokalvård som förväntas av dessa enheter. Utöver det så beror överskottet på lägre personalkostnader på måltid samt lägre kostnader för livsmedel. Lokalvård prognostiserar ett överskott om 100 tkr vilket är det besparingsuppdrag enheten fått till sig. Även fastighet har ett besparingskrav som beräknas infrias då enheten prognostiserar ett överskott på 2 350 tkr. Överskottet härleds till lägre personalkostnader än budgeterat, högre intäkter på 1 500 tkr än budgeterat samt lägre kostnader för bl.a. el än vad som varit förväntat. Fastighetsenheten minskade sin budgetram med 900 tkr då beslut togs i kommunfullmäktige att inte längre tillskjuta medel för de fastigheter som inte kan hyras ut till självkostnad (Gäsenegården samt G:a sporthallen). Budget för underhåll har använts för att täcka det underskott som dessa fastigheter genererar.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Samhällsbyggnadsnämnd	325	325	-
Förvaltningsledning Samh.byggn*	3 059	710	2 350
Plan o Bygg	2 798	2 598	200
Miljö	1 461	1 561	-100
Gata/park	13 576	13 576	-
Räddningstjänst	6 649	6 799	-150
Summa skattefinansierat	27 868	25 569	2 300
Renhållning	900	2 000	-1 100
Summa avgiftsfinansierat	900	2 000	-1 100

* Förvaltningsledning inkluderar även skog, mark och bostadsanpassning

Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter prognostiserar totalt ett överskott om 2300 tkr för helåret. Överskottet härleds till högre intäkter från avverkning av skog mot vad som är budgeterat. Även lägre personalkostnader för förvaltningschef än budgeterat orsakar ett överskott. Vidare finns det budgeterat för en buffert på förvaltningsledningen som inte förväntas utnyttjas.

Bostadsanpassningen prognostiserar också ett överskott mot budget. Dessa orsaker bidrar till det överskott som prognostiseras per helår. Plan o Bygg prognostiserar ett överskott om 200 tkr vilket beror på lägre personalkostnader till följd av vakanser. Miljöenheten prognostiserar å andra sidan ett underskott om på 100 tkr vilket härleds till högre kostnader för utredningsarbete än budgeterat.

Renhållningen prognostiserar ett underskott på 2 000 tkr vilket är 1 100 tkr sämre än det budgeterade underskottet på 900 tkr. Orsaken till det prognostiserade underskottet är ökade entreprenadkostnader som ej täcks av höjningen av renhållningstaxan 2023.

3. Investeringsredovisning

Budgeterade belopp är beslutad investeringsbudget för år 2023, inkl ombudgeteringar från 2022. Prognosen utgår från förbrukade medel under året och är inte en indikation på totalprojektets budgetföljksamhet för de projekt som löper över flera år. Detta visas längre ner i dokumentet.

Investeringar, tkr	Urspr budg 2023	Ombudg 2023	Tot budg 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunstyrelse	11 725	2 029	13 754	12 554	1 200
Bildningsnämnd	2 800	500	3 300	3 300	-
Socialnämnd	4 200	2 699	6 899	4 512	2 387
Internservicenämnd	83 350	7 769	91 119	32 063	59 057
Samhällsbyggnadsnämnd	15 750	255	16 005	4 330	11 675
Total summa	117 825	13 252	131 077	56 759	74 319

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har i investeringsmedel 1 500 tkr för markköp, 100 tkr i förstudiemedel, 3 800 tkr för reservkraft samt 150 tkr för inventarier kommunhuset. IT-verksamheten har en investeringsbudget på 2 850 tkr. Sedan den organisatoriska förändringen för räddningstjänsten har kommunstyrelsen nu även investeringsmedel på 250 tkr för räddningsmaterial samt 850 tkr för en insatsledarbil. Prognostiserat överskott på 1 200 tkr beror på att en insatsledarbil till räddningstjänsten inte kommer köpas in under 2023. Även IT-verksamheten prognostiserar ett överskott om 400 tkr för Wifi till Bildningsnämnden.

Bildningsnämnden

Investeringsprognosen för året är enligt budget.

Socialnämnden

Investeringsprognosen för socialnämnden är ett överskott mot budget på 2 387 tkr vilket huvudsakligen beror på överskott av investeringsmedel för inventarier.

Internservicenämnden

En stor del av internservicenämndens investeringsbudget är belopp för större investeringar beställda av övriga förvaltningar. För 2023 är det Hagen, Altorp samt simhallen som är de större investeringarna. Hagen äldreboende pågår och etapp 1 har slutförts under året. Altorpskolan har projekterats och ombyggnationen har gått ut på anbudsförfrågan. Simhallen är i projekteringsstadiet

och i dagsläget är det oklart när renoveringen kan påbörjas. Övriga större investeringsbelopp är den årliga budgeten för reinvesteringar på 9 000 tkr. Prognosen är ett överskott mot budget på 59 057 tkr vilket främst beror på investeringsmedel för ombyggnaden av Hagen som avser etapp 2 och som ej kommer att utnyttjas 2023 då andra etappen kommer att påbörjas 2024. Även investeringsmedel för Altorp kommer ej att användas fullt ut i år då ombyggnationen inte påbörjats än.

Samhällsbyggnadsnämnden

Prognosen är ett utfall enligt budget för året. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för investeringsmedel för exploatering samt gata/park. Innan den organisatoriska förändringen kring räddningstjänsten hade Samhällsbyggnadsnämnden även investeringsmedel för den verksamheten. Exploateringsprojekt som budgeterats under 2023 är Skoghälla/Skogsgatan om 10 000 tkr, detta kommer inte att påbörjas 2023 och därför prognostiseras investeringsmedlen inte att utnyttjas i år. Gata/Park har en investeringsbudget för asfaltering av gata/GC-väg på 4 305 tkr, upprustning allmänna lekplatser samt utbyte av juldekoration. Dessa medel förväntas utnyttjas fullt ut förutom ett överskott på juldekoration där ett överskott om 100 tkr förväntas.

Flerårsinvesteringar

INVESTERINGAR > 3 mnkr	Total investerings budget	Totalt utfall tom 2310	Kvar av budget	Prognos	Avvikelse
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	20 000	21 451	-1 451	21 451	-1 451
Ombyggnad Altorp*	32 300	1 704	30 596	43 300	-11 000
Hagen ombyggn + nybyggn*	122 000	99 054	22 946	122 000	0
Simhallen renovering	20 500	774	19 726	20 500	0
Exploatering Skoghälla/Skogsgatan	10 000	0	10 000	10 000	0
Summa	204 800	122 983	81 817	217 251	-12 451
* inkl förstudie/projektering					

Prognosen för fleråriga investeringar är ett underskott mot budget på 1 451 tkr. Underskottet beror på ökade kostnader samt förändrat behov under ombyggnaden av Mörlanda skola/förskola. Prognosen för ombyggnad Altorp överstiger budget med 11 000 tkr efter att projektet kommit ut för anbud. Då projektet inte beviljats ytterligare investeringsmedel har det ännu inte påbörjats en ombyggnation. Hagen äldreboende har avslutat etapp 1 under våren och etapp 2 projekteras i nuläget och projektet kommer ut för upphandling 2024. Projektet prognostiseras att hålla budget och möjligheten att söka bidrag från Boverket är en bidragande faktor till det.

Bilaga 1

Utvecklingsmedel 2023	Beslut	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse	Nämnd
Sponsring IK Frisco	KS§220 (211213)	25	25	-	KS
Seniorkort Västtrafik	KS§110 (220822)	250	250	-	KS
Nationaldagsfirande 6 juni	Ordförandebeslut	70	70	-	KS
Herrljungafestivalen	KS§9 (230123)	450	450	-	KS
Feriearbete	KS§66 (230320)	300	300	-	KS
Fältskytte SM 2023	KS§91 (230424)	2	2	-	KS
Finansieringslots	KS§114 (230607)	35	35	-	KS
Summa		1 132	1 132	-	
Budget		2 000	2 000		
Kvar av att förfoga över		868	868		

För budgetåret 2023 har det avsatts 2 000 tkr till politikens utvecklingsmedel och finns under gemensamma kostnader. Beslutade medel blir tilläggsbudgeterade löpande efter beslut.